

Glas občin

GLASILO ZDRUŽENJA
OBČIN SLOVENIJE

2019 / februar

- 3** Nagovor ministra za javno upravo Rudija Medveda
- 7** Se bo z rebalansom državnega proračuna odprlo tudi poglavje povprečnine za leto 2019?
- 8** Plače javnih uslužbencev v letih 2019 in 2020
- 12** Pogled ZOS v prihodnost
- 18-24** Pogovori z ministri Vlade RS
- 26** Močni posegi novele Zakona o socialnovarstvenih prejemkih v občinske proračune

Osrednja tema

2

**Podpisan dogovor o višini povprečnine -
uspeh ali le nov način, kako za določen čas
utišati glas občin?**

Uvodnik

Končalo se je obdobje volitev. Od zadnje številke časopisa Glas občin je minilo nekaj časa in v tem obdobju smo dobili novo Vlado, že 13. po vrsti. Na čelu Vlade je Marjan Šarec, nekdanji župan, nekdanji direktor Občinske uprave Občine Zagorje ob Savi Rudi Medved pa je minister za javno upravo. To nam je vsem skupaj vlilo nekaj upanja, da zdaj vendarle prihajajo boljši časi. Pa res?

Konec lanskega leta so združenja in Vlada podpisali dogovor o višini povprečnine za leto 2019 in jo določili v znesku 573,50 €. V primerjavi s tem, da je veljavni ZIPRS1819 določal povprečnino v višini 558 € za leto 2019, se prvi znesek sliši veliko, a je daleč od tega. Čeprav bodo občine iz naslova povprečnine prejele več sredstev, ta še vedno ne bodo zadostovala za kritje vseh zakonskih obveznosti. Občine bodo s temi sredstvi v veliki meri predvsem krpale luknje preteklih let. Tako zmanjka sredstev za investicije, za razvoj. Pa naj takšno povišanje občinam ne bi vsaj malo olajšalo finančnega bremena? Verjetno bi, če ne bi bil na drugi strani sklenjen še en dogovor - dogovor s sindikati.

Da je dogovor s sindikati občinam prinesel nove finančne obveznosti, ni nobena skrivnost, a ob pogledu na dejanske številke občine doživljajo kar precejšen šok. Zaradi višjih stroškov dela v vrtcih so občine primorane dvigovati cene namestitev otrok v vrtcih. Seveda na nejevoljo staršev, »krive« pa so seveda občine. Če samo primerjamo zneske, ki so jih občine prejele iz naslova povprečnine za leto 2019 in višje stroške dela v vrtcih, vidimo, da višja povprečnina komaj zadostuje za kritje teh stroškov. Kaj bo povišanje stroškov dela prineslo področju oskrbe v domovih za starejše, še ne vemo natančno, vemo pa, da bo stroškov še več.

Se je pa z dvigom plač javnim uslužbencem zgodilo še nekaj, in sicer še bolj se je porušilo ravnoesje med plačami županov in plačami direktorjev občinskih uprav, zaposlenimi na višjih delovnih mestih, da

ravnatelj vrtcev in direktorjev javnih zavodov v lasti občin niti ne omenjamo. Da bi bilo prav, da se varčevalni ukrepi odpravijo tudi pri plačah županov, smo opozorili že v letu 2017. Pa nas niso slišali. Župani so poleg predsednika države edini funkcionarji, ki jih volivke in volivci izvolijo neposredno na volitvah, pri vseh pogajanjih o višinah plač pa se na njih pozablja. Župani so odgovorni, da občina posluje dobro in skladno z zakonodajo ter v dobro občanov in občanov, zato je prav, da se pristopi k spremembi zakonodaje, ki ureja plače funkcionarjev. Pristojne smo na to že opozorili in pozvali k spremembam.

Leto 2019 bo nedvomno naporno. Časa za počitek ni. Ustanovljena je bila delovna skupina za pripravo zakonskih sprememb, ki bodo občinam znižale stroške. Bi že morala delati z vso paro, pa smo šele na začetku.

Vedno pereče področje so tudi evropski projekti. Treba je pripraviti dobre programe, ki bodo odraz dejanskih potreb občin in pripravljeni zaradi občanov ter občanov in ne le zato, ker morajo biti. Ljudem je težko pojasniti, zakaj imajo kolesarske poti prednost pred izgradnjo vodovoda, še težje pa je razumeti, kako te razlike ne vidijo tisti, ki programe pripravljajo.

Vlada je potrdila predlog rebalansa državnega proračuna za leto 2019 in ga poslala v Državni zbor. Že samo zaradi zgoraj naštetega je treba začeti pogovore o višanju povprečnine. Verjetno bo težko, vsekakor pa moramo vložiti vse sile v to, da uspemo.

Spoštovane bralke in bralci,

z veseljem sem se odzval povabilu uredništva, da kot minister, pristojen tudi za področje lokalne samouprave, napišem nekaj razmišljanj in načrtov za v prihodnje. Zavedam se, da izrečena javna beseda zavezuje. Zato bodo moja razmišljanja morda bolj splošna, saj na mnogih odprtih področjih rešitve šele oblikujemo. In ob tem posebej poudarjam, da boste predstavniki občin pri vseh najbolj ključnih odločitvah povabljeni k sodelovanju – kot enakopraven partner državnim organom, še posebej pa ministrstvu, ki ga vodim. Tako med župani in drugimi predstavniki občin kot tudi v širši javnosti že nekaj časa izrazito odmevajo nekatere teme, ki se dotikajo delovanja občin, in prav o teh želim ponovno z vami deliti svoje mnenje.

Pri denarju se vse začne in konča, pravijo. Zato nisem presenečen, da je vprašanje višine povprečnine že od vsega začetka mojega ministrovanja zelo izpostavljena tema. In to z razlogom. Splošna ugotovitev namreč je, da so bile občine v preteklosti pri višini povprečnine v podrejenem položaju in da so obveznosti občin rasle hitreje kot prihodki. Zato sem se pri pogovorih s predstavniki združenj občin konec lanskega leta, skupaj s finančnim ministrom, osebno angažiral, da bi vlada in združenja dosegla dogovor o višini povprečnine. In ne skrivam zadovoljstva, da nam je skupaj uspelo.

Čeprav je res, da z dogovorom nihče ni povsem zadovoljen, ne občine ne vlada, je bil podpis vendarle simbolna napoved dobrega sodelovanja obeh strani. Ni nepomembno omeniti, da je bil dogovor o povprečnini med vlado in združenji občin v 15 letih, odkar velja ta zakonska rešitev, tokrat dosežen šele četrtrič. Občinska

združenja so sicer res predlagala višji znesek, toda dogovorjeni znesek je le evro nižji od izračunanih povprečnih preteklih stroškov občin za zadnja štiri leta, ki pomeni zakonsko izhodišče za pogovore o določitvi višine povprečnine. Vlada je občinam namenila dodatnih 45 milijonov evrov iz državnega proračuna, pri čemer je bilo treba upoštevati tudi dejstvo, da so proračuni občin pomemben del celotnih javnih financ države. Kar z drugimi besedami pomeni, da je tudi pri načrtovanju financiranja občin treba upoštevati javnofinančne omejitve, kot jih nalaga spoštovanje fiskalnega pravila.

Prav v času, ko smo se usklajevali glede višine povprečnine, so potekala tudi pogajanja s sindikati javnega sektorja. In ob podpisu dogovora o povprečnini smo se tako na strani vlade kot na strani občin zavedali, da bo zaradi pričakovanega podpisa stavkovnega sporazuma s sindikati javnega sektorja prišlo do rasti plač in s tem povečanja odhodkov občin, saj te zagotavljajo plače lepemu številu zaposlenih v javnem sektorju. Zato

je vlada v dogovor vključila zavezo: zmanjšati stroške občinam. Tako je vlada že ustanovila posebno delovno skupino, ki bo v šestih mesecih proučila in predlagala možne spremembe področne zakonodaje, s katerimi bi zmanjšali stroške občin, ki izhajajo iz njihovih zakonsko določenih nalog. V delovno skupino ste – poleg predstavnikov skorajda vseh ministrstev – imenovani tudi predstavniki reprezentativnih združenj občin. Delovno skupino, ki že začneja z delom, vodim jaz, saj se zavedam pomembnosti rezultatov, ki jih bo dosegla. Zagotovo najtežje, a najpomembnejše delo nas čaka pri presoji nekaterih obveznih občinskih nalog, ki jih je zakonodaja določila občinam, a te zanje ocenjujejo, da niso tipično lokalne.

Predstavniki občin vseskozi opozarjate, da državni organi s spremembami zakonodaje občinam nalagajo vedno nove obveznosti, zanje pa ne zagotavljajo virov. Zato bo delovna skupina pripravila nabor nalog in pristojnosti, ki zahtevajo spremembo predpisov. Prevetritev nalog in pristojnosti občin bo šla predvsem v smeri presoje, ali

gre nedvoumno za občinske pristojnosti, ali gre za obvezne ali izbirne naloge ter ali je njihovo izvajanje mogoče racionalizirati s spremembami predpisov ali načinov njihovega izvajanja. Še pred poletjem bomo predstavniki vlade in združenj občin tudi preverili, kakšne učinke je imel na višino stroškov občin dogovor s sindikati javnega sektorja, se seznanili s predlogi omenjene delovne skupine ter dogovorili nadaljnje ukrepe.

Po naravi sem optimist, zato pričakujem, da bodo prihodnji napori

ministrstev in reprezentativnih združenj občin prinesli otipljive rezultate, odločitve, ki jih bo vlada dobila na mizo, pa bodo medsebojno usklajene. S tem želimo dvigniti stopnjo zaupanja med obema ravnema oblasti, saj je bilo to v preteklosti pogosto postavljeno na preizkušnjo. Veseli pa me, da pri svojih prizadevanjih uživam tudi podporo predsednika vlade.

Naj ob tej priložnosti, zdaj ko novi organi občin po jesenskih rednih lokalnih volitvah že polno delujejo, vsem članicam in članom

občinskih svetov ter vsem županjam in županom čestitam za izvolitev in zaželim uspešen mandat. Izvoljeni predstavniki lokalnih oblasti uživajte privilegij, da delujete najbližje ljudem in jim zato lahko najboljše prisluhnete. Zato naj bo tudi v tem mandatu v procese odločanja vključenih kar največ občank in občanov, saj bo s tem rasla tudi stopnja zaupanja ljudi v občinske organe.

Rudi Medved, minister za javno upravo

V središču

Podpisan dogovor o višini povprečnine – uspeh ali le nov način, kako za določen čas utišati glas občin?

Z imenovanjem Marjana Šarca na mesto predsednika Vlade RS in Rudija Medveda na mesto ministra za javno upravo so tako občine kot tudi ZOS resnično upali, da smo na vladni strani končno dobili prave sogovornike, take, da ne bodo samo poslušali, kaj tare občine, kakšne so njihove potrebe in želje, ampak jih tudi slišali. Smo vsi skupaj upali preveč? Morda.

Še pred imenovanjem nove vladne ekipe smo z Ministrstva za finance prejeli izračune o stroških občin, in sicer za leto 2019 v višini 575,44 €, za leto 2020 pa v višini 574,27 €.

Ministrstvu za finance smo v odgovoru jasno zapisali, da izračun ne zajema vseh podatkov, ki bi povprečnino postavili na

raven dejanskih stroškov občin. Pozvali smo jih k temeljitejši preverbi, katere naloge in obveznosti bodo občine morale izvajati, kje vse se bodo povečali stroški ter seveda za koliko. Kot že ničlikokrat

smo poudarili, da je razkorak med financiranjem po Zakonu o financiranju občin in določeno povprečnino ter investicijskim transferjem na letni ravni še vedno okoli 100 mio €. Ne gre pozabiti, da je bil z zadnjo novelo Zakona o financiranju občin v veliki meri umetno zmanjšan pravzaprav še bistveno večji razkorak med dejanskimi stroški in povprečnino. Zakon določa, da se inflacija ne upošteva pri izračunu povprečnine, mi pa smo prepričani, da bi se morala. Namreč dejstvo je, da so stroški občin v tekočem letu povečani za rast stroškov (inflacija) glede na pretekla leta in z neupoštevanjem inflacije realno občine s povprečnino ne bodo krile stroškov.

Prav tako smo, kot že ničlikokrat doslej, izpostavili, da je občinam vsako leto, tudi lani z novo sprejetimi zakonskimi in podzakonskimi predpisi, naloženo dodatno izvajanje nalog, ki prinašajo tudi nova finančna bremena.

Člani predsedstva ZOS so na svoji peti redni seji ponovno odločali o vsebini predloga dogovora o višini povprečnine za leto 2019. Potrdili so dopolnjen predlog dogovora o višini povprečnine za leto 2019 v višini 573,50 €, čeprav je Ministrstvo za finance pripravilo izračune, ki izkazujejo, da bodo imele občine za izvajanje zakonsko določenih nalog v letu 2019 stroške v višini 578,78 €. Združenje občin Slovenije je s tem Vladi podalo roko v zameno za dobro sodelovanje v prihodnje.

Poleg določitve višine povprečnine za leto 2019 se je Vlada zavezala, da bo skupaj z združenji občin ustanovila posebno delovno telo, katerega mandat bo sprememba zakonodaje, ki bo zmanjšala stroške občinam. Rok za pripravo predloga sprememb zakonodaje je 6 mesecev. Zavezali so se tudi, da bodo pri investicijskih sredstvih iz 21. člena ZFO iskali rešitve v smeri povečanja fleksibilnosti, namenskosti, poenostavitve črpanja ter

skrajšanja prehodnega obdobja. Skupina je bila na zadnji januarski seji Vlade sicer oblikovana, vendar žal lahko ocenimo, da v roku, ki ga določa dogovor o višini povprečnine, rezultati še ne bodo vidni.

Dogovor s sindikati ima velike negativne učinke za proračune občin, zato na združenju od Vlade pričakujemo, da ob sprejemanju rebalansa Proračuna Republike Slovenije pristopi k povišanju povprečnine.

Predsednik Vlade RS Marjan Šarec je ob podpisu pisma o nameri povedal, da združenja občin niso sindikati in da so občine del oblasti. Dodal je, da so občine gonilo razvoja in da je dobro sodelovanje med državo in občinami nujno in dobro za vse. Bodo besede obrodile sadove ali pa se bomo ponovno znašli na začetku poti oziroma jeseni za pogajalsko mizo, ko se bo spet treba boriti za sredstva, ki občinam pripadajo zakonsko?

Se bo z rebalansom državnega proračuna odprlo tudi poglavje povprečnine za leto 2019?

Vlada je na svoji 16. redni seji soglasno potrdila predlog rebalansa državnega proračuna za leto 2019. Prihodki in odhodki se v primerjavi s sprejetim proračunom zvišujejo – prihodki so načrtovani v višini 10,35 milijarde evrov, odhodki pa v višini 10,16 milijarde evrov. Nominalni presežek državnega proračuna je tako predviden v višini 0,4 % BDP. Združenje občin Slovenije pa od pristojnih pričakuje, da se z obravnavo dokumenta odpre tudi poglavje o višini povprečnine za leto 2019. Sedanja višina ne zadostuje za kritju novo nastalih obveznosti občin, ki so predvsem posledica povečanih stroškov dela zaradi sklenjenega dogovora med vlado in sindikati javnega sektorja.

S pripravo rebalansa državnega proračuna so na Ministrstvu za finance začeli pripravljati lani decembra, ko je vlada zaradi višje rasti pričakovanih prihodkov zvišala tudi načrtovane odhodke. Vsi proračunski uporabniki skupaj bodo letos lahko porabili 10,16 milijarde evrov, medtem ko je v veljavnem proračunu za leto 2019, ki je bil sprejet novembra 2017, ta meja določena pri 9,70 milijarde evrov. Proračunska sredstva se tako vsem povečujejo.

Vlada je v predlogu rebalansa zaradi boljše gospodarske napovedi v primerjavi s tisto pri sprejemanju obstoječega proračuna predvidela višje prihodke, zaradi lani sprejetih predpisov in sklenjenih dogovorov z reprezentativnimi združenji in sindikati pa se zvišujejo tudi izdatki. Pri pripravi rebalansa so tako upoštevani sprejeti ukrepi glede povprečnine, letnega dodatka in izredne uskladitve pokojnin, dogovor o politiki plač v javnem sektorju, višji minimalni dohodek in višja minimalna plača, zvišanje obrambnih izdatkov, med katere sodi tudi kibernetika, varnost, in dodatne investicije v zdravstvo.

V predlogu rebalansa za letošnje leto so načrtovani prihodki v višini 10,35 milijarde evrov, kar je 6,2 % več kot v sprejetem proračunu za 2019. To naj bi v številkah pomenilo 600 milijonov evrov več od prvotno načrtovanih za leto 2019 in za 353 milijonov evrov več od doseženih v letu 2018. Višji prihodki so načrtovani zaradi boljše gospodarske napovedi v primerjavi s tisto pri sprejemanju obstoječega proračuna.

Zvišujejo pa se tudi odhodki, in sicer na 10,16 milijarde evrov, kar predstavlja za 4,8 % povečanje. To naj bi v številkah pomenilo za 460 milijonov evrov več odhodkov

oziroma glede na obstoječi proračun 2019 in za kar 700 milijonov evrov več glede na dosežene odhodke v letu 2018.

V strukturi izdatkov državnega proračuna največji delež odhodkov odpade na:

- izobraževanje in šport - 1,80 milijarde evrov (tj. 103,19 milijona evrov več kot v sprejetem proračunu),
- socialna varnost - 1,18 milijarde evrov (165,52 milijona evrov več kot v sprejetem proračunu),
- pokojninsko varstvo - 969,85 milijona evrov (244,70 milijona evrov manj kot v sprejetem proračunu),
- servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi (v to so poleg plačila obresti vključeni še stroški zadolževanja) - 805,66 milijona evrov (31,94 milijona evrov manj kot v sprejetem proračunu),
- obrambo in zaščito ter notranje zadeve in varnosti - 923,55 milijona evrov (60,86 milijona evrov več kot v sprejetem proračunu).

Izdatki za pokojninsko varstvo, ki predstavljajo transfer v Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ), se za 244,70 milijona evrov znižujejo zaradi višjih prispevkov za socialno varnost, vplačanih v ZPIZ.

Samo za obresti dolga se bo v letošnjem letu iz proračuna namenilo 785,06 milijona evrov. Ti izdatki se znižujejo zaradi uspešnega upravljanju dolga – v primerjavi z letom 2014, ko se je za obresti odštelo 1,084 milijarde evrov, se jih je upoštevajoč rebalans letošnjega proračuna znižalo za skoraj 300 milijonov evrov.

Največji porast izdatkov v predlogu rebalansa v primerjavi s sprejetim proračunom sicer načrtujemo za:

- že zgoraj omenjenih politikah socialne varnosti ter izobraževanja in športa,
- plačila v EU, kjer se izdatki povečujejo za 59,75 milijona evrov na 495,59 milijona evrov,
- podjetništvo in konkurenčnost, kjer se izdatki povečujejo za 42,73 milijona evrov na 188,57 milijona evrov ter
- varovanje okolja in okoljsko infrastrukturo s povečanjem izdatkov za 52,97 milijona evrov na 297,13 milijona evrov.

Vlada je istočasno Ministrstvu za finance naložila, da Evropski komisiji posreduje prenovljen Osnutek proračunskega načrta za sektor država za leto 2019 (javnofinančni presežek za letos je predviden v višini 0,55 %) ter potrdila tudi predlog novele Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2018 in 2019, s katerim se urejajo vsebine, ki so vezane na izvrševanje letošnjega proračuna.

Vlada je z rebalansom proračuna zvišala tudi dovoljeno število zaposlenih v skupnem kadrovskem načrtu državnih organov. Doslej dopustno povečanje v višini največ 0,8 odstotka so povečali še za 0,2 odstotne točke, na največ 1 odstotek. Število zaposlenih v javnem sektorju nameravajo tako povečati, kar pristojni upravičujejo s tem, da bodo s tem zagotovili ustrezno število zaposlenih v primerih nujnih potreb, predvsem za reševanje kadrovske problematike v zaporih in upravi za probacijo, saj ta čas kadrovska popolnitev na tem področju ni niti polovična.

V letu 2019 vlada načrtuje novo zadolžitev države. Vlada v zvezi s tem pojasnjuje, da je za izvrševanje državnega proračuna za letošnje leto potrebno financiranje v višini 1,89 milijarde evrov namesto prvotno predvidenih 3,26 milijarde evrov. Razlogi za znižanje so višji

presežek proračuna za 193,64 milijona evrov in kupnina od prodaje deleža v NLB v višini 602,55 milijona evrov. Že v letu 2018 pa so se zadolžili na zalogo, najeli so posojilo v višini 570,49 milijona evrov. Država je del od potrebnih 1,89 milijarde evrov letos že zagotovila, saj so bile januarja izdane obveznice v višini 1,5 milijarde evrov. To pa naj ne bi pomenilo dodatnega zadolževanja, ampak refinanciranje obstoječih dolgov pod ugodnejšimi pogoji.

ZOS predlaga tudi zvišanje povprečnine

V januarju so potekali regijski sveti ZOS, na katerih so župani razpravljali o različnih temah in izpostavljali tako uspehe kot tudi težave. Župani vseh regijskih svetov ZOS so bili enotni, da je treba v okviru rebalansa državnega proračuna odpreti tudi poglavje povprečnine za leto 2019.

O tem je razpravljalo tudi predsedstvo ZOS in med drugim sprejelo sklep, na podlagi

katerega Združenje občin Slovenije poziva Vlado RS naj v okviru priprave rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2019 pristopi k povišanju povprečnine.

Združenje pa je občine članice tudi že zaprosilo za posredovanje podatkov o povečanih stroških, saj jih bomo potrebovali za pripravo izračunov stroškov občin. Te pa bomo uporabili na morebitnih pogovorih o povišanju povprečnine za leto 2019.

Plače javnih uslužbencev v letih 2019 in 2020

Vlada Republike Slovenije in reprezentativni sindikati javnega sektorja so konec leta 2018 dosegli Dogovor o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju, ki je objavljen v Uradnem listu RS št. 80/18.

Dogovor med drugim obsega naslednje:

- delovna mesta, ki so bila 2017 pred odpravo anomalij uvrščena do vključno 26. plačnega razreda, se uvrstijo za 1 plačni razred višje,
- delovna mesta, ki so bila 2017 pred odpravo anomalij uvrščena nad 26. plačnim razredom do vključno tarifnega razreda VII/1 in tarifnega razreda VII/2, se uvrstijo za 2 plačna razreda višje,
- delovna mesta, ki so uvrščena nad 26. plačnim razredom v VIII. in IX. tarifnem razredu, se uvrstijo za 3 plačne razrede višje.

Javni uslužbenci so do navedenih uvrstitev upravičeni po naslednji dinamiki:

- s 1. januarjem 2019 prvi plačni razred povišanja,
- s 1. novembrom 2019 drugi plačni razred povišanja in
- s 1. septembrom 2020 tretji plačni razred povišanja in ostali plačni razredi povišanj.

Na podlagi navedenega dogovora so bile vse spremembe v povezavi z višjimi uvrstitvami delovnih mest v plačne razrede umeščene v vse kolektivne pogodbe dejavnosti javnega sektorja in uredbo, ki določa uvrstitve

delovnih mest v plačne razrede za javne agencije, sklade in zavode.

Za delovna mesta v upravah samoupravnih lokalnih skupnosti ali na kratko občinah navedeno ureja Aneks št. 4 h Kolektivni pogodbi za državno upravo, uprave pravosodnih organov in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti – tarifni del, ki je objavljen v Uradnem listu RS, št. 80/18. V veliki večini so se plačni razredi delovnih mest, ki so bila uvrščena nad 26. plačnim razredom, zvišali za dva plačna razreda, nekoliko višje vrednotena delovna mesta, kot sta npr. delovni mesti podsekretar in sekretar, pa sta pridobila po en plačni razred.

Ne glede na povišanje plačnih razredov delovnih mest, uvrščenih v letu 2017 do vključno 26. plačnega razreda, je bila tudi večina teh delovnih mest deležna dviga plačnega razreda za vsaj en plačni razred, nekatera delovna mesta pa tudi za dva plačna razreda.

Za implementacijo povišanj plačnih razredov je morala vsaka občina v 45-ih dneh od objave navedenega aneksa v Uradnem listu sprejeti pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest ter javnim uslužbencem izdati ustrezne anekse k pogodbam o zaposlitvi, v katerih so bila povišanja upoštevana na način, kot je opredeljeno v dinamiki izplačil, opisani v zgornjem besedilu tega prispevka.

Vsak plačni razred povišanja pomeni za približno 4 % višjo plačo javnega uslužbenca, sredstva za tako povišane plače pa je treba zagotoviti v proračunu občine.

Ob tem je treba opozoriti tudi na preverjanje pogojev za napredovanje v plačni razred in naziv, pri čemer bodo morali delodajalci morebitni plačni razred napredovanj prišteti k tistemu plačnemu razredu javnega uslužbenca, do katerega je upravičen skladno z dinamiko uvrstitve v plačni razred, ki je opredeljena v Aneksu št. 4 h Kolektivni pogodbi za državno upravo, uprave pravosodnih organov in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti - tarifni del.

Leta 2018 smo beležili tudi dvig plačnih razredov delovnih mest direktorjev javnega sektorja, med katere sodijo tudi delovna mesta direktorjev občinskih uprav oziroma tajnikov občin, posledično pa so se na ta način plače direktorjev zelo približale plačam občinskih funkcionarjev, torej plačam županov. V nekaterih lokalnih skupnostih je plača direktorja občinske uprave za zgolj en plačni razred nižja od plače župana, kar pomeni, da v primeru izplačila dela plače iz naslova povečanega obsega dela direktor občinske uprave plačo župana tudi preseže. A to ni osamljen primer, saj je podobne primere zaslediti tudi pri drugih proračunskih uporabnikih, npr. zavodih, ob primerjavi plačnih razredov direktorjev in javnih uslužbencev.

Nedvomno bo treba v bližnji prihodnosti sistemsko urediti tudi plače funkcionarjev v javnem sektorju, kar predstavlja nov, še večji izziv za Vlado Republike Slovenije in reprezentativne sindikate javnega sektorja. Ali bo najvišja in nedotakljiva številka 65 na vrhu plačne lestvice v tem primeru obstala?

Pustimo se presenetiti ...

mag. Edita Dobaj

Kratek pregled dela ZOS v mandatnem obdobju 2014–2018

Uspešno smo zaključili še eno mandatno obdobje. V veliko pogledih se ni bistveno razlikovalo od prejšnjih, saj smo morali Vlado, ministrstva in vladne službe nenehno opozarjati, naj v vseh postopkih sprejemanja novih predpisov ali spreminjanju obstoječih vedno pripravijo javno obravnavo predlogov predpisov, vključno s temeljito predstavitvijo predlogov na sestankih, na katere bi povabili tudi predstavnike občin. Vedno smo glasno opozarjali, naj občinam ne nalagajo novih nalog, če za to ni zagotovljenih finančnih sredstev. Prav tako pa se je ZOS ob vsakokratni menjavi Vlade zavzemal, da bi bilo vzpostavljeno samostojno ministrstvo oz. vladna služba, ki bi pokrivala celotno področje lokalne samouprave.

Ob ukinitvi Službe za lokalno samoupravo in regionalni razvoj smo izražali ostro nasprotovanje in se vseskozi trudili, da bi prišlo do ustanovitve nove službe. Vseskozi smo pozivali k ustanovitvi ustrezne službe, ki bi z združitvijo področja regionalnega razvoja, lokalne samouprave in pripadajočih financ lahko ustrezno vplivala na lokalni in regionalni razvoj.

V obdobju 2014–2018 smo na združenju pripravili in oblikovali prek 1000 predlogov, pobud in mnenj za izboljšanje predpisov, za katere ocenjujemo, da so vsaj deloma pripomogli k izboljšanju zakonodaje. Stališča občin in združenja smo pristojnim posredovali v pisni obliki ali pa smo z veliko vztrajnosti in potrpežljivosti uspeli osebno priti do pristojnih in jim predati stališča, predloge in pobude. Vsako leto smo bili v primerjavi z letom poprej aktivnejši in posledično tudi uspešnejši. Z enakim ali še večjim tempom bomo nadaljevali tudi v prihajajočih letih in se trudili, da bi se položaj občin izboljšal in njihovo delovanje olajšalo.

V tem obdobju so bile na Ustavno sodišče vložene **tri zahteve za oceno ustavnosti**, in sicer:

- **Zahteva za oceno ustavnosti Zakona o davku na nepremičnine**

ZOS je 3. januarja 2014 vložil zahtevo za oceno ustavnosti Zakona o davku na nepremičnine in uspel. Zakon je bil v celoti razveljavljen, novega še ni na vidiku. Glavni očitke zakonu se je nanašal na pripadnost davka na nepremičnine kot prihodka tako državnega kot občinskih proračunov. Občinam je

predlagani zakon jemal avtonomni vir financiranja lokalnih skupnosti, s tem pa posegal v finančno avtonomijo lokalnih skupnosti kot enega od elementov ustavno zagotovljene pravice do lokalne samouprave. Občine bi namreč izgubile vpliv nad skoraj 10 % svojih prihodkov, namenjenih za investicije, razvoj lokalnih okolij in izboljševanju kakovosti življenja prebivalcev. Zakon je občinam jemal tudi pomembno razvojno orodje zemljiške, gospodarske, socialne in tudi demografske politike. Visoke davčne stopnje ob siceršnji možnosti povečanja ali zmanjšanja davčnih stopenj za 50 % v delu, ki pripada občini, bi dale občinam bistveno premalo manevrskega prostora za vodenje razvojne politike, s posegom v razvojno funkcijo občin pa bi se poseglo tudi v temeljne in izvirne pristojnosti občin.

- **Zahteva za oceno ustavnosti prvega odstavka 56. člena ZIPRS1617 glede višine investicijskega transferja**

Združenje občin Slovenije je 18. januarja 2016 vložilo zahtevo za oceno ustavnosti prvega odstavka 56. člena ZIPRS1617. Ta je v nasprotju z 21. členom Zakona o financiranju občin (ZFO-1) določil, da občinam pripadejo sredstva za sofinanciranje investicij v višini 5 % skupne primerne porabe občin, pri čemer se 2 % sredstev zagotavlja v obliki transfera iz državnega proračuna, 3 % sredstev pa v obliki odobritve dodatnega zadolževanja občin v proračunu države. Ustavnemu sodišču smo predlagali tudi, da se zahteva obravnava absolutno prednostno. Opozorili smo, da je investicijski transfer sistemski ukrep za skladnejši razvoj

Republike Slovenije z zagotavljanjem dodatnih sredstev po načelu vnaprejšnje izravnave razlik med občinami, zato ta sredstva v največji meri prejmejo razvojno najšibkejša občine. Prav tako smo opozorili, da je ukrep, ki je znižal višino investicijskega transfera, nesorazmeren in arbitraren. Žal nismo bili uspešni.

- **Zahteva za oceno ustavnosti Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti**

ZOS je sredi novembra 2016 vložil zahtevo za oceno ustavnosti Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti zaradi posegov v ustavne pravice samoupravnih lokalnih skupnosti in javni interes, in sicer v delu, kjer pogrebno dejavnost opredeljuje kot tržno dejavnost, ter zahteval začasno zadržanje izvajanja Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti.

Opozorili smo tudi na minule odločitve Ustavnega sodišča na tem področju. Ustavno sodišče je že v preteklosti pripoznalo pogrebno in pokopališko dejavnost kot tisti dejavnosti, ki ju iz pietetnih, zdravstvenih in sanitarno-higienskih razlogov ni mogoče zagotavljati na prostem trgu. Poleg tega je Ustavno sodišče zapisalo, da je odnos do mrtvih eno temeljnih civilizacijskih vprašanj, zato pri normativnem urejanju obstaja močan javnopravni interes, ki od države zahteva varovanje določene civilizacijske ravni glede ravnanja z mrtvimi. Narava teh dejavnosti torej terja, da je pridobivanje dobička podrejeno zadovoljevanju javnih potreb, to pa utemeljuje podreditev pogrebne in pokopališke dejavnosti takšnemu režimu, ki bo zasledoval javni interes. Nov zakon javnega interesa ne zasleduje, zasleduje pa interes zasebnih

podjetij po zaslužku. Dokončne odločitve sodišča še nismo prejeli.

Leta 2015 smo skupaj s Skupnostjo občin Slovenije na ljubljansko Okrožno sodišče vložili **tožbo za izpolnitev pogodbenih obveznosti iz Dogovora o višini povprečnine za leto 2015**. S tožbo smo zahtevali, da država izpolni dogovor s konca januarja 2015 ter z izvedbenimi in sistemskimi ukrepi poskrbi za znižanje stroškov občin pri izvajanju z zakonom določenih nalog v dogovorjeni višini ali pa jim na kakšen drug način zagotovi sredstva. Žal nismo bili uspešni.

Financiranje občin

Zavzemali smo se in prispevali k finančni sanaciji občin, in sicer tako s pobudami, ki smo jih posredovali aktualnim predsednikom vlad kot finančnim ministrom, pa tudi s konkretnimi številkami in amandmaji k predlagani zakonodaji. Ključne aktivnosti so bile osredotočene na tri področja:

• Povprečnina

Združenja se vsako leto z Vlado pogajajo o višini povprečnine. Pogajanja, ki praviloma potekajo kar nekaj krogov, so naporna in ZOS od stališč, da morajo občine prejeti sredstva za pokritje zakonsko določenih nalog ne odstopa. Dogovor z Vlado je bil sklenjen 2015 in konec leta 2018. Povprečnino se, žal, največkrat določi konec leta z Zakonom za izvrševanje proračuna RS za prihodnji dve leti, zneski pa nikakor ne zadoščajo za kritje stroškov občin. ZOS vsako leto vlaga pripombe in pozive k spremembi Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za prihodnji leti. Prepričani smo, da bi morale občine za leto 2019 prejeti povprečnino v znesku najmanj 608,78 evra.

• Sredstva za sofinanciranje investicij na podlagi 21. člena Zakona o financiranju občin

Na ZOS smo in bomo ostro nasprotovali vsakršni »zamrznitvi« višine sredstev za sofinanciranje investicij iz drugega odstavka 21. člena Zakona o financiranju občin, saj menimo, da ta določba predstavlja pomemben socialni korektiv v pomoč manj razvitim občinam. V pogajanjih za povprečnino za leto 2019 smo predlagali, da se z ZIPRS absolutno skrajša prehodno obdobje za poln investicijski transfer, in sicer do leta 2020, ko

mora biti sistemsko sofinanciranje investicij na 6 % nepovratnih sredstev. Na ZOS smo prepričani, da je zmanjšanje oziroma odprava deleža za sofinanciranje investicij po 21. členu Zakona o financiranju občin nesorazmerno, nepravilno in prizadene ravno razvojno najbolj ogrožene občine. Večkrat smo opozarjali, če so nujni rezi tudi v občinske prihodke, je treba to narediti uravnoteženo, ne da se ruši temeljna razmerja na lokalni ravni. S posegom bi dejansko še spodbudili razvojne razlike, kar pa je preprosto nedopustno.

Prav tako smo prepričani, če ZOS ne bi izvajal teh pritiskov na pristojne skozi celotno mandatno obdobje, bi občine ta sredstva izgubile.

• Finančni ukrepi za znižanje stroškov občinam

Skozi celotno obdobje pristojne opozarjamo, da je treba pristopiti k pregledu zakonodaje, ki občinam nalaga obveznosti. Te je treba finančno ovrednotiti in tiste, ki bi se jih lahko preneslo na državo, tudi prenese. Tiste naloge, ki se lahko celo ukine, pa naj se ukine. V mandatnem obdobju smo v sklopu podanih pripomb in mnenj na pristojne naslovili več kot 500 predlogov, s katerimi bi zmanjšali bremena občinam.

Ustanovitev pokrajin

Na ZOS se zavzemamo za decentralizacijo države in uvedbo pokrajin. Žal na političnem parketu na državnem nivoju še ni prišlo do soglasja, koliko pokrajin potrebujemo. Vsi skupaj pa smo si enotni, da jih Slovenija za skladen razvoj potrebuje. ZOS je večkrat podal mnenje in predlagal, da bi bile pokrajine ustanovljene na podlagi sedanjih statističnih regij.

Skladen regionalni razvoj

Pristojne službe smo večkrat opozarjali na težave, s katerimi se srečujejo občine, ko pomembni dokumenti niso sprejeti pravočasno. Tako smo večkrat pozvali Službo Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, da nemudoma pristopi k spremembi Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 in drugih programskih dokumentov. Pozvali smo k ustreznim prilagoditvi programskih dokumentov

finančne perspektive 2014–2020 in zagotovitvi sredstev za investicijske potrebe lokalnih skupnosti, h katerim občine sicer zavezuje tudi veljavna zakonodaja (izgradnja komunalnega infrastrukturnega omrežja idr.). Službo Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko smo tudi pozvali, da nemudoma prične s pogovori in aktivnostmi za spremembo programskih dokumentov.

Črpanje evropskih sredstev

ZOS je na Vlado RS, predsednike vseh parlamentarnih strank ter vodje poslanskih skupin naslovil poziv k odgovornemu ravnanju in zagotovitvi učinkovitega črpanja sredstev EU v času politične negotovosti. Iztekajoča se finančna perspektiva ni podala projektov, s katerimi bi občine lahko uresničevale razvojne cilje in programe. Na ZOS smo opozarjali, da je vse preveč t. i. mehkih vsebin. Pristojne smo zato pozvali, da pri pripravi nove finančne perspektive preverijo dejansko stanje po občinah, kakšne so prioritete in nato oblikujejo nabor vsebin za pripravo strateških dokumentov. To pa morajo pristojni tudi zagovarjati na pogajanjih z Evropsko komisijo.

Strategija razvoja lokalne samouprave do 2020

ZOS je v postopku oblikovanja in sprejemanja strategije opozarjal, da se vsebina dokumenta ne nagiba v smeri racionalizacije, ampak centralizacije, kar je bila ena naših glavnih pripomb. Prav tako smo opozorili, da dokument ne vsebuje razvojnih vsebin, ki jih Slovenija potrebuje na področju lokalne samouprave. Združenja občin smo v skupnem nastopu zahtevala, da se v vladni postopek predloženo besedilo strategije umakne iz postopka. Ugotavljali smo namreč, da nova verzija besedila ne odstopa bistveno od tez, ki so bile predstavljene v prejšnjih verzijah strategije in smo jim v združenjih v veliki meri nasprotovali. Ob tem smo poudarili, da smo združenja občin s svojimi pisnimi pripombami in udeležbo na srečanjih delovne skupine sodelovala pri pripravi strategije v prepričanju, da želimo sprejeti dokument, ki bo skupna strategija vseh vpletenih: občin, Vlade in Državnega zbora.

Lokalna samouprava – odpoklic župana

Že 2015 smo na vlagatelje in sopodpisnike predloga novele Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-S), EPA 482-VII, ter na predsednika Vlade in Državni svet naslovili stališče do predloga novele. Opozorili smo, da bi predlagani način instituta nekrivdnega odpoklica župana z referendumom resno posegel na področje stabilnosti delovanja lokalne samouprave v Sloveniji ter v veliki meri razvrednotil institut volitev. V ZOS smo povedali, da načeloma ne nasprotujemo, da pravni red določi odpoklic izvoljenih funkcionarjev s strani občank in občanov, vendar mora biti sistem urejen na način, da bo transparenten, sorazmeren in z ustreznimi varovalkami, ki bodo v čim večji meri preprečevale zlorabe. Če je v lokalni skupnosti širše javno mnenje, da je delo izvoljenih funkcionarjev absolutno pod pričakovanji ali da celo nastaja škoda, smo menili, da je korektno, da se omogoči predčasno razrešnico. V izogib političnim zlorabam, predvsem poražencev na županskih volitvah, ki pa so praviloma člani občinskih svetov, smo menili, da je nujno urediti vzajemen odpoklic za vse občinske funkcionarje in ne le za župana. Državni zbor je o zakonu odločal dvakrat – prvič ga je sprejel, nato je Državni svet podal veto na zakon, potem pa na ponovnem odločanju v Državnem zboru za spremembo zakona ni glasovalo zadostno število poslancev. Tako do sprejetja spremembe zakona ni prišlo – tudi na podlagi vseh aktivnosti ZOS.

Plače javnih uslužbencev in občinskih funkcionarjev

Zavzemali smo se za izboljšanje plačne politike občinskih funkcionarjev in tako pripravili številne analize, ki so bile podlaga za pogajanja za izboljšanje županskih plač. Javnim uslužbencem so se z odpravo varčevalnih ukrepov plače zvišale, enako direktorjem občinskih uprav in javnih zavodov. Da bi bilo prav, da se varčevalni ukrepi odpravijo tudi pri plačah županov, smo opozorili tudi že novo Vlado.

Javno naročanje

V preteklem mandatnem obdobju je potekalo veliko aktivnosti na področju Zakona o javnem naročanju. Opozarjali smo, da je v zakonu smiselno obdržati sklep o začetku postopka in imenovanju

komisije tudi za naročila male vrednosti, na problematičnost spremembe instituta formalno nepopolne ponudbe (možna ne samo dopolnitev, temveč tudi sprememba po roku oddaje v delu, kjer je ponudba nepopolna).

Na ZOS smo predlagali, da se poenostavijo postopki za manjša javna naročila in da se v mala javna naročila vrne gradnje do 80.000 € in storitve do 40.000 €.

Sistem javnih financ

Pri postopku sprejemanja Zakona o javnih financah je ZOS med drugim opozarjal, da obvezno sprejemanje dvoletnega proračuna za občine ni primerno in predlagali, da se to v zakonu določi kot možnost občine. Opozorili smo tudi, da bosta tako nov Zakon o javnih financah kot Zakon o računovodstvu občinam prinesla nove nezanemarljive finančne izdatke in zahtevali, da se to ustrezno ovrednoti pri izračunu povprečnine.

Vpis pravice do pitne vode v Ustavo

Državni zbor je novembra 2016 potrdil vpis pravice do pitne vode v Ustavo. V 18 mesecih po razglasitvi ustavnega zakona je bilo treba zakonodajo uskladiti z ustavno določbo. Vlada je maja 2017 sprejela sklep o ustanovitvi medresorske delovne skupine za usklajitev zakonodaje z zapisom pravice do pitne vode v Ustavo. V skupini je aktivno sodeloval tudi ZOS. Delovna skupina se je sestala maja, julija in novembra 2017. V okviru razprave se je predvsem postavljalo vprašanje v zvezi s četrtnim odstavkom 70.a člena Ustave glede razmejitve pristojnosti med državo in občino ter glede razumevanja osnovnega namena spremembe 70.a člena Ustave.

Vzorčna notranja pravila za občine članice

ZOS je marca 2016 na Arhiv RS vložil vlogo za potrditev vzorčnih notranjih pravil, ki so brezplačno na voljo občinam članicam združenja. Združenje je najprej izvedlo brezplačne delavnice, na katerih so občine članice prejele vse informacije v zvezi s kompleksnostjo izdelave notranjih pravil in z njihovo implementacijo. Ker lahko izdelava notranjih pravil predstavlja velik strošek, smo se na združenju odločili, da občinam

članicam zagotovimo brezplačna vzorčna notranja pravila, ki jih lahko prenesejo in prilagodijo svojemu poslovanju.

Nova gradbena in prostorska zakonodaja

Skozi celotno fazo sprejemanja nove gradbene in prostorske zakonodaje smo aktivno sodelovali in opozarjali na težaven prenos pristojnosti občinske inšpekcije nad gradnjo enostavnih objektov. Opozorili smo na nove delovne obveznosti občin, ki jih je treba ustrezno finančno ovrednotiti in upoštevati pri izračunu povprečnine.

ZOS je opozarjal, da se postopki sprejema in spreminjanja prostorskih aktov ne poenostavljajo. Prav tako smo opozarjali, da morajo biti vsi posegi v prostor skladni s prostorskimi akti.

Kmetijska zemljišča

Pri sprejemanju novega Zakona o kmetijskih zemljiščih smo med drugim predlagali, da bi bila občinam dana večja možnost prometa oz. gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči.

Ureditve obdavčitve nepremičnin

ZOS od vsega začetka sodeluje v postopku za pripravo nove sistemske ureditve obdavčitve nepremičnin v Republiki Sloveniji, ki teče v okviru vladnih delovnih teles – projektne skupine in projektne sveta. Kot reprezentativno združenje samoupravnih lokalnih skupnosti pri pripravi nove sistemske ureditve obdavčitve nepremičnin zastopamo pravice in interese samoupravnih lokalnih skupnosti, ki jih zagotavljajo Ustava in Evropska listina lokalne samouprave.

Skupna notranjerevizijska služba Združenja občin Slovenije (SNRS ZOS)

Med mnogimi storitvami, ki jih združuje nudi občinam, velja posebej omeniti Skupno notranjerevizijsko službo, ki je s svojim delovanjem začela pred devetimi leti, natančneje 1. 1. 2009. Ob ustanovitvi je k članstvu SNRS ZOS pristopilo 24 občin, danes pa članstvo šteje 36 občin. Edini pogoj za pristop k SNRS ZOS, ki se odraža s sklenitvijo dogovora, je članstvo v ZOS.

Informiranje ZOS

K vsakodnevnim nalogam ZOS sodi tudi informiranje, ki ga vsako leto nadgrajujemo in izboljšujemo. Tako občinam nudimo in zagotavljamo dnevno informiranje, mesečno informiranje (Mesečni utrip), trimesečno informiranje (Glas občin), priročnik za občinske funkcionarje.

Mednarodno delovanje ZOS

Predstavniki ZOS so bili v mandatu 2014–2018 aktivni tudi na mednarodnem parketu. Tako imamo svoje člane in nadomestne člane v **delegaciji Odbora regij**, ki se redno udeležujejo plenarnih zasedanj Odbora regij in delovnih teles.

ZOS ima svoje člane tudi v delegaciji **Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope (KLRO)**. Kongres lokalnih in regionalnih skupnosti Evrope (CLRAE) je svetovalno telo, ki je nadomestilo prejšnjo Stalno konferenco lokalnih in regionalnih skupnosti. Kongres

je razdeljen na dva zbora, in sicer Zbor lokalnih skupnosti in Zbor regij.

Marca 2014 se je Slovenija, v okviru 26. zasedanja KLRO, predstavila delegacijam in javnosti tako v okviru razstavnega prostora kot tudi na spremljevalnem dogodku. Predstavljen je bil slovenski turizem s poudarki na posameznih regijah, na posameznih občinah, pa tudi uspešen pomurski gospodarski projekt. Na slovenskem večeru je potekala predstavitev slovenskih kulinarčnih posebnosti - od potic, vodiških prest, šunk, kranjskih klobas, pršuta, sira, za piko na i pa tudi pestra ponudba slovenskih vin iz vseh treh vinorodnih dežel.

Oktobra 2017 je slovenska delegacija KLRO ponovno pripravila predstavitev Slovenije in prostovoljnega gasilstva v Palači Evrope v Strasbourg.

Aktivnosti ZOS pri različnih projektih

ZOS skuša biti občinam čim boljši servis, saj se na nas obračajo z različnimi dilemami in težavami. Tako smo zaradi

potreb občin pristopili h kar nekaj projektom, izpostavljamo dva:

• Virtualni asistenti za občine in društva (upokojencev)

Cilj projekta je vzpostavitev spletne storitve za brezplačno izdelavo in urejanje prilagojenega virtualnega asistenta, ki bo sposoben odgovarjati na vprašanja uporabnikov v naravnem jeziku. Društva in občine so si lahko storitev brezplačno namestile na svoje spletne strani ali ponudile v obliki aplikacije za pametne mobilne telefone.

• Avstrijsko-slovenski inteligentni turistično-informacijski center (AS-IT-IC)

Cilj projekta je ustvariti skupni avstrijsko-slovenski inteligentni turistično-informacijski center - mrežo ponudnikov storitev in turističnih uradov, občin, turistov in državljanov, ki jih podpirajo IKT storitve z namenom krepitev stalnega sodelovanja med njimi. Center bo omogočal boljše čezmejno turistično izmenjavo ter sodelovanje in prenos znanja med ponudniki turističnih storitev.

Pogled ZOS v prihodnost

Pred nami je zahtevno obdobje, ko se bo še treba pogajati za višino povprečnine, investicijska sredstva, za racionalno in življenjsko zakonodajo, ki ne bo nalagala samo obveznosti, ampak dodelila tudi ustrezna finančna sredstva. Treba se bo boriti za ustrezno pripravljene programe, ki bodo podlaga za dobre projekte. Za njihovo izvedbo se ni bati, saj največ uspešnih projektov izpeljejo ravno občine. Treba je poskrbeti za dobre temelje in za te se bomo na združenju vsekakor borili še naprej.

Področij za aktivnosti nam v novem mandatnem obdobju nikakor ne bo manjkalo. Vas pa, občine, že kar na začetku takoj zaprosimo za aktivno sodelovanje. Občine ste se že odzvale na naš poziv, da nam posredujete ime na predstavnikov za strokovne odbore združenja. Aktivno delo v odborih je eden od ključev za pripravo dobrih predlogov sprememb zakonodaje, postopkov, programov in projektov ter podanih pripomb na predlagano zakonodajo.

Združenje občin Slovenije bo še naprej zavzeto zastopalo interese srednjih in

manjših občin. Še naprej bomo jasno nasprotovali vsakršni »zamrznitvi« višine sredstev za sofinanciranje investicij iz drugega odstavka 21. člena Zakona o financiranju občin. Vedno bo to eden od pogojev za sklenitev morebitnega dogovora o višini povprečnine, saj gre za sredstva, ki so za šibkejšje občine z vidika razvoja velikega pomena. Ne smemo pozabiti na nujno poenostavitev črpanja teh sredstev. Postopki niso ustrezni in občine na ta način tudi izgubljajo sredstva. Da bi dosegli poenostavitev, se bomo na ZOS vsekakor zelo zavzeli, treba pa

bo doseči, da to končno razumejo tudi pristojna ministrstva (MGRT, MJU in MF). Če nam to uspe, bo vsekakor velik dosežek.

Stremeli bomo h konstruktivnemu sodelovanju s sedanjo in vsemi prihodnjimi vladami. Sedanjo vlado bomo opozarjali na dane zaveze iz dogovora o višini povprečnine za leto 2019 in jo pozivali k spoštovanju dogovora. Predstavniki ZOS bodo aktivno sodelovali v delovni skupini za pripravo sprememb zakonodaje z namenom nižanja stroškov občin in upamo, da bomo tokrat uspešni. Na

ZOS bomo pripravili izračun finančnih posledic dogovora s sindikati, ki že zdaj kaže ogromno povečanje stroškov občin na področju predšolske vzgoje. Že samo hiter pogled na primerjavo »povečanja« sredstev iz naslova povprečnine in povečanja stroškov dela v vrtcih da jasno sliko, da slednji dostikrat ne zadostujejo niti za to. Pa drugih področij, kjer so tudi povečani stroški dela, nismo niti omenili.

Na podlagi prej navedenega dogovora so javni uslužbenci deležni povišanja plač, 2018 so se sprostili tudi določeni varčevalni ukrepi. Temu ne nasprotujemo, ker gre za sklenjen socialni dialog. Se je pa pri tem pozabilo na funkcionarje, natančneje na župane. Prihaja do anomalij, ko plače direktorjev občinskih uprav presegajo plače županov, pa da ne omenjamo plač ravnateljev vrtcev, direktorjev javnih zavodov. Odgovornost za zakonito delovanje občine nosi župan in prav je, da se to odrazi tudi pri plači oz. z ustreznim dvigom plače. Na združenju se bomo zavzeli, da se s spremembo področne zakonodaje županom dvignejo plače.

Eden ključnih problemov Slovenije je njena centralizacija. Vse preveč storitev se oddaljuje od uporabnikov in to vodi le še v večjo centralizacijo države. Na združenju se bomo zavzemali za njeno decentralizacijo. Do te pa lahko pridemo le z ustanovitvijo pokrajin, saj Slovenija brez pokrajin izgublja pomemben razvojni inštrument. Združenje je pristojne že pozvalo k razmisleku, da pričnejo z določenimi aktivnostmi na tem področju, in podalo tudi že svoje predloge.

Vsi se predobro zavedamo nujnosti oblikovanja ustreznih programov za pripravo kohezijskih projektov. Gre za projekte, ki so izrednega pomena. Treba je pristopiti k oblikovanju programov, ki bodo odražali potrebe občin. Zavzeli se bomo za vključitev predstavnikov lokalnih skupnosti v vse delovne in pogajalske skupine, ki se pogajajo znotraj organov EU o finančni perspektivi.

Verjamemo, da bo ponovno odprta razprava o strategiji razvoja lokalne samouprave. Naslov dokumenta nikakor ne odraža njene vsebine. To bi moral biti dokument, ki je razvojno naravn,

ki stremi k ustanovitvi pokrajin in decentralizaciji. Pa žal temu ni tako. Predlagali smo že, da se dokument vrne v obravnavo občinam in njihovim združenjem, po uskladitvi pa naj ga obravnava in sprejme Državni zbor in ne Vlada. Združenje bo pri tem vsekakor aktivno sodelovalo.

Zelo pomembno bo, da uspemo doseči spremembo določil Zakona o financiranju občin, ki dopuščajo Vladi, da sprejme višino povprečnine brez dogovora z občinami. To je treba odpraviti in na to s svojimi priporočili opozarja tudi Svet Evrope.

Na januarskih sejah regijskih svetov so župani in županje jasno izrazili stališče, da so občine in država veliko izgubili s tem, da sta funkciji župana in poslanca postali nezdružljivi. S tem se vsekakor strinjamo, saj ste župani in županje tisti, ki poznate potrebe lokalnega okolja. Zavzemali se bomo za spremembo zakonodaje, ki ureja nezdružljivost županske funkcije s poslansko in funkcijami v nadzornih svetih javnih zavodov, podjetij, agencij in skladov.

Lokalne volitve 2018

Sedme lokalne volitve v Republiki Sloveniji, na katerih so v vseh občinah izvolili člane občinskih svetov, župane in člane svetov ožjih delov občin, so potekale 18. 11. 2018, drugi krog pa 2. 12. 2018. V prvem krogu je bila volilna udeležba 51,18 %, v drugem pa 49,15 %. V prvem krogu je župane dobilo 156 občin, v drugem pa 56. V tokratnem mandatnem obdobju bo občine vodilo 21 županov, kar je pet več v primerjavi s prejšnjim mandatnim obdobjem.

S spremembo Zakona o lokalnih volitvah se je določil stalni datum lokalnih volitev, in sicer tretja novembrska nedelja. V Združenju občin Slovenije smo sicer pozdravili določitev stalnega termina rednih lokalnih volitev, vendar opozorili, da bi zaradi državnih praznikov 31. oktobra oziroma 1. novembra volilna opravila lahko padla na enega od navedenih datumov, zato smo predlagali, da se kot stalen termin rednih lokalnih volitev določi tretja nedelja v oktobru.

Volitve so potekale na približno 3.200 voliščih, svoj glas pa je lahko oddalo 1,7 milijona volilnih upravičencev. Za županska mesta se je potegovalo 688 kandidatov, za mesta v mestnih oz. občinskih svetih 22.313 kandidatov, za svete četrtnih, krajevnih in vaških skupnosti pa 13.245. V občinah, kjer prebivajo pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti, so v občinski svet volili tudi predstavnike teh skupnosti,

in sicer se je za ta mesta potegovalo 60 kandidatov.

Kot zanimivost naj navedemo, da je bil v 36 občinah župan znan že pred koncem volilnega dne, saj so imeli le enega županskega kandidata. V 60 občinah sta bila dva županska kandidata in se je že vnaprej vedelo, da drugega kroga ne bo.

Vsem županom in županjam še enkrat čestitamo in želimo uspešno delo.

OBČINA	ŽUPAN
AJDOVŠČINA	Tadej Beočanin
ANKARAN	Gregor Strmčnik
APAČE	dr. Andrej Steyer
BELTINCI	Marko Virag
BENEDIKT	mag. Milan Repič
BISTRICA OB SOTLI	Franjo Debeljak
BLD	Janez Fajfar
BLOKE	Jože Doles
BOHINJ	Jože Sodja
BOROVNICA	Bojan Čebela
BOVEC	Valter Mlekuž
BRASLOVČE	mag. Tomaž Žohar
BRDA	Franc Mužič
BREZOVICA	Metod Ropret
BREŽICE	Ivan Molan
CANKOVA	Danilo Kacijan
CELJE	Bojan Šrot
CERKLJE NA GORENJSKEM	Franc Čebulj
CERKNICA	Marko Rupar
CERKNO	Gašper Uršič
CERKVENJAK	Marjan Žmavc
CIRKULANE	Antonija Žumbar
ČRENŠOVCI	Vera Markoja
ČRNA NA KOROŠKEM	Romana Lesjak
ČRNOMELJ	Andrej Kavšek
DESTRNIK	Franc Pukšič
DIVAČA	Alenka Štrucl Dovgan
DOBJE	Franc Leskovšek
DOBREPOLJE	Igor Ahačevčič
DOBRNA	Martin Brecl
DOBROVA - POLHOV	Franc Setnikar
GRADEČ	Marjan Kardinar
DOBROVNIK	Željko Savič
DOL PRI LJUBLJANI	Franc Vovk
DOLENJSKE TOPLICE	Toni Dragar
DOMŽALE	Janko Merc
DORNAVA	Marijana Cigala
DRAVOGRAD	Mitja Horvat
DUPLEK	Milan Čadež
GORENJA VAS - POLJANE	Jožef Kokot
GORIŠNICA	Peter Torkar
GORJE	Stanko Rojko
GORNJA RADGONA	Anton Špeh
GORNJI GRAD	Franc Šlihthuber
GORNJI PETROVCI	Cvetka Ficko
GRAD	dr. Peter Verlič
GROSUPLJE	mag. Stanislav Glažar
HAJDINA	dr. Marko Soršak
HOČE - SLIVNICA	

HODOŠ	Ludvik Orban
HORJUL	Janko Prebil
HRASTNIK	Marko Funkl
HRPELJE KOZINA	Saša Likavec Svetelšek
IDRIJA	Tomaž Vencelj
IG	Janez Cimperman
ILIRSKA BISTRICA	Emil Rojč
IVANČNA GORICA	Dušan Strnad
IZOLA	Danilo Markočič
JESENICE	Blaž Račič
JEZERSKO	Andrej Karničar
JURŠINCI	Alojz Kaučič
KAMNIK	Matej Slapar
KANAL	Tina Gerbec
KIDRIČEVO	Anton Leskovar
KOBARID	Marko Matajuroc
KOBILJE	Robert Ščap
KOČEVJE	Vladimir Prebilič
KOMEN	Erik Modic
KOMENDA	Stanislav Poglajen
KOSTANJEVICA NA KRKI	Ladko Petretič
KOPER	Aleš Bržan
KOSTEL	Ivan Črnkovič
KOZJE	Milena Krajnc
KRANJ	Matjaž Rakovec
KRANJSKA GORA	Janez Hrovat
KRIŽEVCI	mag. Branko Belec
KRŠKO	mag. Miran Stanko
KUNGOTA	Tamara Šnofl
KUZMA	Jožef Škalič
LAŠKO	Franc Zdolšek
LENART	mag. Janez Kramberger
LENDAVA	Janez Magyar
LITIJA	Franc Rokavec
LJUBLJANA	Zoran Jankovič
LJUBNO	Franjo Naraločnik
LJUTOMER	mag. Olga Karba
LOGATEC	Berto Menard
LOG - DRAGOMER	Miran Stanovnik
LOŠKA DOLINA	Janez Komidar
LOŠKI POTOK	Ivan Benčina
LOVRENC NA POHORJU	Marko Rakovnik
LUČE	Ciril Rosc
LUKOVICA	Olga Vrankar
MAJŠPERK	Darinka Fakin
MAKOLE	Franc Majcen
MARIBOR	Aleksander Saša Arsenovič
MARKOVCI	Milan Gabrovec
MEDVODE	Nejc Smole

MENGEŠ	Franc Jerič	ROGATEC	Martin Mikolič
METLIKA	Darko Zevnik	RUŠE	Urška Repolusk
MEŽICA	Dušan Krebl	SELNICA OB DRAVI	dr. Vlasta Komelj
MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	mag. Egon Repnik	SEMIČ	Polona Kambič
MIREN - KOSTANJEVICA	Mauricij Humar	SEVNICA	Srečko Ocvirk
MIRNA	Dušan Skerbiš	SEŽANA	David Škrabar
MIRNA PEČ	Andrej Kastelic	SLOVENJ GRADEC	Tilen Klugler
MISLINJA	Bojan Borovnik	SLOVENSKA BISTRICA	dr. Ivan Žagar
MOKRONOG - TREBELNO	Anton Maver	SLOVENSKE KONJICE	Darko Ratajc
MORAVČE	dr. Milan Balažic	SODRAŽICA	Blaž Milavec
MORAVSKE TOPLICE	Alojz Glavač	SOLČAVA	Katarina Prelesnik
MOZIRJE	Ivan Suhoveršnik	SREDIŠČE OB DRAVI	Jurij Borko
MURSKA SOBOTA	mag. Aleksander Jevšek	STARŠE	Bojan Kirbiš
MUTA	Mirko Vošner	STRAŽA	Dušan Krštinc
NAKLO	Ivan Meglič	SVETA ANA	Silvo Slaček
NAZARJE	Matej Pečovnik	SVETI ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH	Darja Vudler
NOVA GORICA	dr. Klemen Miklavič	SVETA TROJICA V SLOV. GORICAH	David Klobasa
NOVO MESTO	Gregor Macedoni	SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI	Anton Slana
ODRANCI	Ivan Markoja	SVETI JURIJ V SLOV. GORICAH	Peter Škrlec
OPLOTNICA	Matjaž Orter	SVETI TOMAŽ	Mirko Cvetko
ORMOŽ	Danijel Vrbnjak	ŠALOVCI	Iztok Fartek
OSILNICA	Alenka Kovač	ŠEMPETER - VRTOJBA	Milan Turk
PESNICA	Gregor Žmak	ŠENČUR	Ciril Kozjek
PIRAN	Denio Zadkovič	ŠENTILJ	mag. Štefan Žvab
PIVKA	Robert Smrdelj	ŠENTJERNEJ	Radko Luzar
PODČETRTEK	Peter Misja	ŠENTJUR	mag. Marko Diaci
PODLEHNIK	mag. Sebastian Toplak	ŠENTRUPERT	Andrej Martik Kostelec
PODVELKA	Anton Kovše	ŠKOCJAN	Jože Kapler
POLJČANE	Stanislav Kovačič	ŠKOFJA LOKA	Tine Radinja
POLZELA	Jože Kužnik	ŠKOFLJICA	Ivan Jordan
POSTOJNA	Igor Marentič	ŠMARJE PRI JELŠAH	Matija Čakš
PREBOLD	Vinko Debelak	ŠMARJEŠKE TOPLICE	mag. Marjan Hribar
PREDDVOR	Rok Roblek	ŠMARTNO PRI LITIJI	Rajko Meserko
PREVALJE	dr. Matija Tasič	ŠMARTNO OB PAKI	Janko Kopušar
PTUJ	Nuška Gajšek	ŠOŠTANJ	Darko Menih
PUCONCI	Ludvik Novak	ŠTORE	Miran Jurkošek
RAČE - FRAM	Branko Ledinek	TABOR	Marko Semprimožnik
RADEČE	Tomaž Režun	TIŠINA	Franc Horvat
RADENCI	Roman Leljak	TOLMIN	Uroš Brežan
RADLJE OB DRAVI	mag. Alan Bukovnik	TRBOVLJE	Jasna Gabrič
RADOVLJICA	Ciril Globočnik	TREBNJE	Alojzij Kastelic
RAVNE NA KOROŠKEM	dr. Tomaž Rožen	TRNOVSKA VAS	Alojz Benko
RAZKRIŽJE	Stanko Ivanušič	TRZIN	Peter Ložar
REČICA OB SAVINJI	Ana Rebernik	TRŽIČ	mag. Borut Sajovic
RENČE - VOGRSKO	Tarik Žigon	TURNIŠČE	Borut Horvat
RIBNICA	Samo Pogorelc	VELENJE	Bojan Kontič
RIBNICA NA POHORJU	Srečko Geč	VELIKA POLANA	Damijan Jaklin
ROGAŠOVCI	Edvard Mihalič		
ROGAŠKA SLATINA	Branko Kidrič		

VELIKE LAŠČE	dr. Tadej Malovrh	ZAGORJE OB SAVI	Matjaž Švagan
VERŽEJ	Slavko Petovar	ZAVRČ	Slavko Pravdič
VIDEM	Branko Marinič	ZREČE	Boris Podvršnik
VIPAVA	Goran Kodelja	ŽALEC	Janko Kos
VITANJE	Slavko Vetrih	ŽELEZNIKI	Anton Luznar
VODICE	Aco Franc Šuštar	ŽETALE	Anton Butolen
VOJNIK	Branko Petre	ŽIRI	Janez Žakelj
VRANSKO	Franc Sušnik	ŽIROVNICA	Leopold Pogačar
VRHNIKA	Daniel Cukjati	ŽUŽEMBERK	Jože Papež
VUZENICA	Franjo Golob		

Župani in županje opomnili na spoštovanje zavez iz dogovora o višini povprečnine za leto 2019

Januarja je Združenje občin Slovenije izvedlo 12 regijskih posvetov, na katerih je bilo pregledano delo ZOS v preteklem mandatnem obdobju, podane so bile smernice delovanja združenja za naprej in imenovani predstavniki posamezne regije v predsedstvo ZOS.

Udeležba na sejah regijskih svetov je bila v primerjavi s prejšnjimi sklici zelo dobra, pogovori so bili zanimivi in konstruktivni. Župani in županje so se, ne glede na regijo, strinjali in si bili enotni v zelo veliko točkah.

Vsi župani in županje so se zavzeli za konstruktivno sodelovanje z Vlado, predvsem v smeri uresničitve zavez iz dogovora o višini povprečnine za leto 2019. Opozorili so na veliko povečanje stroškov dela, predvsem v vrtcih, ki še bolj kot v preteklih letih zajedajo v proračune občin. Pozvali pa niso samo k uresničitvi zavez iz dogovora, temveč k povišanju povprečnine zaradi povišanja stroškov dela občin (povišanje plač zaradi sklenjenega dogovora s sindikati javnega sektorja, socialni transferji, oskrba v domovih za starejše ...).

Vlado in pristojna ministrstva so pozvali k racionalnejšemu sprejemanju zakonodaje, ki vpliva na delo občin oziroma da naložene naloge finančno ovrednotijo in jih vključijo v izračune za višino povprečnine za prihodnja leta. Prav tako so jih pozvali, da je treba, skladno z dogovorom o višini povprečnine za leto 2019, pregledati zakonodajo, ki že ima finančne učinke na občine. Ocenili so

tudi, da morajo biti zelo pozorni na vse nove predloge predpisov, ki jih pripravljajo Vlada in ministrstva.

V razpravah o vsebini strategije razvoja lokalne samouprave so bila stališča po vseh regijah enaka, in sicer da je treba dokument vrniti v obravnavo občinam, po uskladitvi z občinami pa naj jo obravnava in sprejme Državni zbor. Dokument mora biti razvojno naravnano s poudarkom na skladnem regionalnem razvoju, decentralizaciji države in vzpostavitvi pokrajin. Brez njih Slovenija izgublja ogromno razvojnega potenciala in tudi evropskih sredstev. Združenje bo vsekakor igralo aktivno vlogo pri pogovorih o oblikovanju pokrajin.

Župani in županje so pozvali k spremembam zakonodaje, ki ureja plače funkcionarjev, saj je z dogovorom med Vlado in sindikati prišlo do sprostitve varčevalnih ukrepov na področju plač in posledično do nesorazmerij med županskimi plačami in plačami direktorjev občinskih uprav, ravnateljev vrtcev in direktorjev javnih zavodov.

Podan je bil tudi predlog za spremembo zakonodaje, ki ureja nezdružljivost županske

funkcije s poslansko in funkcijami v nadzor-nih svetih javnih zavodov, podjetij, agencij ter skladov.

Poleg problematike, ki je skupna vsem, pa so župani in županje izpostavili problematiko, ki se navezuje na posamezno regijo. Tako so župani pomurske regije pozvali k čim-prejšnji realizaciji zavez države na področju arbitražne razsodbe, predvsem uresničitve zavez, ki se tiče ureditve obmejne cestne infrastrukture.

Župani gorenjskega regijskega sveta so predlagali spremembo davka od dobička pravnih oseb, ki naj gre v smeri, da se del dobička vrne nazaj občinam. Ta sredstva bi občine namenile razvoju in investicijam, za katere največkrat primanjkuje sredstev – igrišča, kultura, društva, itd. Kot zelo pereče je bilo na sejah različnih regijskih svetov izpostavljeno tudi področje mrliško pregledne službe, ki za občine predstavlja veliko finančno breme. Pozvali so, naj država prevzame to finančno breme oziroma naj se to prenese na zavod za zdravstveno zavarovanje.

Obravnavali so tudi naslednje:

- problematiko vzdrževanja in popravil gozdnih cest – ceste so v slabem stanju zaradi velikega spravila lesa, podjetja pa tega ne sanirajo,
- pozvali so k ustrezni čimprejšnji ureditvi cestne infrastrukture od Škofje Loke do Ljubljane z direktno povezavo na avtocesto,

Goriški regijski svet, januar 2019

Jugovzhodni regijski svet, januar 2019

Jugovzhodni regijski svet, januar 2019

Pomurski regijski svet, januar 2019

Obalno-kraški regijski svet, januar 2019

Podravski regijski svet, januar 2019

- opozorili na stroške izvajanja zimске službe,
- opozorili na povečane stroške občin zaradi sklenjenega dogovora med Vlado in sindikati javnega sektorja – opozarja se predvsem na povečane stroške na področju predšolske vzgoje,
- izpostavili pomen vodooskrbe v vseh kraških in obalnih občinah,

- izpostavili, da je treba narediti dobre nastavke za prihodnjo finančno perspektivo in oblikovati projekte, ki bodo odražali dejanske potrebe občin – Vlada naj skupaj z občinami določi razvojne prioritete,
- opozorili na težave v zvezi s poplavno ogroženostjo na območju reke Vipave (tudi njenih pritokov) – nujen pristop k urejanju vodotokov in na težave pri

pogovorih z Direktoratom za vode in Direkcijo za vode,

- opozorili na težave pri izvajanju dogovora za razvoj regij,
- pozvali k ponovnemu odprtju pogajanj o višini povprečnine in nujnosti zagotovitve 6 % nepovratnih investicijskih sredstev po ZFO.

Predsednik Združenja občin Slovenije z ministrico dr. Aleksandro Pivec o perečih temah s področja kmetijstva in gozdarstva

Predsednik Združenja občin Slovenije Robert Smrdelj se je v začetku leta 2019 srečal z ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Aleksandro Pivec. Namen sestanka, ki je bil sklican na pobudo ZOS že ob začetku mandata nove Vlade RS, je bila razprava o odprtih zadevah s področja kmetijstva in gozdarstva, ki zadevajo občine in kako stvari urediti na način, da bo bolje za vse strani. Prisotni so se strinjali, da je za razrešitev vseh odprtih vprašanj potreben dialog, za katerega si bodo prizadevali tudi v prihodnje.

Ministrica Pivec je uvodoma povedala, da pozna problematiko občin in se veseli vsakršnega konstruktivnega sodelovanja, katerega rezultat bo v zadovoljstvo vseh, tako države kot občin in nenazadnje tudi občanov.

S strani predsednika Smrdelja je bila izpostavljena problematika sprejemanja občinskih prostorskih načrtov, problematika izvajanja CLLD in delovanja LAS, umeščenost ukrepov s področja občin v novo finančno perspektivo, prenos zemljišč iz Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov na občine in problematika gozdnih cest. Izpostavil je tudi težave občin, ko se prepletata NATURA 2000 in kmetijstvo. Tu se namreč pojavlja dilema kako kmetijsko rabo izpeljati na način, da bo v skladu z varstvom narave.

Podžupan Občine Kostel Miran Briški pa je izpostavil še problematiko zaraščanja kmetijskih površin in kmetijskih površin, katerih prebivalci ob Kolpi ne morejo obdelovati zaradi žične ograje.

Dotaknili pa so se tudi področja zmanjševanja subvencij in v okviru tega je ministrica Pivec povedala, da se bodo sredstva iz tega naslova zmanjševala, saj enaka količina razpoložljivih sredstev ni realna. Dodala je, da bo treba ukrepe nastaviti drugače, in sicer tako, da bo njihov rezultat neka dodana vrednost. Na ta način bo potreba po subvencijah manjša. Poudarila je, da morajo pri razvoju podeželja sodelovati različni resorji, tudi občine in na ta način bodo rezultati dobri.

Sprejemanje občinskih prostorskih načrtov

Ministrstvo se zaveda dolgotrajnosti postopkov pri izdaji mnenj k Občinskim

prostorskim načrtom, razlogi za to so številni:

- vztrajanja lokalnih skupnosti pri širitvah na najboljše kmetijska zemljišča kljub predhodno prejetemu negativnemu mnenju ministrstva in zato je v nadaljevanju postopka potrebnih še veliko usklajevanj,
- prilagajanja posegov lastnikom zemljišč in ne ureditvenim načrtom (zahteve po novih stavbnih površinah kljub velikemu številu še nepozidanih stavbnih zemljišč),
- neskladja s strateškimi usmeritvami lokalne skupnosti,
- tehnično neusklajenih gradiv z napačnim prikazom rabe prostora ter pomanjkljivosti posredovanega gradiva (ni izdelanih elaboratov posegov na kmetijska zemljišča, ni variantnih rešitev ipd.).

Za pospešitev postopkov in preglednejšo obravnavo vlog je ministrstvo izdalo »Navodila za ravnanje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri pripravi smernic in mnenj v postopku priprave in sprejemanja občinskega prostorskega načrta«. V skladu s tem navodilom dodeljuje vloge občin v reševanje strokovnim delavcem vodja Sektorja za urejanje kmetijskega prostora in zemljiške operacije glede na datum prispetja vloge. Izjemoma lahko vodja sektorja v soglasju z generalnim direktorjem direktorata za kmetijstvo dodeli vlogo v prednostno reševanje, če:

- prioriteto rešuje možnost črpanja evropskih sredstev v okviru Programa razvoja podeželja Republike Slovenije

in pri katerih je vrednost projekta najmanj 100.000,00 eurov;

- prioriteto rešuje možnost črpanja sredstev iz ostalih evropskih skladov in pri katerih je upravičenec do teh sredstev občina;
 - » rešuje posledice naravnih ali drugih nesreč;
 - » predlaga največ 3 posege, za katere je izkazan javni interes, in sicer izključno za potrebe gradnje javnih objektov športa, zdravstva, šolstva, socialnega varstva, znanosti, kulture, javne uprave, prometne, energetske, komunalne in vodne infrastrukture ter objektov, ki služijo varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, oziroma za namen širitve proizvodnje, s katero bo zagotovljenih dodatnih 50 ali več delovnih mest;
 - » predlaga posege izključno za spremembo namenske rabe iz stavbnih zemljišč v kmetijska zemljišča;
 - » spreminja le tekstualni del odloka občinskega prostorskega načrta.

Razlogi za prednostno dodelitev morajo biti dokumentirani.

Ker bo ministrstvo v letošnjem letu pričelo s postopkom določanja trajno varovanih kmetijskih zemljišč (TVKZ), prenovljen Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2) pa med drugim predvideva določitev območij za dolgoročni razvoj naselja v OPN, ministrstvo ocenjuje, da bodo postopki sprejemanja OPN vsebinsko zelo zahtevni in verjetno tudi dolgotrajni, saj bo treba zaradi določitve TVKZ in območij za dolgoročni razvoj naselja na nivoju občine uskladiti različne

interese v prostoru, pri čemer imajo poleg razvojnih interesov občine in interesa MKGP po določitvi čim večjega obsega TVKZ v posamezni občini, pomembno vlogo tudi ostali varstveni režimi (npr. narava, voda, kultura, gozd).

Prilagamo statistiko reševanja zadev, iz katere je razvidna pospešitev postopkov na tem področju:

- 2018: rešenih 162 vlog
- 2017: rešenih 118 vlog
- 2016: rešenih 112 vlog.

Problematika izvajanja CLLD in problematika delovanja LAS

Predsednik Smrdelj je v tej razpravi poudaril, da občine pogrešajo ukrep obnove in razvoja vasi, s pomočjo katerega je bilo izvedenih veliko pozitivnih zgodb. Ministrstvo je zaradi odziva občin in združenj občin o prezapletenosti postopkov na tem področju pripravilo spremembe Uredbe o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost z namenom izboljšanja izvajanja ukrepa LEADER/CLLD. Povedali so, da se vse spremembe uredb dodatno olajšale izvajanje lokalnega razvoja, obenem pa pripomogle k zmanjšanju upravnih bremen upravičencev in organov, ki izvajajo upravni pregled vlog in zahtevkov.

Ministrstvo meni, da pri spremembah uredb v letih 2017 in 2018 ne gre za spremembo pravil ob koncu programskega obdobja, saj bodo lokalne akcijske skupine objavljale javne pozive za izbor operacij še leta 2019, ARSKTRP bo vloge potrjevala do konca leta 2020, LAS bodo zahtevke za vodenje lahko vlagale še do sredine leta 2023.

Spremembe uredb CLLD v letih 2017 in 2018:

- S 3. sprememba Uredbe CLLD konec leta 2017 so bile sprejete nekatere poenostavitve obračunavanja stroškov, ki so zmanjšale administrativno obremenitev upravičencev in organov pristojnih za obravnavo vlog in zahtevkov:
 - » V okviru podukrepa 19.4 se v letu 2018 uveljavlja standardni strošek na enoto za stroške dela zaposlenih pri vodilnem partnerju ter obračunavanje posrednih stroškov v obliki pavšalne stopnje v višini 15 odstotkov stroškov zaposlenih;
 - » Za oblike stroškov za katere to ni mogoče, ni več potrebno predložiti tržno primerljivih ponudb treh ponudnikov ob vlogi oziroma zahtevku – kot so vrste stroškov za katere je na trgu le en ponudnik, stroške zaposlenih pri vodilnem

partnerju oziroma stroške dela na projektu, za stroške prispevka v naravi...;

- » Za posamezen upravičen strošek v višini do največ 2000 EUR zadoštuje raziskava trga ter predložitev cenika, kataloga ali spletne ponudbe namesto treh ponudb.

- 4. sprememba Uredbe CLLD leta 2018 s katero se je potencialnim upravičencem dovolilo do 50 EUR neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti na dan oddaje vloge za vse tri sklade, skrajšan postopek potrjevanja spremembe SLR, ter možnost spremembe SLR 2x letno;
- 5. sprememba Uredbe CLLD leta 2018: lažji pogoji za doseganje mejnikov SLR na dan 31.12.2018, brisanje sankcije za nedoseganje mejnikov; omilitev sankcije za kršenje pravil označevanja za sklad EKSRL, dodana je izjema za

UKREP	NAZIV UKREP	Odobrena sredstva	Izplačana sredstva
M19.2	Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost - Overcommitment	725.694,85	725.694,85
M19.1	Pripravljalna podpora	401.662,50	401.662,50
M19.2	Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	13.702.907,39	849.242,52
M19.3	Priprava za izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine	2.811.679,30	0,00
M19.4	Podpora za tekoče stroške in stroške animacije	11.093.666,21	2.099.524,30
SKUPAJ	območja	28.735.610,25	4.076.124,17
	Odstotek izplačil (od razpoložljivih sredstev 53 mio EUR)	54,22%	7,69%

stroške dela ocenjevalne komisije, za katero upravičencu ni potrebno prilagati tržno primerljivih pisnih ponudb najmanj treh ponudnikov,...

Ministrstvo se je tudi odzvalo na opozorilo združenj v zvezi z problemi delovanja LAS. Do konca leta je Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja na ukrepu M19 – LEADER odobrila 28,76 mio EUR sredstev, kar predstavlja 54 % vseh razpoložljivih sredstev za ukrep M19. Do konca leta 2018 pa je bilo izplačanih 4,1 mio EUR vseh razpoložljivih sredstev oz. 8 %.

Povedali so, da so sprejeli vrsto ukrepov za izboljšanje učinkovitosti izvajanja ukrepa LEADER in da na tem področju pričakujejo še dodatno izboljšanje zaradi: Izobraževanja na tem področju:

- delavnice in izobraževanja za LAS, 25.1.2018 (predstavljene glavne pomanjkljivosti in napake pri vlogah in zahtevkih, predstavitev aplikacij za vnos vlog in zahtevkov ter predlogi za izboljšavo priprave vloge in posledično uspešnejšega izvajanja ukrepa), 29.5.2018 (vrednotenje SLR), predstavniki MKGP smo se udeležili tudi Festivala slovenskih LAS, ki je potekal 7. in 8.9. v Kamniku;
- agencija izvaja spletne seminarje za LAS, ki jih lahko LAS spremljajo preko računalnika in aktivno sodelujejo, postavljajo vprašanja in pripombe (vlaganje zahtevkov, označevanje, javno naročanje);
- agencija težave slabo pripravljenih vlog in zahtevkov rešuje z rednimi novičkami LAS-om;

- Organ upravljanja EKSRP je leta 2018 izvedel 8 nadzorov LAS in 7 obiskov spremljanja LAS, na katerih se na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti predlaga izboljšanje izvajanja delovanja LAS in izbirnih postopkov za izbor operacij;
- vsakodnevno se odgovarja na vprašanja LAS na forumu ARSKTRP/MKGP. Odgovori se usklajujejo med MKGP, ARSKTRP in MGRT;
- Odprta vprašanja izvajanja pristopa se rešuje v okviru sej Koordinacijskega odbora CLLD, v katerega so vključeni predstavniki MKGP (sklad EKSRP in ESPR), ARSKTRP, MGRT in SVRK za sklad ESRR.

Kadrovska okrepitev na agenciji

Na agenciji se je v letu 2018 vzpostavila ekipa novih zaposlenih z namenom hitreje obdelave vlog in zahtevkov (obstoječ kader + 7 novo zaposlenih iz tehnične pomoči + 7 v okviru notranje prerasporeditve – skupno 17 oseb na ukrepu)

Nova finančna perspektiva

V zvezi z novo finančno perspektivo je bilo s strani predsednika Smrdelja povedano, da se združenja ves čas zavzema za dodatna sredstva za občine, tudi iz kmetijskega sklada. Na ministrstvu so nas seznanili, da je Evropska komisija je 2. maja 2018 sprejela predlog večletnega finančnega okvira za obdobje 2021-2027 v višini 1.135 milijard evrov. V primerjavi

s sedanjim obdobjem to pomeni znižanje skupnega obsega sredstev za SKP za 5% ter 15% znižanje sredstev za politiko razvoja podeželja, pri čemer bo celoten finančni okvir še predmet pogajanj v prihodnjem letu.

Po predlogu Komisije bi se Sloveniji glede na sedanje obdobje znižala sredstva za neposredna plačila za 3,9% ter 15% za področje razvoja podeželja. Znižanje sredstev, zlasti za področje razvoja podeželja, je za Slovenijo previsoko in ne odraža ambicij reforme SKP, saj ne zagotavlja doseganja ciljev na področju kmetijstva. Glede na pomen čebelarstva v Sloveniji je pozitivno povečanje nacionalne ovojnice za financiranje čebelarskega programa s sedanjih 383 tisoč EUR letno na okoli 650 tisoč EUR, za kar si je Slovenija posebej prizadevala. Znižanje sredstev, zlasti znižanje sredstev za razvoj podeželja RS Slovenija ocenjuje kot kritično, ker ta politika predstavlja razvojno komponento SKP, ključno prispeva k naslavljanju okoljskih in podnebnih problemov ter prispeva k razvoju/ohranjanju vitalnega podeželja.

Kar zadeva lokalni razvoj je v predlogu Uredbe o pravilih za strateške načrte in predlogu Uredbe CPR (uredba o skupnih določbah za ESI sklade/sedanja Uredba 1303/2013, kjer so skupna pravila za vse sklade) LEADER še vedno obvezen ukrep v okviru strateškega načrta. Za LEADER je predvidenih vsaj 5 % sredstev EKSRP (sedaj 53 mio EUR). 25. člen Uredbe CPR določa, da skladi ESRR (regionalni sklad), ESS + (socialni sklad) in ESPR (ribiški sklad) lahko podpirajo lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost. Odločitev je torej v rokah posameznega sklada oziroma DČ.

Problematika vzdrževanja gozdnih cest

V razpravi o problemih občin glede vzdrževanja gozdnih cest in vlakov, je predsednik Smrdelj opozoril na problematiko gozdnih cest tam, ker se izvaja obsežnejša sečnja zaradi različnih razlogov (lubadar, vetrolom...). Ti primeri so številnejši na področju državnih gozdov, torej takrat, ko država sama izvaja sečnjo ali pa jo izvaja skladno z postopki zunanji izvajalec. Ministrstvo nam je zagotovilo, da bo problematiko izpostavilo v komunikaciji

z SIDG-jem in Zavodom za gozdove in jih opozorilo, da je potrebno gozdne ceste vrniti po takih posegih v prvotno stanje.

Prenos namakalnih in osuševalnih sistemov na občine

Na podlagi Zakona o kmetijskih zemljiščih lahko lokalna skupnost izkaže interes po prevzemu lastninske pravice, upravljanja in vzdrževanja namakalnega ali osuševalnega sistema. Na podlagi pobude MKGP pripravi pogodbo.

Na MKGP so prejeli pobude o prenosu namakalnih sistemov Formin in Gajevci na občino Gorišnica, Namakalnega sistema Arnovo selo na občino Brežice, dogovarjamo se še za prenose namakalnih sistemov Vogršček, Miklavž, Ivanjci...

Tudi pri osuševalnih sistemov so prišle prve pobude s strani občin Slovenske Konjice, Vodice, dogovarjamo se še z občino Dobrovnik...

Prenos zemljišč iz Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov na občine

Ministrstvo je predsednik Smrdelj opozoril na problematiko neodplačnih prenosov zemljišč iz Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS na občine.

1. Zakonu o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov republike Slovenije – po več kriterijih:

- » 14. člen (kmetijska zemljišča in gozdovi zemljišča v lasti občin na dan 6. april 1941);
- » 16. a člen, prvi in drugi odstavek (nezazidana stavbna zemljišča namenjena graditvi objektov, ki so bila v občinskih prostorskih aktih opredeljena do 20.7.2004);
- » 16. a člen, tretji odstavek (zemljišča, ki predstavljajo območje vodnih zajetij ter zemljišča, ki so jih lokalne skupnosti z akti opredelile kot prvo vodovarstveno območje do 12. avgusta 2008);
- » 16. b člen (stavbna zemljišča na katerih je predvidena gradnja objektov v javnem interesu);

2. Zakonu o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic

3. Zakonu o cestah;

4. Zakonu o športu.

Pogoj za neodplačni prenos je zemljiško-knjižna urejenost nepremičnine, pomeni, da je v zemljiški knjigi na njej knjižena lastninska pravica v korist Republike Slovenije. Dodatni pogoja sta, da Sklad vodi zemljišče v svojem registru osnovnih sredstev in da jo je tudi Sklad pridobil v svoje upravljanje na neodplačen način. V primeru torej, da je Sklad zemljišče, ki ga ima v svojem upravljanju pridobil na odplačen način (npr. s kupoprodajno pogodbo), niso izpolnjeni pogoji za neodplačen prenos na občino.

Največ prenosov oz. pogodb o prenosu se izvede za stavbna zemljišča po 16.a členu ZSKZ in za kategorizirane občinske ceste po zakonu o cestah. V zadnjem obdobju je vse bolj aktualen tudi prenos dodatnih stavbnih zemljišč, katerim so občine uspele spremeniti namensko rabo iz kmetijskega oz. gozda v stavbno zemljišče in je na njem predvidena gradnja objekta v javnem interesu (šole, vrtci, ceste, čistilne naprave...).

Praviloma se prenos opravi na vlogo občin samih, ker te razpolagajo z informacijo o namenski rabi zemljišča, ki je pri teh prenosih ključna, izjemoma pa tudi na pobudo Sklada, če pri obravnavanju posamezne zadeve identificira takšno zemljišče in že sam razpolaga s potrdilom o namenski rabi. Večjih težav pri izvajanju neodplačnih prenosov zemljišč na občine ni.

Sklenjene pogodbe o neodplačnem prenosu zemljišč iz Sklada na občine v letu 2018*:

Pogodbe o prenosu nezazidanih stavbnih zemljišč	95
Pogodba o prenosu občinskih cest	68
Pogodba o prenosu stavbnih zemljišč - JAVNI INTERES	12
Prenos kmetijskih zemljišč - leto 1941	2
skupaj	177

Problematika zaraščanja kmetijskih zemljišč in zemljišč ob reki Kolpi zaradi žične ograje

Podžupan Briški je v zvezi s problematiko zaraščanja kmetijskih zemljišč povedal, da gre za velik problem tudi z vidika občin, saj je po nekaterih občinah takih že blizu 50%. Državni sekretar Podgoršek se je strinjal, da gre za velik problem, vendar ob tem dodal, da se trend zaraščanja kmetijskih zemljišč zmanjšuje. Dodal je, da je treba z drugimi ukrepi doseči, da bodo kmetije obstale in ne zaradi subvencij.

Na opozorilo podžupana Briškija, da se zaraščajo tudi kmetijska zemljišča ob Kolpi do katerih kmetje zaradi žične ograje ob meji ne morejo obdelati, pa je državni sekretar povedal, da bodo na problematiko opozorili tudi druga ministrstva in bodo skupaj poizkusili najti ustrezno rešitev.

Z ministrom dr. Jernejem Pikalom tudi o investicijah v šolsko in športno infrastrukturo

V mesecu novembru se je predsednik Združenja občin Slovenije Robert Smrdelj sestal z ministrom za izobraževanje, znanost in šport dr. Jernejem Pikalo. Večji del pogovora je bil namenjen investicijam v šolsko in športno infrastrukturo.

Predsednik Smrdelj je opozoril ministra na pomanjkanje sredstev za investicije v šolsko in športno infrastrukturo. Občine s sredstvi, ki jih dobijo iz naslova povprečnine ne zmorejo pokriti vseh zakonskih obveznosti, zato zmanjka sredstev za prepotrebne investicije, tudi investicije v šolsko in športno infrastrukturo. Minister Pikalo je povedal, da se zavedajo manjka sredstev in tega, da se je v zadnjih letih namenjalo manj sredstev kot bi bilo potrebnih. Dodal je, da bodo skušali zagotoviti čimveč sredstev, čeprav vseh potreb na terenu, katerih je izredno veliko, ne bo moč zadovoljiti.

Minister se povedal, da se zaveda dolžnosti v zvezi z objavo razpisa za investicije, katerega za vrtce ni bilo že od leta 2010, za športne objekte pa od leta 2011. dodal je, da bodo njegovi pripravi in objavi pristopili takoj, ko bo potrjen državni proračun. Ali bo razpis skupen za šolsko

in športno infrastrukturo ali bosta dva, pa se bodo na ministrstvu še odločili. Na tem mestu je pozval občine, da se z vsemi vprašanji in dilemami v zvezi z investicijami obrnejo na Direktorat za investicije, kjer jim bodo znali pomagati oz. svetovati tudi v zvezi z drugimi možnostmi financiranja investicij (npr. Eko sklad). V zvezi z razpisom je predsednica odbora ZOS za socialo, vzgojo, izobraževanje, kulturo, šport in ostale družbene dejavnosti Nataša Rupnik podala predlog, da ministrstvo pred samo objavo razpisa občine obvesti z predhodno najavo njegove objave.

V razpravi o tem kje lahko ministrstvo stopi naproti občinam, je minister Pikalo povedal, da ministrstvo s 1. 9. 2019 nase prevzema strošek razvojnih oddelkov v vrtcih.

Nataša Rupnik je ministra opozorila na nejasnosti pri šolskih prevozi in težavah

s katerimi se na tem področju srečujejo občine. Z veliko težavami se občine srečujejo predvsem pri zagotavljanju šolskih prevozov za otroke s posebnimi potrebami. Gre za še bolj občutljivo populacijo, zato bi bilo dobrodošlo, da se zadeve poizkuša urediti oz. vsaj določiti neka skupna merila. Da so nejasnosti ter, da bi bilo treba stvari podrobneje pregledati, se strinja tudi minister. Povedal je, da bo s sodelavci preučil zadeve.

Predsednik Smrdelj je izpostavil tudi področje izobraževanja odraslih in športa. Pri izobraževanju odraslih je bilo povedano, da je to pomembno področje, ki ga nikakor ne gre zanemarjati, pa vendar je bila ministru prenesena bojazen, da je delež sofinanciranja, ki zadeva lokalne skupnosti prevelik. Nataša Rupnik je opozorila ministra na predimenzionirane pogoje za vaditelje rekreativnih športnih dejavnosti. Minister Pikalo je povedal, da bodo občinam stopili naproti in pomagali pri pripravi letnih programov športa, kako točno pa nas bodo še obvestili.

Vsekakor veliko področij in stvari, katere je treba urediti, tako da dela ne bo manjkalo.

Pri ministru Juretu Lebnu o aktualnih težavah občin

Predstavniki Združenja občin Slovenije so se konec meseca oktobra sestali z ministrom za okolje in prostor Juretom Lebnom in njegovo ekipo. Združenje je ministra seznanilo s težavami, s katerimi se srečujejo občine ob vsakodnevnem delu. Opozorili so na različne težave tako na področju graditve objektov kot tudi problematiko čistilnih naprav, vodnega sklada in tudi Nature 2000.

V pogovoru z ministrom Lebnom so bile s strani predstavnikov Združenja občin Slovenije predstavljene najbolj pereče težave s katerimi se srečujejo občine. Izpostavljena je bila problematika gradbenih dovoljenj za objekte pred 1.6., saj se za te objekte sedaj zahteva nova projektna dokumentacija, čeprav gre za poseg nazaj. Na to smo MOP opozorili v letu 2018 tudi že dopisom.

Izpostavljene so bile tudi težave z malimi čistilnimi napravami in opremljenosti občin z njimi. Združenje je predlagalo, da bi bilo smiselno narediti pregled področja, da bi dobili jasno sliko kako so stvari urejene po občinah. Težava je tudi ta, da se rok za ureditev področja že par let prestavlja naprej, ampak je kljub temu bojazen, da občine ne bodo uspele urediti čistilnih naprav do danih rokov, precejšnja.

Razprava je tekla tudi o komunalnih zadevah in aglomeracijah, prav tako pa je bila izpostavljena problematika vodnega sklada, EKO sklada in tudi razvoja regij. Občine pa se srečujejo tudi s težavami na področju Nature 2000, natančneje pri pripravi različnih projektov, ki imajo tudi razvojno noto. Minister Leben je obljubil, da bodo zadevo preučili in pregledali zakaj prihaja do takšnih zapletov.

Minister Leben je obljubil, da bodo vso navedeno problematiko preučili znotraj ministrstva. Minister je predstavil najpomembnejše aktivnosti, s katerimi se ukvarjajo na ministrstvu. Začetek mandata je zaznamovalo nujno urejanje področja odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč, za ureditev katerega je ministrstvo pripravilo tudi interventni zakon. Povedano je bilo tudi, da bodo pričeli z urejanjem Stanovanjskega zakona in da lahko pričakujemo, da se bodo začeli pogovori z občinami oziroma združenji nekje v prvih mesecih letošnjega leta. Minister je podal predlog, da se srečamo z njimi vsaj štirikrat letno in pregledamo problematiko in podrobneje predelamo določene teme, ki smo jih izpostavili oziroma o zadevah, ki se bodo še pojavile. To gesto združenje vsekakor pozdravlja.

Z ministrom Rudijem Medvedom o prihodnjih izzivih lokalne samouprave

V začetku leta 2019 sta se na delovnem sestanku srečala predsednik Združenja občin Slovenije Robert Smrdelj in minister za javno upravo Rudi Medved. Med aktualnimi temami je vsekakor za izpostaviti uresničevanje aktivnosti pri izvajanju zavez iz Dogovora o višini povprečnine za leto 2019. Spregovorila pa sta tudi o prihodnosti Strategije lokalne samouprave, uvedbi pokrajin in tudi o plačah v javnem sektorju. Minister Medved je bil s strani predsednika Smrdelja opozorjen tudi na zapletene postopke iz 23. člena Zakona o financiranju občin in na nujnost priprave ustreznih programov za prihodnjo finančno perspektivo.

V razpravi o aktivnostmi pri izvajanju zavez iz Dogovora o višini povprečnine je minister Medved povedal, da postopki oblikovanja delovne skupine potekajo. Načrtovano je bilo, da bo delovna skupina imenovana na Ministrstvu za javno upravo, vendar je bila znotraj Vlade RS sprejeta odločitev, da bo delovno skupino imenovala Vlada RS. S tem naj bi vse člane še bolj zavezali k uresnitvi danih zavez. Minister je dodal, da verjame v uspeh delovne skupine in v uspeh, da nam vsem skupaj uspe realizirati zaveze iz Dogovora. Predsednik ZOS je ponovil, da so združenja s podpisom Dogovora Vladi RS podala roko in ji dala možnost, da se izkaže z delom in spoštovanjem danih zavez. Namreč rezultat zadnjega podpisanega dogovora iz leta 2015 je bil ta, da takratna vlada ni izpolnila danih obljub.

Predsednik Smrdelj je v pogovoru o Strategiji razvoja lokalne samouprave poudaril, da so vsa tri združenja občin vseh nasprotovala sprejemu Strategije, saj ta med drugim ne vsebuje razvojne note, ki bi jo vsekakor pričakovali. Prav tako ji manjka decentralizacije, saj Slovenija postaja vse preveč centralizirana država. Minister Medved se je strinjal, da Strategija potrebuje nadgraditev. Dodal je še, da je za njen sprejem in izvajanje nujno potrebno soglasje občin in združenj, saj je namenjena občinam. Vsekakor se nadejamo, da bo vsebina

dokumenta ponovno odprta in dana v razpravo.

V razpravi o pokrajinah je predsednik Smrdelj poudaril, da jih Slovenija potrebuje za nadaljnji razvoj, za boljše črpanje evropskih sredstev in da s tem, ko jih še vedno nimamo, čeprav jih določa Ustava RS, Slovenija izgublja veliko. Ne samo z vidika razvoja, veliko bi pridobili tudi z vidika stabilnosti države, predvsem v času nestabilnih vlad. Dodal je še, da je predlog združenja v zvezi z ustanovitvijo pokrajin tak, da bi se le-te oblikovale na podlagi sedanjih statističnih regij. Minister Medved se je strinjal s tem in dodal, da nas na ustanovitve pokrajin nenazadnje opozarja tudi Evropa.

Predsednik Smrdelj je pri pogovoru o pokrajinah izpostavil še eno težavo, ki je posledica tega, da še nimamo ustanovljenih pokrajin. Slovenija bi bila pri črpanju evropskih sredstev veliko bolj uspešna, če bi imela ustanovljene pokrajine, saj v resnici prave regijske projekte lahko realizira je pokrajina. Razvojne regije so

le sistem medobčinskega sodelovanja. Podatki žal kažejo, da je Slovenija ena od najbolj centraliziranih držav v Evropi, saj se izpod nivoja države uporabi le 12% javnih sredstev, povprečje v OECD pa je 30%.

Predsednik Smrdelj je ministra Medveda opozoril na postopke, ki jih določa 23. člen Zakona o financiranju občin in ga pozval k sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Ministrstvom za finance, da skupaj najdemo način kako poenostavit postopke, saj občine sedaj izgubljajo kar nekaj sredstev, ki bi jih lahko namenile v druge projekte in razvoj. V zvezi s tem se je predsednik Smrdelj v januarju sestel tudi z državnim sekretarjem na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Alešom Cantaruttijem. Na MGRT so pripravljeni sodelovati in skupaj z nami najti način poenostavitve teh postopkov.

V pogovoru o kohezijskih projektih je predsednik Smrdelj ministra Medveda pozval naj MJU sodeluje z resornimi ministrstvi in pomaga pri naboru programov in projektov, ki naj odražajo dejanske potrebe občin.

Z interventnim zakonom nad odpadno embalažo in odpadne nagrobne sveče

Poslanke in poslanci Državnega zbora so na decembrski seji z 52 glasovi za in nobenim proti podprli Predlog zakona o interventnih ukrepih pri ravnanju s komunalno odpadno embalažo in z odpadnimi nagrobnimi svečami. Država je na ta način pristopila k nujnemu reševanju problematike kopičenja odpadkov, Združenje občin Slovenije pa je pristojne opozorilo, da to ne bo dovolj. Potrebni bodo dolgoročnejši ukrepi, ki bodo na sistemski ravni preprečili, da bi še kdaj prišlo do take situacije.

Da je področje prevzemanja komunalne odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč neurejeno, smo Vlado, poleg stroke, ki na to opozarja že vrsto let, združenja občin in Zbornica komunalnega gospodarstva opozorili že julija 2018. Ocenili smo, da je stanje alarmantno, saj smo bili priča dnevni kopičenju navedenih odpadkov. To pa je, poleg ekološke katastrofe na nivoju celotne države, predstavljalo grožnjo tudi za zdravje ljudi. Z zakonom si je država zagotovila pravno podlago za interventno ukrepanje, ker komunalna odpadna embalaža in odpadne nagrobne sveče pri izvajalcih obveznih občinskih gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov in upravljavcih nekaterih pokopališč niso bile prevzete na predpisan način, prav tako ni bilo zagotovljeno predpisano ravnanje s temi odpadki. Zakon je bil decembra sprejet po hitrem postopku, saj je država želela čimprej pristopiti k reševanju žgoče problematike. Vsako kasnejše sprejemanje zakona bi lahko imelo nepopravljive posledice,

saj bi nakopičena komunalna odpadna embalaža in odpadne nagrobne sveče lahko privedlo do dejanskega onesnaženja okolja in posledično tudi ogrožanja zdravja ljudi. To pa še ni vse. Nesprejem oz. kasnejši sprejem zakona bi pomenil tudi tveganje za neizpolnjevanje ciljev na področju ravnanja z odpadki, ki so določeni na ravni EU. Vedeti je treba, da vsako prekomerno kopičenje komunalne odpadne embalaže otežuje ali celo onemogoča postopke recikliranja.

Zakon se bo uporabljal do 31. decembra 2019, kar pomeni, da ima Ministrstvo za okolje in prostor čas do decembra, da sistem ravnanja z odpadki v celoti prenovi in uredi v Zakonu o varstvu okolja.

Določila zakona

Zakon določa, da država zagotovi ravnanje s komunalno odpadno embalažo, ki je na dan uveljavitve zakona na lokacijah izvajalcev javne službe in je za to izbrane družbe niso prevzele. Za izvedbo tega ukrepa bo pristojna okoljska inšpekcija v 30 dneh od uveljavitve zakona pri

izvajalcih javne službe izvedla ogled in ugotovila okvirno količino odpadkov in o njej obvestila okoljsko ministrstvo. Slednje bo izbralo ustrezno osebo, ki bo v imenu države poskrbela za te odpadke. Podobno se bo postopalo tudi v primeru odpadnih sveč. Izbrani izvajalec bo moral odpadno embalažo odpeljati in obdelati za največ 120 evrov na tono odpadkov, sveče pa za največ 200 evrov na tono.

Zakon v postopku izbire te osebe izključuje uporabo določb Zakona o javnem naročanju, saj bi njihova uporaba lahko pomenila dolgotrajne postopke izbora ustreznega izvajalca. Oseba, ki jo bo izbralo ministrstvo, bo sicer morala imeti ustrezno dovoljenje za izvajanje obdelave odpadne embalaže. Določbe zakona v tem delu izključujejo konflikt interesov. To pomeni, da ne bodo smele sodelovati družbe za ravnanje z odpadno embalažo, ki te doslej niso odpeljale - ne kot izvajalci in ne kot podizvajalci. Nadalje zakon določa, da država v nadaljnjem postopku od družb in nosilcev skupnih načrtov izterja vračilo stroškov. Strošek prevzema in obdelave nakopičene komunalne embalaže je sicer ocenjen na 3,6 milijona evrov, nagrobnih sveč pa na 320 tisoč evrov.

Zakon določa tudi, da so pravne ali fizične osebe, ki morajo v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z embalažo in odpadno embalažo, dolžne skleniti pogodbo z družbo za ravnanje odpadki in ji od 1. januarja 2019 plačati predpisane stroške ravnanja z vso komunalno odpadno embalažo. Vsaka oseba plača te stroške glede na svoj delež embalaže v vsej embalaži, ki je bila dana na trg v Sloveniji. Družba za ravnanje z odpadki mora, ne glede na okoljevarstveno dovoljenje za ravnanje z odpadno embalažo, ki ji je bilo izdano do uveljavitve tega zakona, zagotavljati prevzemanje in ravnanje z vso komunalno odpadno embalažo, ne glede na količino embalaže, ki so jo dali na trg v Sloveniji zavezanci za plačevanje embalažnine.

Če bodo imele družbe za ravnanje z odpadno embalažo stroške v zvezi s prevzemanjem in ravnanjem s komunalno odpadno embalažo zato, ker pravne in

fizične osebe ne bodo vključene v skupni sistem ravnanja z odpadno embalažo, lahko od teh oseb zahtevajo vračilo stroškov. Zakon določa tudi, da ministrstvo po uradni dolžnosti in po skrajšanem postopku družbam za ravnanje z odpadno embalažo spremeni okoljevarstvena dovoljenja. Rok za spremembo okoljevarstvenih dovoljenj je 14 dni od uveljavitve zakona, sprememba dovoljenj pa je nujna zaradi uskladitve z zakonom. Pritožba zoper odločbo o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja zaradi narave zakona ne zadrži izvršitve.

Združenje s pomisleki glede izbora izvajalca

Združenje občin Slovenije je pozdravilo namen Vlade, da se uredi področje ravnanja s komunalno odpadno embalažo in z odpadnimi nagrobnimi svečami. Opozorili smo, da bi veljalo razmere sistemsko in dolgoročno urediti na način, da v prihodnje tovrstnih interventnih zakonov ne bomo potrebovali. Zakon določa, da bo pristojna inšpekcija v 30 dneh od njegove uveljavitve pri izvajalcih javne službe izvedla ogled lokacij in označila odpadke, ki bi že morali biti odpeljani. Ti odpadki bodo morali biti ločeni od drugih. Tu se poraja vprašanje oz. bojazen, da bi lahko pri izvajalcih javne službe prišlo do težav s kapacitetami skladišč. Nadalje zakon določa, da država zagotovi prevzem in obdelavo komunalne odpadne embalaže. Nikjer pa ni določen razumen rok, v katerem bodo ti odpadki odpeljani. Opozorili smo, da bi bilo smiselno z dopolnitvijo tega odstavka določiti čas prevzema odpadkov, kar bi izvajalcem javnih služb olajšalo delo pri skladiščenju odpadkov. Predlagali smo, da se skrajni rok za prevzem odpadkov določi v povezavi z datumom prevzema obvestila iz 4. odstavka 3. člena zakona.

Tretji odstavek 4. člena določa izbiro osebe, ki bo prevzela in obdelala komunalno odpadno embalažo. Zaradi nejasnosti načina izbire smo prosili za pojasnilo, na kakšen način bo izbrana ta oseba. Ustreznega pojasnila nismo prejeli.

Pritiski združenja občin in Zbornice komunalnega gospodarstva na pristojne službe

Junija in julija smo združenja občin in Zbornica komunalnega gospodarstva na

Vlado, Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za zdravje naslovili dva dopisa, v katerem smo opozarjali na alarmantno stanje na področju prevzemanja komunalne odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč, podali nekaj predlogov za rešitev zatečenega stanja ter pozvali k sklicu sestanka v čim krajšem roku.

V pozivih pristojnim smo predlagali:

- da Vlada z interventnimi ukrepi nemudoma zagotovi odstranitev nakopičene odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč pri izvajalcih javne službe zbiranja odpadkov in nadaljnje tekoče prevzemanje teh odpadkov;
- da prepreči morebitno kaznovanje komunalnih podjetij zaradi nepravilnega (nelegalnega) skladiščenja s strani DROE neprevzete komunalne odpadne embalaže (kot se je dogajalo lani);
- da naloži Ministrstvu za okolje in prostor vzpostavitev delovanja sistema deljene odgovornosti za odstranjevanje ločeno zbrane komunalne odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč ter redni odvoz teh odpadkov od komunalnih podjetij;
- da uredi zakonodajo na področju odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč tako, da bo sistem operativen in vzdržan za vse deležnike v procesu odstranjevanja teh odpadkov in okoljsko sprejemljiv.

Takratna ministrica za okolje in prostor Irena Majcen se je 16. 7. 2018 sestala s predsednikom GIZ SLOCEROS na temo oddaje odpadne embalaže, vendar pa zgoraj navedene organizacije takrat nismo prejele nobenega odgovora.

V pozivih pristojnim smo večkrat opozarjali na neurejene razmere na področju prevzemanja komunalne odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč. Ugotavljamo, da v Sloveniji sistema deljene odgovornosti proizvajalcev za odstranitev odpadnih nagrobnih sveč in odpadne komunalne embalaže ne delujeta, že tako alarmantna situacija pa se je v luči dogodkov le še zaostрила. Upravno sodišče je v začetku leta 2018 namreč pritrdilo družbi za ravnanje z odpadno embalažo Interseroh, d. o. o., in odločilo, da so družbe za ravnanje z odpadno embalažo dolžne prevzemati in ravnati s toliko odpadne embalaže,

kot so jo na trg dali njihovi zavezanci, torej podjetja, ki dajo na trg letno več kot 15 ton odpadne embalaže. Na podlagi te odločitve sodišča so se vse družbe za ravnanje z odpadno embalažo odločile, da bodo postopale enako, torej skladno z navedeno sodbo Upravnega sodišča. Žal je to pomenilo le to, da so od izvajalcev javnih služb zbiranja komunalnih odpadkov prevzemale komunalno odpadno embalažo v količinah, ki so jih njihovi zavezanci dali na trg.

Družbe za ravnanje z odpadno embalažo so tako takrat že obvestile posamezna komunalna podjetja, da bodo omejevale prevzem komunalne odpadne embalaže oziroma jo v celoti prenehale prevzemati. Posledice tega so bile hitro vidne, saj je neredno prevzemanje komunalne odpadne embalaže od komunalnih podjetij privedlo do tega, da so količine na zbirnih centrih drastično naraščale in ogrožale redno delo komunalnih podjetij. Več kot zaskrbljujoč je bil podatek, da je bilo julija 2018 na dvoriščih komunalnih podjetij že prek 8.000 ton komunalne odpadne embalaže, ki je družbe za ravnanje z odpadno embalažo takrat niso prevzele, in prek 1.300 ton neprevzetih odpadnih nagrobnih sveč.

Komunalna podjetja so se srečevala z izjemno prostorsko stisko in zaskrbljenostjo zaradi neobvladljivih razmer. Zaradi kupov neodpeljane odpadne embalaže, ki so jo mnoge komunale skladiščile kar poleg svojih upravnih stavb, so se podjetja soočala tudi s sanitarno-higienskimi težavami in dodatnimi stroški.

Takrat smo opozorili tudi na najbolj črn scenarij, in sicer da komunalna podjetja ne bi več mogla odvažati odpadne embalaže, saj je enostavno ne bi imela kam odložiti. Vse to bi lahko privedlo tudi do višanja cen komunalnih storitev, kar pa bi pomenilo nova finančna bremena tako za občine kot prebivalce, kar pa smo ocenili kot popolnoma nesprejemljivo. Opozorili smo, da občine dodatnih finančnih bremen ne bodo zmogle nositi, občani/državlani pa že plačujejo storitve, ki se ne izvajajo, kot bi se morale.

Upamo, da do lanskoletne situacije ne bo več prišlo in da v zvezi s tem na pristojne ne bomo več primorani izvajati pritiskov.

Močni posegi novele Zakona o socialno-varstvenih prejemkih v občinske proračune

Zakon je 2018 dvakrat romal v Državni zbor, kjer je bil sprejet po nujnem postopku. Prvič aprila in nato še novembra 2018. Obe spremembi sta prinesli plaz dodatnih finančnih bremen občinam. Že pred sprejetjem zakona je bilo jasno, da bodo stroški občin še večji, država pa svojega dela spet ni opravila, saj za kritje teh stroškov ni zagotovila zadostnih finančnih sredstev. Zgodba, ki se že predolgo ponavlja in ji še kar ni videti konca.

Z zadnjo spremembo zakona se je ohranil osnovni znesek minimalnega dohodka v višini 392,75 evra. S tem je zakon z letom 2019 prinesel negativne finančne posledice za proračun občin in za državni proračun. Tako je bilo treba za leto 2019 zagotoviti dodatna sredstva iz državnega proračuna in iz proračuna občin. Pripravljalci zakona so pojasnili, da je bilo treba, glede na finančna sredstva v proračunu za leto 2018/2019, za leto 2019 zagotoviti dodatnih 74,7 milijona evra na letni ravni.

Predlog zakona ni bil predhodno objavljen na spletni strani ministrstva in zainteresirana javnost pri njegovem oblikovanju ni sodelovala, ker zaradi nujnosti obravnave predloga zakona sodelovanja z javnostjo ni bilo mogoče izvesti. Sprejem predloga zakona novembra 2018 je bil nujen; le tako se je od 1. januarja 2019 naprej preprečilo poslabšanje socialnega stanja upravičencev do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka oziroma da se ohrani meja njihove socialne varnosti. Temu smo na združenju oporekali, saj je nesprejemljivo, da se zakon s takim posegom v proračune občin sprejema brez sodelovanja in usklajevanja z občinami.

Država bo za transfere socialno ogroženim morala zagotoviti okoli 68,3 mio evra več sredstev, kot če bi veljal osnovni minimalni dohodek 331,26 evra. Pripravljalci zakona so naredili izračun, za koliko se poveča število upravičencev glede na prejšnji znesek osnovnega minimalnega dohodka, ki je znašal 331,26 evra. Izračun je bil pripravljen na podlagi upoštevanja števila prejemnikov, ki so 2017 prejeli

Razlika v porabi na podlagi osnovnega zneska minimalnega dohodka 331,26

Osnovni minimalni dohodek	Št. prejemnikov denarno socialne pomoči	Št. prejemnikov varstvenega dodatka	Št. prejemnikov pogrebne	Št. prejemnikov posmrtnine
331,26 evra	52.182	17.998	5.612	3.909
392,75 evra	57.954	18.604	5.612	3.909

evra in osnovnega minimalnega dohodka 392,75 evra je za leto 2019 za denarne pomoči ocenjena v višini 54,3 mio evra, za varstveni dodatek 11,6 mio evra, za izredno denarno pomoč pogrebne 690.000 evrov, za izredno denarno pomoč posmrtnine 240.000 evrov in za izredno denarno pomoč za kritje izrednih stroškov 1,5 mio evra.

Pri pravici državna štipendija pa so pripravljalci ocenili prihranek v višini 1,4 mio evra.

V okviru pravic po Zakonu o socialnem vključevanju invalidov so bile zaradi spremembe osnovnega minimalnega dohodka dodatne finančne posledice ocenjene v višini 7,8 mio. evra. Nadomestilo za invalidnost se tako poviša s 486,95 evra na 577,34 evra, razlika do nadomestila za invalidnost s 198,06 evra na 277,13 evra in zdravstveno zavarovanje s 44,64 evra na 52,93 evra. Ta sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo sredstev znotraj Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Vpliv na proračune občin

Zakon je prinesel velike finančne obremenitve občinam, na kar smo na združenju opozarjali, vendar žal nismo bili slišani. Pa poglejmo, kako so pripravljavci zakona ocenili finančne posledice.

Osnovni znesek minimalnega dohodka se upošteva pri:

- upravičenosti do subvencije najemnine in pri določitvi višine subvencije najemnine - zaradi predloga ohranitve osnovnega zneska minimalnega dohodka v višini 392,75 evra je upravičencev do subvencije najemnine več, saj se je dohodkovni cenzus za upravičenost do subvencije povišal tako pri neprofitnih kot pri tržnih najemninah;

Pripravljalci zakona so ob njegovi pripravi ocenili, da se število oseb povečuje s 11.072 na 11.214 evra, subvencija najemnine pa je višja za okoli 274 evrov (povečanje za 6,57 evra/upravičenca). Tako so ocenili, da bodo finančne posledice za občinske proračune znašale okrog 73.668 evrov mesečno oziroma okoli 884.019 evrov letno;

- pravici oprostitve plačila socialno-varstvenih storitev in oprostitve plačila prispevka k plačilu sredstev za družinskega pomočnika na podlagi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev - ocenjene dodatne finančne posledice v višini 806.941,20 evra.
- upravičenost subvencije do vrtca, ki jo določa Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev - prihranek za proračune občin v skupni višini 0,8 mio evra. Za izračun so upoštevali povprečno vrednost obeh programov,

ki se izvajata v vrtcih za izbrani vrtec (397,58 evra).

ZOS ostro proti spremembam zakona

Združenje občin Slovenije je oktobra 2018 Državnemu svetu poslalo mnenje, v katerem ostro nasprotuje sprejemu predlaganega zakona, saj ta prinaša velike finančne obremenitve občinam. Zakon, ki že 2019 močno posega v finančne vire občin, bi moral biti združenjem občin poslan v mnenje, kar pa pripravljavec zakona ni storil. Zato

smo še vedno prepričani, da ti podatki niso bili upoštevani pri vladnih izračunih o višini povprečnine za leto 2019. Pripravljavec zakona je že sam ocenil, da ta občinam prinaša finančne posledice tako na področju subvencij najemnin, in sicer v znesku okoli 884.019 evrov, kot na področju plačil za družinskega pomočnika v višini 806.941,20 evrov.

Na drugi strani pa je pripravljavec zakona tudi ocenil, da bodo občinski proračuni pri plačilih za vrtce deležni manjših obremenitev, in sicer v višini 800.000 evrov. Kljub slednjemu bodo občinski

proračuni 2019 še dodatno obremenjeni, kar je nesprejemljivo.

Vsa tri združenja so oktobra 2018 na Vlado že poslala dopis, v katerem smo izrazili nestrinjanje z načinom sprejemanja zakona, vendar odgovora nanj še nismo prejeli. Člane Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide smo pozvali, da zaprosijo Vlado za ustrezna pojasnila in zagotovitev dodatnih finančnih sredstev za občine, s katerimi bi lahko uresničili zakonsko določene naloge.

Zakonodaja v pripravi

Novela Zakona o gasilstvu z novimi stroški za občine

Vlada je na eni izmed januarskih rednih sej določila besedilo Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o gasilstvu in ga poslala v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku. Predlog zakona prinaša finančne posledice občinam, v katerih so organizirani javni zavodi na področju poklicnega gasilstva. Finančne posledice so ocenjene na 144.490 evrov na letni ravni. ZOS je na pristojne naslovil pripombe in mnenja, v katerih jasno nasprotuje vsakršnemu povečanju stroškov občinam.

Vlada se je ob podpisu stavkovnega sporazuma 5. januarja 2018 zavezala, da bo Ministrstvo za obrambo v začetku januarja 2018 vložilo v postopek Predlog dopolnitve Zakona o gasilstvu, ki bo uredil vprašanje dodatka za stalnost, in sicer tako, da bo položaj poklicnih gasilcev primerljiv z drugimi uniformiranimi poklici. V tem predlogu so bile finančne posledice občin ocenjene precej nižje, in sicer na 20.000 evrov, kar smo v ZOS že takrat ocenili za zelo konzervativne. Marca 2018 je takratni predlog zakona v državnozborni postopek vložila že prejšnja Vlada, vendar do njegove obravnave do konca mandata Državnega zbora v prejšnjem sklicu ni prišlo. Zaradi navedenega je predlog zakona ponovno vložen v postopek sprejema. Vsebinski predlogov se ne razlikujeta, razen v ocenjenih finančnih posledicah občin. Poklicni

gasilci bodo upravičeni do poročila nastale razlike pri izplačilu dodatka od 1. januarja 2018 naprej. S predlogom zakona se dodatek za stalnost ureja primerljivo z drugimi uniformiranimi poklici in hkrati izpolnjuje zavezo Vlade iz stavkovnega sporazuma.

Predlog zakona določa, da poklicnim gasilcem, ki v skladu s sistemizacijo delovnih mest opravljajo operativne naloge gasilstva, pripada za vsako začeto leto dela na taki dolžnosti nad pet let dodatek za stalnost. Določa tudi, da se javnemu uslužbencu, ki je premeščen na delo v poklicno gasilsko enoto, za določitev dodatka za stalnost šteje tudi delovna doba v organu, iz katerega je premeščen, če je bil po predpisih in pod pogoji, ki veljajo za organ, iz katerega je premeščen, upravičen do dodatka za stalnost.

ZOS proti povišanju stroškov občin

Združenje občin Slovenije je tako v okviru javne obravnave novele zakona kot tudi v okviru državnozbornega postopka izrazilo nasprotovanje napovedanim finančnim obremenitvam občin.

V združenju nikakor ne nasprotujemo rešitvam, ki so sad socialnega dialoga in sporazumnega reševanja odprtih vprašanj med predstavniki delavcev in delodajalcev, še posebej če gre pri tem za urejanje razmerij, ki različne poklicne skupine postavljajo v enakopraven položaj. Prav tako podpiramo gasilstvo Slovenije, saj so gasilci vedno prvi, ki pomagajo občanom in občankam ob različnih nesrečnih dogodkih.

Smo pa bili presenečeni nad višino finančnih posledic. Pripravljavec predpisa

je v predlogu ocenil finančne posledice stavkovnega sporazuma, in sicer v višini 144.490 evrov na letni ravni. Ta znesek, ki bo bremenil proračune lokalnih skupnosti, po nam znanih podatkih, ni BIL upoštevan pri izračunu povprečnine za leto 2019, občine pa bodo dodatne finančne obveznosti

bremenile že letos. Pristojne smo zaprosili za zagotovitev dodatnih finančnih sredstev za kritje obveznosti občin oziroma prilagoditev višine povprečnine.

S strani pristojnih smo prejeli odgovor, da so finančna sredstva zagotovljena. Po ponovnem pregledu poslanih izračunov

finančnih obveznosti občin, ki smo jih prejeli z Ministrstva za finance, smo videli, da temu ni tako in da dodatnih finančnih obveznosti za občine iz naslova novele Zakona o gasilstvu niso upoštevali.

Z Zakonom o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe v kulturi nove finančne obremenitve za občine

Predlog zakona je pripravilo Ministrstvo za kulturo in ga konec septembra 2018 poslalo v javno obravnavo. S predlogom zakona se želi še naprej zagotavljati enakomeren razvoj na področju kulture, dostopnost do kulturnih dobrin, nadaljnjo skrb za izvedbo tistih programov v kulturi, za katere je nujno treba zagotoviti sredstva. Zagotoviti se želi tudi konkurenčnost slovenskega jezika v digitalnem okolju. Zakon prinaša finančne obveznosti tudi občinam. Projekti, ki bodo izvedeni po programih, se lahko v delu, ki niso pokriti iz sredstev tega zakona, sofinancirajo tudi iz evropskih in drugih javnih sredstev države oziroma lokalnih skupnosti.

Predlog zakona sledi ciljem Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017, ki z naložbami posega tudi v obdobje po letu 2017. Glavni cilj predloga zakona je ohranjanje in krepitev slovenske kulturne identitete ter dostopnosti do kulturnih dobrin in kulturne dediščine, ki mora biti opredeljen dolgoročno. Tako so med usklajenimi cilji predloga zakona zagotavljanje javnega interesa na področju posredovanja in varovanja kulturnih dobrin, ohranjanja in varovanja kulturne dediščine, zagotavljanje trajne hrambe digitalnih kulturnih vsebin, zagotavljanje nujne javne kulturne infrastrukture za delovanje javnih zavodov s področja kulture ter ohranjanje dosežene

stopnje razvojnih standardov prostorskih razmer ljubiteljske kulture po lokalnih skupnostih in mladinske kulturne dejavnosti. Zakon bo zagotavljal povečanje uporabe knjižnic ter splošno dostopnost informacij in storitev v knjižnični mreži splošnih knjižnic tudi v odročnejših krajih Slovenije ter pospeševanje usklajenega razvoja dejavnosti splošnih knjižnic s spodbudami za okolja z nizkim prihodkom na prebivalca in slabše razvito knjižnično mrežo. Cilj je nakup 6 biblobusov, in sicer naj bi tako država kot lokalne skupnosti vsaka prispevale po 50 %. Na področju slovenskega jezika zakon sledi ciljem Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 ter

temeljnemu cilju uveljavljanja in razvoja slovenskega jezika. Cilji so usmerjeni v digitalizacijo kulturne besedilne dediščine, znanstvenih besedil, jezikovnih priročnikov, vnos slovenskih besedil in nadgradnjo ter razvoj slovenske Wikimedije, izdelavo korpusov, virov in orodja za slovenski jezik. Na področju ljubiteljske kulture si je treba poleg uresničevanja splošnih ciljev prizadevati za kakovostno povečanje produkcije in izboljšanje možnosti za ustvarjalno delovanje, posodabljanje opreme in opremljenosti, upoštevanje minimalnih varnostnih zahtev ter ustvarjanje razmer za izmenjavo projektov drugih ljubiteljskih skupin in gostovanja poklicnih kulturnih ustanov.

Vlaganje v kulturo in ohranjanje kulturne dediščine ima številne pozitivne učinke tudi na druga področja, na gospodarstvo, zlasti na turizem z oplemenitenjem slovenske turistične ponudbe in približevanjem kulturnih dobrin posameznikom tako znotraj slovenskega kulturnega prostora kot tudi zunaj njega. Vlaganje v kulturo in ohranjanje kulturne dediščine ima številne pozitivne učinke tudi na druga področja, na gospodarstvo, zlasti na turizem, z oplemenitenjem slovenske turistične ponudbe in približevanjem kulturnih dobrin posameznikom tako znotraj slovenskega kulturnega prostora kot tudi zunaj njega.

Med nujne programe Republike Slovenije na področju kulture se po predlaganem zakonu uvrščajo:

1. sanacija najbolj ogroženih in najpomembnejših kulturnih spomenikov,
2. ureditev osnovnih prostorskih pogojev in nakup opreme za javne zavode s področja kulture,
3. podpora razvoju sodobnih knjižničnih storitev v potujočih knjižnicah,
4. ohranjanje in obnova najbolj ogrožene in najpomembnejše slovenske filmske, glasbene, baletne in plesne dediščine ter trajna hramba digitalnih kulturnih vsebin,
5. gradnja najbolj ogroženih gradnikov infrastrukture za slovenski jezik v digitalnem okolju,
6. zagotavljanje najnujnejših prostorskih pogojev in opreme za razvoj ljubiteljske kulture po lokalnih skupnostih in mladinske kulturne dejavnosti,
7. odkupi predmetov kulturne dediščine in sodobne umetnosti.

Zakon prinaša finančne obveznosti tudi občinam. Projekti, ki bodo izvedeni po zgoraj navedenih programih, se lahko v delu, ki niso pokriti iz sredstev tega zakona, sofinancirajo tudi iz evropskih in drugih javnih sredstev države oziroma lokalnih skupnosti. Investicije v javno kulturno infrastrukturo lokalnih skupnosti se bodo sofinancirale na podlagi javnih razpisov ali javnih pozivov, pri čemer bodo upoštevana zlasti naslednja merila:

- izdelana projektna dokumentacija,
- ogroženost osnovne dejavnosti zaradi neustreznih prostorskih pogojev in
- drugi pogoji in merila, povezani z razvojnimi vidiki in vidiki varstva kulturne dediščine.

Določil se bo tudi najvišji delež sofinanciranja. Za postopke javnih pozivov in javnih razpisov

se uporabljajo postopki, ki jih ureja Zakon o uresničevanju javnega interesa v kulturi.

Pri sanaciji najbolj ogroženih in najpomembnejših kulturnih spomenikov je med drugim izpostavljena tudi stavbna dediščina na podeželju, ki je ena najbolj ogroženih v Sloveniji, saj praktično vsak teden izgubimo eno enoto. V pretekli finančni perspektivi so se kot odlična spodbuda za obnovo stavbne dediščine podeželja pokazali Program razvoj podeželja Republike Slovenije 2007–2013 in nanjo vezana ukrepa - ukrep 322 (obnova in razvoj vasi) in ukrep 323 (ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja). V novi finančni perspektivi teh ukrepov žal ni več, zato je nujno, da se za obnovo najbolj ogrožene stavbne dediščine na podeželju zagotovijo integralna proračunska namenska sredstva, saj gre za velik razvojni gospodarsko-turistični potencial.

V predlogu zakona se s sistemom projektnega financiranja načrtno omogoča vzdrževanje minimalnih infrastrukturnih standardov ljubiteljske kulture po lokalnih skupnostih in mladinske kulturne dejavnosti. S postopki financiranja bo Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti prek javnih razpisov podpiral investicijske projekte kulturnih društev, s čimer bosta omogočena dvig kakovosti produkcije in ustvarjanje ustreznih razmer za delo. Podpora bo namenjena manjšim investicijskim posegom v prostore in nakupu opreme za izvajanje kulturnih dejavnosti. Projekti za zagotavljanje najnujnejših prostorskih pogojev in opreme za razvoj ljubiteljske kulture po lokalnih skupnostih in mladinske kulturne dejavnosti se bodo lahko iz proračunskih sredstev države financirali na podlagi javnih razpisov ali pozivov največ do 100 % končne vrednosti, vendar skupni znesek vseh sofinanciranih projektov ne sme presegati zneskov iz priloge.

Za uresničitev programov, zajetih v predlogu zakona, bo v proračunih Republike Slovenije v obdobju od leta 2020 do 2026 treba zagotoviti dodatna proračunska oziroma druga javnofinancijska sredstva v skupni višini 122.600.000,00 evrov. Na Ministrstvu za kulturo se ob tem zavedajo, da se že od leta 2009 soočajo z upadom vlaganj na področju kulture in da trenutno zato rešujejo le najbolj nujne zadeve.

Pripombe k predlogu podalo tudi Združenje občin Slovenije

V odzivu na Predlog zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe RS v

kulturi smo na združenju zapisali, da se strinjamo s tem, da je treba skrbeti za kulturne spomenike in dobrine, jih ohranяти za naše zanamce in zagotavljati dostop do njih vsem, ki jih to zanima. Ravno tako je treba skrbeti za izobraževanje nas vseh na tem področju.

Lokalne skupnosti z veliko aktivnostmi, različnimi programi in investicijami izvajajo javni interes v kulturi, skrbijo za ohranjanje kulturne dediščine in razvoj raznovrstnih kulturnih dejavnosti. Menimo, da na tem področju lokalne skupnosti ne odstopajo od aktivnosti na področju države, zato smo predlagali, da se to upošteva pri deležu sofinanciranja projektov in se lokalnih skupnosti ne enači z investicijami zasebnikov (pravnih in fizičnih oseb).

Podali smo pripombe k trem prilogam, in sicer:

- Priloga I - predlagali smo, da se **višina sofinanciranja za sanacijo kulturnih spomenikov v lasti lokalnih skupnosti** približa deležu, do katerega bodo upravičeni kulturni spomeniki v lasti Republike Slovenije. Prav tako smo predlagali, da je delež sofinanciranja sanacij višji od tistih, ki jih izvajajo zasebniki. K temu smo še dodali, naj se sofinanciranje sanacij, ki jih izvajajo lokalne skupnosti, ne enači s sofinanciranjem sanacij zasebnikov. Pri dinamiki proračunskih sredstev smo predlagali, da se delež sofinanciranja investicij lokalnih skupnosti pripravi ločeno od investicij zasebnikov. Prav tako predlagamo, da je višina deleža sredstev za projekte lokalnih skupnosti vsaj 1/3 celotnih sredstev, ki bodo namenjena za projekte kulturnih spomenikov.
- Priloga II – pri dinamiki proračunskih sredstev na področju **ureditve osnovnih prostorskih pogojev in nakupu opreme za javne zavode s področja kulture** smo predlagali, da se višina sofinanciranja dvigne in približa deležu, do katerega bodo upravičeni državni zavodi s področja kulture, in sicer vsaj na 1/3.
- Priloga III – **pri nakupu in obnovi bibliobusov** smo predlagali, da se v okviru kriterijev in meril za izbiro območja, kjer se bo povečanje uporabe knjižnice zagotavljalo z bibliobusom, upošteva velikost območja, ki ga bo pokrival bibliobus (ena knjižnica lahko pokriva tudi nekajkrat večja območja kot dve knjižnici skupaj), število naselij, vključenih v območje in pomanjkanje javnega prevoza, ki je ovira za obisk knjižnice.

Še vedno neustrezno urejena mrliško pregledna služba

Konec oktobra 2018 je bil na spletnem portalu eDemokracija objavljen predlog Pravilnika o pogojih in načinu opravljanja mrliško pregledne službe, ki ga je pripravilo Ministrstvo za zdravje.

Področje mrliško pregledne službe povzroča preglavice občinam že vrsto let, pa ne samo to, tudi finančne posledice so precejšnje. Na te težave smo že večkrat opozorili in med drugim predlagali, da bi bilo, glede na to, da je osnovno zdravstveno zavarovanje obvezno, prav, da stroške mrliškega pregleda krije ZZS in ne občina.

S predlogom Pravilnika se ureja naloge mrliško pregledne službe - njeno organizacijo in delo, dolžnosti zdravnikov mrliških preglednikov in dokumentacijo, ki jo morajo voditi, obdukcijo in pokop mrličev ter druga tehnična vprašanja v zvezi z opravljanjem mrliško pregledne službe. Predlog pravilnika v 3. členu določa, da mrliško pregledno službo zagotovi občinski organ lokalne samouprave in skrbi za njeno pravilno delovanje. Nadalje 11. člen določa, da je plačnik stroškov obdukcije, ko te ne zahtevajo svojci umrlega, občinski organ pristojen za zdravstvo. Ta mora zagotoviti tudi tehnično pomoč v zvezi z obdukcijo. V primeru opravljanja mrliškega pregleda,

morebitne obdukcije, tehnične pomoči v zvezi z obdukcijo in pokopa oziroma upepelitve v primeru brezdomca in osebe z neznanim prebivališčem, je plačnik storitev občinski upravni organ pristojen za zdravstvo po kraju smrti oz. najdbe trupla pokojnika (14.člen).

ZOS za prenos finančnih bremen na državo

ZOS je v odzivu na predlog Pravilnika žal takoj ugotovil, da ta prinaša finančne posledice občinam.

Že 3. člen predloga Pravilnika določa, da mrliško pregledno službo zagotovi občinski organ lokalne samouprave in skrbi za njeno pravilno delovanje. Prvi odstavek določa, da mrliško pregledno službo zagotavlja občinski organ lokalne skupnosti, ne določa pa načina njene organiziranosti. Sedaj veljavni Pravilnik to določa v svojem 4. členu, in sicer s pogodbo s pristojnim zdravstvenim zavodom ali zasebnim zdravnikom s pogodbo o koncesiji. Tu pogrešamo način organiziranosti službe, zato smo prosili za pojasnilo na kakšen način se predvideva organiziranost za naprej. Pojasnil nismo dobili.

Pripombe smo imeli tudi k izvajanju strokovnega usposabljanja za opravljanje mrliško pregledne službe. Tega izvajata Institut za sodno medicino Medicinske fakultete ter NIJZ, po programu, ki naj bil bila priloga pravilnika. Priloge k pravilniku nismo prejeli, zato smo zaprosili za

posredovanje le-te. Prejeli je nismo. Že v letu 2015 smo opozorili na to, da program Instituta ni zaživel, kar lahko pripelje do pomanjkljive usposobljenosti kadrov in posledično do povečanega števila odrejenih sanitarnih obdukcij. To pa lahko pomeni tudi povečanje stroškov občinam.

Stroški obdukcije so tudi eno od perečih področij, za katera smo prepričani, da bi morali iti na pleča države oz. zdravstvene zavarovalnice. Da je plačnik stroškov obdukcije, ko te ne zahtevajo svojci umrlega, občinski organ pristojen za zdravstvo, določa tudi ta predlog pravilnika. Občina pa mora zagotoviti tudi tehnično pomoč v zvezi z obdukcijo. Na ZOS smo pristojnemu ministrstvu v preteklosti že predlagali, da bi se ti stroški prenesli na državo, vendar brez uspeha. Na visoke stroške še posebej opozarjajo bolj turistično usmerjene občine, občine, po ozemlju katerih tečejo avtoceste, reke in seveda tudi druge občine.

Opozorili pa smo še na en nesmisel. Namreč 14. člen predloga Pravilnika določa, da je v primeru opravljanja mrliškega pregleda, morebitne obdukcije, tehnične pomoči v zvezi z obdukcijo in pokopa oziroma upepelitve v primeru brezdomca in osebe z neznanim prebivališčem, plačnik storitev občinski upravni organ pristojen za zdravstvo po kraju smrti oz. najdbe trupla pokojnika. Ponovno strošek občine, za katerega smo prepričani, da bi ga morala nositi država in ne občina.

S predlogom novele Zakona o zaščiti živali tudi novi stroški občinam?

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je 2018 dvakrat poslalo v javno razpravo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali. Postopek sprejema se je prvič zaključil zaradi prenehanja mandata Državnemu zboru. Takrat smo rekli, da na srečo, saj je predlog zakona prinašal nove finančne obveznosti občinam in te niso tako majhne.

Predlog zakona med drugim prinaša spremembo v 31. členu, ki določa oskrbo zapuščenih živali v zavetišču in kritje le-te. Tako sedaj peti odstavek 31. člena določa, da v primeru če zapuščene živali ni možno oddati, se jo lahko po 30 dneh od dneva, ko je bila nameščena v zavetišče, usmrti.

Predlog spremembe petega odstavka pa določa, da v kolikor zavetišče zapuščene živali ne odda v 45 dneh od dneva namestitve v zavetišče, krije nadaljnje stroške oskrbe živali imetnik zavetišča, v katerem je žival nameščena.

S tem se plačevanje stroškov za zapuščene živali podaljšuje na 45 dni v breme dose-danega lastnika ali občine v kolikor ni zagotovila zavetišča. Po preteku tega roka stroški oskrbe in namestitve zapuščene živali preidejo stroški na zavetišče. S tem želijo spodbuditi oddajo zapuščenih živali, ki jih je težje oddati.

Ko nam je ministrstvo predlog zakona po-novno poslalo v obravnavo, smo ugotovili, da je vsebina identična prejšnjemu.

Pripombe ZOS

Predlog zakona v svojem 4. členu dopolnju-je 6. člen veljavnega Zakona o zaščiti živali, in sicer z dodanim 6.a členom. Ta določa označitev mačk z mikročipom ter vpis mačka in lastnika v centralni register psov. Prosili smo za pojasnilo, zakaj predlog čle-na ne določa, da mora lastnik mačka, tako kot to velja za pse, prijaviti tudi lastništvo mačka oz. mladiča mačka. Ocenili smo, če zakon ne bo določal, da morajo lastniki mačk to nujno storiti za vsakega mačka, lastnik mačka ne bo čipiral in se bodo še

naprej pojavljali zapuščeni mački, ki so v breme občine. Tudi v obrazložitvi piše, da nova določba vpeljuje označevanje mačk z mikročipi, vendar to ne pomeni obvezne prijave. Prosili smo za pojasnilo, na kakšen način se bo lastnike mačk »prisililo«, da jih čipirajo. Če to ne bo izrecno določal zakon, lastniki mačk ne bodo čipirali. Predvsem se tu poraja dvom pri mačkah, ki živijo na podeželju. Menimo, da je pomembno, da se v zakonu jasno navede, da je prijava lastništva mačke obvezna tako, kot je za pse, in da se določijo visoke kazni za tiste, ki tega ne bodo storili.

Najpomembnejša pripomba pa se je nanašala na 13. člen predloga zakona, ki spre-minja peti odstavek 31. člena veljavnega Zakona o zaščiti živali. Ta namreč določa podaljšanje namestitve živali v zavetiščih iz 30 na 45 dni. Na Združenju občin Slovenije temu odločno nasprotujemo, saj to pomeni dodatne finančne obreme-nitve občin. To bi v praksi pomenilo 50 % povečanje finančnih obveznosti občin, kar je nesprejemljivo.

Sestanek na Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

Januarja smo se sestali z direktorjem Uprave za varno hrano, veterinarstvo

in varstvo rastlin in razpravo namenili predvsem napovedanim povečanim stroškom občin, ki jih predvideva predlog zakona. Izpostavili smo, da je vsakršno povečanje stroškov občin, ne da bi bila za to zagotovljena sredstva, nesprejemljivo. Pristojnim smo predlagali, da se poišče drug vir financiranja. Če pripomba ZOS ne bo sprejeta, smo poudarili, da je treba povečanje stroškov upoštevati pri določanju povprečnine, in to povišanje sporočiti tudi Ministrstvu za finance, da to upošteva v okviru dodatnih nalog občin, in sicer pri izračunu povprečnih stroškov občin.

Pristojni na upravi so povedali, da ne razpolagajo s podatkom, za koliko bi se občinam povečal strošek in je zato težko oceniti, za koliko bi se občinam povečali stroški. Pristojni na upravi so pojasnili, da podaljšanje namestitve iz 30 na 45 dni ne pomeni nujno povečanja stroškov občinam, vendar se s tem nismo strinjali. V ta namen smo občine zaprosili za posre-dovanje podatkov o tem, kolikšen strošek ima občina iz naslova namestitve živali v zavetišče na letni ravni in koliko dni v povprečju so živali nameščene v zavetišče. Prejeli smo veliko odgovorov, za kar se občinam zahvaljujemo, in ti jasno kažejo, da povečanje stroškov ne bo tako majhno.

Predlagana zakonodaja

S predlogom novele zakona o tujcih tudi nove naloge občinam

Ministrstvo za notranje zadeve je oktobra dalo v javno obravnavo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (v nadaljevanju: zakon). Zakon je v svojem 45. členu prinašal obveznosti tudi občinam, na kar smo se odzvali.

Pripravljalci zakona so med temeljne raz-loge za njegovo pripravo navedli prenos direktive EU v nacionalni pravni red, in sicer Direktive 2016/801/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016

o pogojih za vstop in prebivanje državlja-nov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja pripravništva, pro-stovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov

in dela varuš (au pair) (v nadaljevanju direktiva).

S prenosom direktive se na novo ureja iz-da-ja dovoljenja za začasno prebivanje za-radi opravljanja dela na področju raziskav in visokega šolstva ter izdaja dovoljenja za začasno prebivanje zaradi študija. Uvaja se kratkotrajna in dolgotrajna premestitev raziskovalcev in njihovih družinskih članov ter mobilnost študentov znotraj držav članic EU.

V predlogu zakona se urejajo tudi nove vrste enotnih dovoljenj za prebivanje in delo ter dovoljenj za začasno prebivanje, in sicer se na novo določa izdaja dovoljenja za začasno prebivanje zaradi iskanja zaposlitve in samozaposlitve za raziskovalca, ki je v Republiki Sloveniji zaključil raziskovalno delo, in študenta, ki je v Republiki Sloveniji zaključil študij na visokošolskem zavodu, ter izdaja dovoljenja za začasno prebivanje zaradi opravljanja prostovoljskega dela. Uvaja pa se tudi nova vrsta enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, in sicer izdaja enotnega dovoljenja zaradi opravljanja pripravništva.

S prenosom direktive tudi Republika Slovenija sledi ciljem EU, s katerimi želi postati privlačnejša za državljane tretjih držav, ki želijo izvajati raziskovalno delo v EU in njihove družinske člane, prav tako se s predlogom zakona sledi k izboljšanju in poenostavitvi pogojev za vstop in prebivanje študentov, ki prihajajo v Republiko Slovenijo z namenom študija in izobraževanja.

Določbe Direktive Sveta 2008/115/ES z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav so se v nacionalno zakonodajo prenesle 2011. Od takrat so se v praksi pokazale pomanjkljivosti, ki se jih odpravlja s predlogom sprememb določb oziroma členov v VI. poglavju zakona - prebivanje tujcev.

S predlogom zakona se na novo ureja tudi izdaja dovoljenja za začasno prebivanje zaradi opravljanja dela na področju raziskav in visokega šolstva ter izdaja dovoljenja za začasno prebivanje zaradi študija, in sicer uvaja možnost mobilnosti teh tujcev znotraj držav članic EU in njihovih družinskih članov.

Raziskovalcem, ki imajo v drugi državi članici EU že izdano dovoljenje za začasno prebivanje zaradi opravljanja raziskovalnega dela, je omogočena kratkotrajna premestitev iz raziskovalne organizacije v eni izmed držav članic Evropske unije, ki je tujcu prva izdala dovoljenje za prebivanje zaradi opravljanja raziskovalnega dela, v raziskovalno organizacijo v Republiki Sloveniji, kjer bo tujec v obdobju do 180 dni v 360 dnevem obdobju, opravljal del svojega raziskovanja. Prav tako je raziskovalcu omogočena tudi dolgotrajna premestitev v raziskovalno organizacijo v Republiki Sloveniji, to je premestitev za obdobje, daljše od 180 dni v 360 dnevem obdobju. Tujec lahko vstopi in opravlja raziskovalno delo na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje zaradi opravljanja raziskovalnega dela, ki ga je prva izdala druga

država članica Evropske unije, v 30 dneh od dneva vstopa v državo pa mora zaprositi za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje zaradi opravljanja raziskovalnega dela v Republiki Sloveniji. Za pridobitev dovoljenja zaradi dolgotrajne premestitve mora tujec izpolnjevati zakonsko določene pogoje. Pravica do kratkotrajne in dolgotrajne premestitve je določena tudi za družinske člane raziskovalca, ki ga spremljajo oziroma se mu pridružijo.

Predlog določa tudi pogoje za mobilnost študentov znotraj držav članic EU. Tujcu, ki mu je dovoljenje za začasno prebivanje zaradi študija prva izdala druga članica Evropske unije, lahko v Republiko Slovenijo vstopi in tukaj opravi del študija, in sicer v trajanju največ 360 dni, če pristojni organ v Republiki Sloveniji temu ne nasprotuje in ima tujec za ves čas prebivanja v državi veljavno dovoljenje za začasno prebivanje zaradi študija, ki ga je prva izdala druga država članica Evropske unije, ter izpolnjuje ostale zakonsko določene pogoje. Če tujec ni vključen v programe za spodbujanje mobilnosti znotraj EU ali v sporazume med visokošolskimi zavodi in želi del študija opraviti v Republiki Sloveniji, mora zaprositi za izdajo »klasičnega« dovoljenja za začasno prebivanje zaradi študija na podlagi 44. člena zakona. V nasprotju z mobilnostjo družinskih članov raziskovalca mobilnost družinskih članov študenta ni dovoljena.

Predlog zakona ureja tudi izdajo dovoljenja za začasno prebivanje raziskovalcev in študentov zaradi iskanja zaposlitve in samozaposlitve in na ta način omogoča tujcem, da po končanem raziskovalnem delu ali študiju izrabijo pravico do iskanja zaposlitve ali samozaposlitve. Izraba navedene pravice je omejena na devet mesecev po zaključku raziskovalnega dela ali študija in je vezana na izpolnjevanje zakonsko določenih pogojev. Tujec mora v času iskanja zaposlitve v Republiki Sloveniji izpolnjevati splošne pogoje za izdajo dovoljenja za prebivanje ter izkazati, da je zaključil visokošolski študij v Republiki Sloveniji.

Predlog zakona ureja tudi izdajo nove vrste enotnega dovoljenja, in sicer izdajo enotnega dovoljenja zaradi opravljanja pripravništva. Tujcu, ki bo želel prebivati v Republiki Sloveniji zaradi opravljanja pripravništva, bo pristojni organ lahko izdal enotno dovoljenje za prebivanje, če bo v postopku izdano soglasje zavoda za zaposlovanje in če bo tujec izpolnjeval tudi druge zakonske pogoje. Kot dokaz o izpolnjevanju pogoja zadostnih sredstev za preživljanje se bodo pri pripravnikih

upoštevala tudi sredstva, prejeta na podlagi dotacij, ki jih prejme tujec.

S predlogom zakona se omejujejo tudi dokazila, s katerimi lahko tujec, ki zaprosi za izdajo dovoljenja za prebivanje, izkaže zadostna sredstva za preživljanje v času prebivanja v Republiki Sloveniji. Iz dokazil so izvzeta povračila stroškov v zvezi z delom, ki obsegajo stroške za prehrano med delom, za prevoz na delo in z dela ter povračilo stroškov, ki jih ima zaposleni pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju.

S predlogom zakona se ureja in jasneje določa nezakonito prebivanje. Iz dvostopenjske ureditve izdajanja aktov oziroma nalaganje obveznosti nezakonito bivajočim tujcem za prostovoljni odhod se prehaja v enostopenjski sistem. Tako bo Policija neposredno izvrševala odločbe upravnih organov, če tujec ne bo sledil izreku odločb. Ureja se tudi enotno postopanje v primeru nezakonito bivajočega tujca na področju izdaje odločb o vrnitvi, ukinja se možnost pritožbe in uvaja enotno pravno varstvo, in sicer možnost upravnega spora. Ureja se tudi enotno postopanje glede rokov za prostovoljni odhod ter obdobj prepovedi vstopa.

Pripombe ZOS

Združenje občin Slovenije je pristojnim poslalo pripombe, natančnejše k 45. členu. Ta dopolnjuje 86. člen veljavnega Zakona o tujcih. Tako se 86. členu dodaja nov sedmi odstavek, ki določa, da pristojna ministrstva in drugi državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti ter nosilci javnih pooblastil v Republiki Sloveniji na zahtevo Ministrstva za notranje zadeve temu brezplačno posredujejo podatke in informacije za izmenjavo informacij prek nacionalnih kontaktnih točk držav članic Evropske unije.

To smo ocenili kot nalogo lokalnih skupnosti, ki ima finančne posledice, zato smo zaprosili za podrobnejša pojasnila, za kakšno vrsto podatkov in informacij gre in na kakšen način naj bi izmenjava teh informacij in podatkov potekala (prek navadne pošte, elektronske pošte ali kako drugače). Prav tako smo zaprosili za finančno ovrednotenje te naloge.

S pristojnega ministrstva so nam posredovali odgovor, v katerem so zapisali, da so naše pripombe podrobno proučili in se odločili, da navedeno nalogo umaknejo iz predloga zakona.

Želimo si, da bi bili tako uspešni še naprej in bi pristojne službe upoštevale vse naše pripombe in predloge.

Seje predsedstva Združenja občin Slovenije

Od aprila 2018 do februarja 2019 je bilo pet rednih sej ZOS in dve dopisni seji. Na vseh sejah je bila obravnavana aktualna problematika in podane usmeritve aktivnosti. Na podlagi sprejetih sklepov so bili na pristojne službe poslani dopisi z različnimi pobudami in predlogi, ki gredo vedno v smeri finančne razbremenitve občin in racionalizacije sprejema zakonodaje, ki občinam nalaga nove obveznosti.

REDNE SEJE PRESEDSTVA ZOS

Druga seja predsedstva ZOS

20. 4. 2018 so se na 2. redni seji sešli člani predsedstva Združenja občin Slovenije in med drugim sprejeli sklepe, na podlagi katerih so se izvajale vse aktivnosti v zvezi z izvedbo 20. redne letne skupščine združenja, ki je bila 23. maja 2018 v Hramu kulture Arnolda Tovornika v Selnici ob Dravi. Obravnavane in potrjene so bile tudi spremembe Statuta Združenja občin Slovenije, ki se navezujejo na delovanje Skupne notranjerevizijske službe Združenja občin Slovenije.

Med obravnavanimi točkami dnevnega reda je bilo veliko pozornosti namenjene imenovanju pooblaščenca za varstvo osebnih podatkov. Župani so opozorili, da bo na tem področju prišlo do težav, ne samo na občinah, temveč tudi pri vrtcih in osnovnih šolah. Tako so med drugim sprejeli sklep, da ZOS pozove MIZŠ k zagotovitvi pooblaščenca za osnovne šole.

Tretja seja predsedstva ZOS

Na 3. seji predsedstva ZOS 14. 5. 2018 so župani obravnavali aktualno problematiko, med drugim ponovno tudi težave, ki jih je občinam prinesla evropska Splošna uredba o varstvu osebnih podatkov. Na naslove občin so se namreč obračale tudi osnovne šole in jih prosile za pomoč pri zagotavljanju pooblaščenca za varstvo osebnih podatkov. Združenje občin Slovenije je že aprila 2018 na MIZŠ poslalo dopis s pobudo, da osnovnim šolam zagotovijo pooblaščenca za varstvo osebnih podatkov. Pristojno ministrstvo smo ponovno pozvali, naj osnovnim šolam stopi naproti. Člani predsedstva so razpravljali tudi o morebitnem združevanju sorodnih

združenj – ZOS in SOS. Združenje mestnih občin Slovenije je namreč pridobilo status reprezentativnosti, zato je predsedstva ocenilo, da bi bilo morda smiselno začeti pogovore v smeri združevanja ZOS in SOS.

Četrta seja predsedstva ZOS

Predsedstvo Združenja občin Slovenije je na svoji 4. redni seji 14. 9. 2018 določilo predlog višine povprečnine, ki ga je poslalo Ministrstvu za finance. Prav tako so člani predsedstva razpravljali o najbolj ključnih področjih, kjer se občine srečujejo s težavami.

Člani predsedstva so bili prepričani, da izhodišča za določitev povprečnine za naslednji dve leti ne vsebujejo vseh dejanskih stroškov občin. Prepričani so bili, da so dejanski stroški občin večji od tistih, ki so jih podali na Ministrstvu za finance. Združenje občin Slovenije je na podlagi izračunov Ministrstvu za finance predlagalo, da se višina povprečnine za leto 2019 določi v višini najmanj 608,78 €. Ta je utemeljena na višini dejanskih stroškov občin za leto 2017, rasti stroškov

življenjskih potrebščin 2017 ter stroških, ki so jih prinesle nove naloge za leto 2018. Prepričani so bili, da bodo občine za izvajanje zakonsko določenih nalog imele stroške najmanj v tej višini, zato so ocenili, da se to mora upoštevati pri določitvi povprečnine.

Člani predsedstva so pregledali tudi ključna področja, kjer se občine srečujejo s težavami. Ugotovili so, da je bilo občinam tudi lani z novosprejetimi zakonskimi in podzakonskimi predpisi naloženo dodatno izvajanje nalog, ki so prinesle tudi nova finančna bremena. Tako je med drugim veliko breme predstavljalo povečanje stroškov za plače, saj je lani prišlo do napredovanj javnih uslužbencev, prav tako pa je dodatne stroške prineslo sprejetje Uredbe o plačah direktorjev v javnem sektorju z napredovanji direktorjev občinskih uprav, ravnateljev vrtcev, zavodov, itd. Področij, na katerih občine beležijo nova finančna bremena, je res veliko. Poleg plač velja omeniti še področje graditve objektov, kjer se na občine prenaša inšpekcijski nadzor nad enostavnimi objekti, ki ne potrebujejo gradbenega dovoljenja; področje varstva

okolja; področje dolgotrajne oskrbe, ki prinaša velike spremembe in finančno breme za občine; subvencioniranje najemnin - neustrezen dostop do podatkov, poročanje občin davčnemu organu o izplačanih subvencijah in upravičencih do subvencije; varstvo osebnih podatkov, ki prinaša nove naloge in finančne obveznosti občinam, in sicer med drugim zagotovitev pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov; področje integritete in preprečevanja korupcije, cestnih prevozov s spremembami pri taksi prevozih ...

Ministrstvu za finance smo predlagali, da ponovno pozove ministrstva k posredovanju podatkov o dejanskih stroških občin zaradi sprejetja novih predpisov in k pripravi novega izračuna povprečnih stroškov za financiranje občinskih nalog za leti 2019 in 2020.

Peta seja predsedstva ZOS

Člani predsedstva ZOS so na svoji 5. redni seji 6. 11. 2018 odločali o vsebini predloga dogovora o višini povprečnine za leto 2019.

Člani predsedstva so potrdili dopolnjen predlog dogovora o višini povprečnine za leto 2019 v višini 573,50 €, čeprav je Ministrstvo za finance pripravilo izračune, ki izkazujejo, da bodo imele občine za izvajanje zakonsko določenih nalog 2019 stroške v višini 578,78 €. Združenje občin Slovenije je s tem Vladi podalo roko v zameno za dobro sodelovanje v prihodnje.

Tako za določitev višine povprečnine za leto 2020 združenje upravičeno pričakuje, da bo Vlada sledila dejanskim izračunom o višini stroškov občin za izvajanje zakonsko določenih nalog. Ob sprejemu plačnega dogovora s sindikati in ob sprejemu druge zakonodaje, ki bo imela vpliv na občinske finance, pa predsedstvo ZOS od Vlade pričakuje

ponovno razpravo o določitvi višine povprečnine.

Prva seja predsedstva ZOS 2019

Člani predsedstva ZOS so se 1. februarja sestali na prvi seji 2019 v novi sestavi. Pregledali so delo preteklega leta in dali usmeritve za delo naprej. Velik del razprave je bil namenjen povečanju stroškov dela občin. Člani predsedstva so Vlado pozvali, naj pristopi k povečanju povprečnine za leto 2019.

Župani so opozorili na povečane stroške dela občin 2019, do katerih je prišlo zaradi sklenjenega dogovora s sindikati javnega sektorja. Da bo do tega prišlo, je združenja občin Vlado opozarjalo že ob pogajanjih za višino povprečnine za leto 2019. Posledice povišanja stroškov dela pa ne čutijo le občine, temveč tudi uporabniki storitev (vrtci, domovi za starejše ...). Na seji je bil tako sprejet sklep, na podlagi katerega Združenje občin Slovenije poziva Vlado, naj v okviru priprave rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2019 pristopi k povišanju povprečnine. Člani predsedstva ZOS so obravnavali predlog poročila o delu za leto 2018 in program dela za leto 2019. Združenje je uspešno zaključilo leto 2018 in pripravilo program, ki bo še naprej sledil zastavljenim ciljem, med katerimi prednjači predvsem ta, da bomo še naprej zagotavljali kakovosten servis občinam članicam in se zavzemali za finančno avtonomnost občin.

Sprejeti so bili tudi vsi sklepi za izvedbo redne letne skupščine ZOS.

DOPISNE SEJE PREDSEDSTVA ZOS

Prva dopisna seja predsedstva ZOS

Konec junija 2018 so člani predsedstva Združenja občin Slovenije na dopisni seji sprejeli sklep, s katerim so za vodjo

Skupne notranjerevizijske službe za dobo 5 let imenovali Natašo Ahačič.

Nataša Ahačič je od leta 2011 zaposlena v notranjerevizijski službi Združenja občin Slovenije. V tem času je pridobila naziv državni notranji revizor. Skladno s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ smo pridobili pozitivno mnenje k imenovanju vodje notranjerevizijske službe od Ministrstva za finance, Urada za nadzor proračuna.

Druga dopisna seja predsedstva

Druga dopisna seja predsedstva ZOS oktobra 2018 je bila sklicana zaradi kratkih rokov, ki so bili na voljo tako združenju

kot Vladi, da uskladi proračun za prihodnje leto.

Septembra in oktobra sta bila na Ministrstvu za finance dva sestanka na temo povprečnine. Najprej je bila občinam ponujena povprečnina v višini 564,75 € za leto 2019, nato jo je MF zvišal na 572 €. Združenje občin Slovenije je vedno vztrajalo na tem, da se s povprečnino krijejo dejanski stroški občin in znesek 572 € ne zadostuje. Z namenom, da bi se pokrili vsaj tisti stroški občin, ki jih je izračunalo Ministrstvo za finance, smo predlagali, da je 575,44 € tista številka, ki bi bila za občine še sprejemljiva.

Hkrati s tem smo v predlog dogovora uvrstili, da se v primeru dogovora s sindikati javnega sektorja pri določitvi višine povprečnine upošteva tudi dvig plač. Prav tako pa smo v predlog dogovora uvrstili člen, ki zagotavlja sofinanciranje investicij iz 21. člena ZFO-1.

Uspešnih 12 seminarjev in štiri delavnice

Od izida zadnje številke časopisa Glas občin je preteklo nekaj časa in medtem smo za občine in drugo zainteresirano javnost pripravili veliko različnih izobraževanj – 12 seminarjev in štiri delavnice. Dogodki so bili dobro obiskani, prejeli pa smo tudi veliko pozitivnih povratnih informacij.

Kako zgledno urediti kadrovske mape in evidence ter pravilno pripraviti kadrovski načrt ter izvesti postopek zaposlitve ter ocenjevanje in napredovanje javnih uslužbencev

V začetku aprila 2018 smo na Združenju občin Slovenije pripravili seminar na temo kadrovskih evidenc ter ocenjevanja in napredovanja javnih uslužbencev.

V prvem delu seminarja je predavateljica mag. Edita Dobaj udeležencem predstavila vrste in vsebino evidenc, način zbiranja podatkov, način vodenja in povezovanja evidenc, način posredovanja podatkov državnim organom, lokalnim skupnostim in nosilcem javnih pooblastil ter ostalim uporabnikom, ki jih potrebujejo za opravljanje zakonsko določenih nalog. Udeleženci so bili seznanjeni tudi s kadrovskimi načrti in njihovo pripravo.

Drugi del pa je bil namenjen predavanju o ocenjevanju in napredovanju javnih uslužbencev za leto 2018. Podrobno je bilo predstavljeno napredovanje po ZJU, kdaj je napredovanje mogoče ter pogoji za napredovanje uradnika. Izpostavljene so bile tudi posebnosti, pri katerih se največkrat zatakne.

Zadnji del seminarja je bil namenjen napredovanjem v plačne razrede po ZSPJS, kjer so slušatelji izvedeli vse o pogojih napredovanja, preverjanju izpolnjevanja pogojev in postopku ocenjevanja. Vse skupaj je bilo podkrepljeno tudi s praktičnimi primeri.

Pripravite se na uporabo Zakona o urejanju prostora

Več kot 100 udeležencev seminarja na temo uporabe Zakona o urejanju prostora je poslušalo predavanje Tomaža Černeta, ki je predstavil bistvene novosti zakona in ključne spremembe, ki jih je treba upoštevati pri delu in načinu postopanja.

Državni zbor RS je oktobra 2017 sprejel Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2), ki se je v praksi začel uporabljati 1. junija 2018. Predavanje je bilo namenjeno vsem nosilcem urejanja prostora, organom lokalnih skupnosti, izvajalcem javnih služb in nosilcem javnih pooblastil, ki sodelujejo v postopkih priprave prostorskih aktov in v združenih postopkih načrtovanja in dovoljevanja. Poleg pripravljavcev prostorskih aktov je zakon vplival tudi na druge udeležence urejanja prostora in graditve. To so projektanti, nepremičninski posredniki, izvedenci, investitorji in drugi strokovnjaki, ki pri svojem delu potrebujejo podatke iz prostorskega akta.

Praktična priprava na uvedbo Splošne uredbe o varstvu podatkov (GDPR)

Aprila 2018 smo na ZOS za zainteresirane članice pripravili delavnico o Splošni uredbi o varstvu podatkov, ki se jo je udeležilo 12 slušateljev.

25. maja 2018 se je v vseh državah članicah EU začela neposredno uporabljati Splošna uredba o varstvu podatkov (GDPR). Predavatelji podjetja Probit, d. o. o., so udeležencem na podlagi praktičnih primerov pokazali procese, tveganja in orodja za upravljanje soglasij.

Izpostavljeni so bili vsi ukrepi za varovanje zasebnosti, katerih izvedba pomembno vpliva na zagotovitev skladnosti z novo zakonodajo ter znižuje tveganja za kršitev varstva osebnih podatkov.

Finančne spodbude EKO sklada za občine

Aprila 2018 smo na Združenju občin Slovenije v sodelovanju z EKO skladom pripravili seminar na temo finančnih spodbud za občine.

V uvodnem delu predavanj je Gregor Rome predstavil delovanje sklada in vse spodbude, ki jih nudijo občinam. V

nadaljevanju je Primož Krapež predstavil javni poziv 52SUB-JS17 - Nepovratne finančne spodbude za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energijske učinkovitosti stavb v lasti javnega sektorja. Namen javnega poziva je bil spodbuditi izvedbo ukrepov učinkovite rabe energije in povečanje rabe obnovljivih virov energije v starejših stavbah, ki so v lasti občin in Republike Slovenije.

Predstavljene so bile tudi nepovratne finančne spodbude Eko sklada, j.s. ZA sNES- splošnega družbenega pomena, kjer je predavateljica mag. Silvija Kovič predstavila akcijski načrt za skoraj nič-energijske stavbe za obdobje do leta 2020 (AN sNES).

V zaključnem delu seminarja je dr. Miha Praznik na praktičnih primerih predaval o skoraj nič-energijski novogradnji in celoviti prenovi stavb ter o optimiranih in racionalnih projektnih zasnovah za trajnostne sNES.

Pogodba o izvedbi javnega naročila in vpliv nove gradbene zakonodaje na javno naročanje

Maja 2018 je bil v dvorani Državnega sveta RS seminar, na katerem sta predavateljici mag. Maja Koršič Potočnik in Maja Prebil predstavili spremembe, ki jih gradbena zakonodaja prinaša na področju javnih naročil in novosti gradbene zakonodaje, ki bodo vplivale na postopke javnih naročil gradnje.

Udeležencem seminarja sta podali praktične nasvete glede priprave razpisne dokumentacije za javno naročilo gradnje in za pripravo gradbene pogodbe. V nadaljevanju seminarja so bili udeleženci seznanjeni s spremembami pogodbe, za katere ni treba izvesti novega postopka javnega naročanja, kdaj se lahko spremeni pogodba o izvedbi javnega naročila brez predhodne izvedbe novega postopka javnega naročanja, katere spremembe štejejo za bistveno spremembo pogodbe in kaj je posledica bistvene spremembe pogodbe.

Predstavljena je bila sodna praksa na področju sofinanciranja iz javnih sredstev, s smernicami COCOF in kršitve pravil javnega naročanja, ki terjajo finančne popravke. V zadnjem delu seminarja je bilo udeležencem predstavljeno, kaj je drobljenje javnih naročil, kaj šteje za istovrstno naročilo in kdaj naročniku ni treba spoštovati istovrstnosti. Predstavljene so bile tudi posledice drobljenja javnih naročil.

Slušatelji so skupaj s predavateljico proučili vse za poslovni sestanek, ustrezno oblikovanje vabil, kako določiti sedežni red in kako pogostiti udeležence sestanka.

Novosti, ki jih prinaša Gradbeni zakon

V začetku junija je bil v prostorih Občine Litija seminar, na katerem je bil podrobneje predstavljen spremenjen koncept v postopkih načrtovanja in graditve objektov ter primerjava med trenutno veljavno zakonodajo in novo ureditvijo po Gradbenem zakonu. Predstavljene so bile vrste posegov v prostor, izdaja gradbenih dovoljenj, upravni postopki, nadzor gradnje, inšpekcijski postopki, kazenske določbe, nadzor skladnosti, pristojnost občin in implementacija evropskih direktiv v novo zakonodajo.

Predavateljica Avrelja Barle je predstavila konceptualne spremembe zakonodaje, ki bodo močno vplivale na vse obveznosti in pravice udeležencev pri načrtovanju, graditvi, nadzoru in vzdrževanju objektov. Vse to bo treba upoštevati tudi v vseh pogodbah v zvezi z gradnjo (projektantska, gradbena, pogodba z nadzornikom gradnje in druge).

Udeležencem seminarja je bilo podrobno razloženo, katere so bistvene razlike med sedanjim ZGO in Gradbenim zakonom ter kako bodo vplivale na upravne postopke, na pravice in obveznosti med udeleženci gradnje (sklepanje vseh vrst pogodb v zvezi z gradnjo). Podane so bile tudi vse pomembne informacije v zvezi z vrstami gradbenih dovoljenj in postopkovnimi določili zakona, ki se nanašajo na izdajo dovoljenj.

Poslovni in osebni protokol z roko v roki

Konec maja 2018 je bil v sejni sobi Ministrstva za infrastrukturo vedno aktualni seminar na temo protokolarnih pravil, ki smo ga pripravili v sodelovanju z nekdanjo šefinjo vladnega protokola Ksenijo Benedetti.

Na seminarju so udeleženci že pridobljeno znanje osvežili, ga nadgradili in k svojemu delu dodali točno tiste trike, ki naredijo dogodek poseben.

Postopek usklajevanja mej občin z mejami parcel

Združenje občin Slovenije je v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor, Geodetsko upravo RS, v sklopu projekta Program projekta e-Prostor, organiziralo predstavitev postopka usklajevanja mej občin z mejami parcel.

Na predstavitvi sta predstavnika GURS Ema Pogorelčnik in Anton Kupic predstavila pravne podlage za izvedbo usklajevanja meja občin - 27. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidentiranju nepremičnin (ZEN-A) in vzdrževanje usklajenih meja občin - 3. člen ZEN-A. Podani so bili časovni okviri za izvedbo naloge in način izvedbe. V nadaljevanju je izdelavo meja občin kot dobro prakso predstavila Aleksandra Rode Turšič z Občine Vrhnika.

V zadnjem delu je predstavnik Geodetskega inštituta Dominik Fajdiga prikazal še praktično delo z aplikacijo in opozoril na vse možne zaplete, ki se lahko pojavijo pri delu.

je zahtevala tudi polno vključenost in aktivno sodelovanje udeležencev, ki so imeli trening govora pred manjšo skupino in pred kamero.

Dobili so povratne informacije o težavi, s katero se soočajo, nasvet, kako jo odpraviti ali omiliti ter odlične usmeritve za nadaljnje javne nastope. Udeleženci so na mnogo prekratke seminarju pridobili veliko pozitivne energije in dovolj odličnih usmeritev glede nastopanja. Prepričani smo, da bo marsikomu v prihodnosti lažje stopiti pred skupino ljudi in bo nastop postal užitek, ne stres.

Predstavitev direktnih razpisov EU

Septembra 2018 smo za občine organizirali delavnico na temo direktnih razpisov EU. Udeležencem je predavala Cinzia Pasquale, lobistka in strokovnjakinja za evropske sklade pri Evropskem parlamentu v Bruslju.

Skupina udeležencev se je podrobno seznanila z razpisi, ki so odprti za črpanje sredstev. Poleg tega jim je predavateljica podala tudi nasvete, na kaj se splača biti pozoren in kaj naj uredijo v prvi fazi, če želijo biti uspešni pri pridobivanju sredstev.

Ocenjevanje in napredovanje javnih uslužbencev 2018 ter pasti plačnega sistema

Glavne veščine javnega nastopanja

Zadnji teden septembra 2018 smo predstavnikom slovenskih občin pripravili seminar na temo javnega nastopanja. Seminar je bil namenjen vsem, ki so želeli izboljšati svoj javni nastop ali pa se z nastopi soočajo na sestankih.

Predavatelj Klemen Belhar je udeležencem podal nekaj odličnih usmeritev glede nastopanja, premagovanja in obvladovanja treme, nasvete za motivacijo in odpravo strahu pred kamero, razumevanje medijev in kako simpatizirati s kamero. Vsebina

Oktobra 2018 je Združenje občin Slovenije pripravilo delavnico na temo ocenjevanj in napredovanj v javnem sektorju. Udeleženci delavnice so s predavateljico intenzivno predelali vsa področja napredovanja po ZJU in ZSPJS, saj je bilo področje ocenjevanja delovne uspešnosti in napredovanja javnih uslužbencev v višji plačni razred z novo ureditvijo plačnega sistema javnega sektorja 1. 8. 2008 bistveno spremenjeno.

Ob ocenjevanju delovne uspešnosti in izvajanju napredovanja javnih uslužbencev je treba upoštevati tako splošno sistemsko zakonodajo kot tudi vrsto interventnih ukrepov, ki so bili na tem področju sprejeti od leta 2010 naprej.

S predstavniki Ministrstva za finance o državnih pomočeh

Oktobra 2018 je Združenje občin Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za finance organiziralo seminar na temo državnih pomoči. Seminarja se je udeležilo prek 90 udeležencev, ki so v prvem delu predavanj prisluhnili vodji Sektorja za spremljanje državnih pomoči Bernardi Suša, ki je udeležence seznaniła s samim pojmom državnih pomoči, s sektorjem in njegovimi najpomembnejšimi nalogami.

V prvem delu seminarja je bilo predstavljeno pregledovanje in ocenjevanje vseh prigrasitev pomoči, ki se nameravajo izvajati v Sloveniji oziroma presoja, ali določeno financiranje predstavlja državno pomoč ali ne. Govora je bilo o različni selektivnosti - od kod lahko izhaja, vpliv na trgovino in konkurenco ter izkrivljanje konkurence. Predavanje je bilo podkrepjeno z veliko praktičnimi primeri, poslušalci pa so imeli možnost aktivne razprave in zastavljanja konkretnih vprašanj.

V drugem delu je predstavnik ministrstva Igor Banič predstavil pomoči po pravilu »de minimis«. Podrobneje se je osredotočil na klasične de minimis pomoči, na omejitve, kdo je upravičen in kdo ni, obveznosti prejemnikov in kakšne so prednosti in slabosti de minimis pomoči. V zaključnem delu je Štefan Preglej podal praktične primere dodeljevanja državnih pomoči v občinah.

Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin - priprava modelov vrednotenja

Oktobra smo v sodelovanju z Geodetsko upravo Slovenije pripravili brezplačen posvet na temo množičnega vrednotenja nepremičnin.

Predstavniki GURS - Lidija Stebernak, mag. Dušan Mitrovič in mag. Martin Smodiš - so predstavili Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin, in sicer predvsem v delu, ki se nanaša na modele vrednotenja in postopke, ki se nanašajo na prvo fazo procesa množičnega vrednotenja, v kateri sodelujejo tudi občine. Podali so okvirno časovnico sodelovanja z občinami in kako si predstavljajo sodelovanje. Vloga občin je pomembna predvsem z vidika usklajevanja zarisa vrednostnih con, saj lahko občine organu vrednotenja posredujejo tudi tiste podatke o vplivih na oblikovanje vrednostnih con, ki jih organ vrednotenja sam ni zaznal. S tem se rezultati vrednotenja bistveno izboljšajo. Na podlagi vseh pripomb in usklajevanj organ vrednotenja pripravi predlog modelov vrednotenja.

Za več informacij glede sodelovanja z občinami so na GURS pripravili tudi portal množičnega vrednotenja nepremičnin. O tem podrobneje na naslednji povezavi: <http://www.mvn.e-prostor.gov.si/postopki-mvn/sodelovanje-obcin>.

Priprava in izvrševanje proračuna občine

Novembra 2018 smo na Združenju za občine pripravili aktualen seminar o pripravi in izvrševanju proračuna. Seminarja se je udeležilo več kot 60 udeležencev, ki so izvedeli vse novosti in spremembe pri pripravi proračuna in obnovili znanje pri pripravi zaključnih računov.

Kljub utečenim praksam in strokovni usposobljenosti še vedno prihaja do dilem in vprašanj. Predavateljica Brigita Repar je udeležence seznaniła z načeli poslovanja javnih financ ter z načeli financiranja občin, podrobno je razložila postopke priprave občinskega proračuna in finančnih načrtov neposrednih in posrednih uporabnikov občinskega proračuna.

Prav tako so udeleženci prejeli koristne informacije v zvezi s pripravo zaključnega računa občinskega proračuna in letnega

poročila in s pohvalno aktivnim sodelovanjem tudi odgovore na mnoga individualna vprašanja, ki se pojavljajo na posameznih občinah.

Dobre prakse za uspešno izvedbo projektov

Konec novembra 2018 smo na sedežu Združenja občin Slovenije s pomočjo predavateljice Alenka Slabe izvedli nadvse zanimivo delavnico, v sklopu katere so udeleženci spoznali dobro prakso projektnega vodenja in preizkusili kreativni način reševanja izzivov. Na ta način so bili seznanjeni, kako povečati učinkovitost in uspešnost projektov.

Poudarek je bil tudi na izzivih in priložnostih javnega sektorja, v nadaljevanju pa so opredelili projekt in projektno vodenje ter predelali faze, procese in orodja projektnega vodenja. Obravnavali so tudi orodja kreativnega reševanja izzivov.

Dogovor s sindikati 2019 in ocenjevanje ter napredovanje javnih uslužbencev

Decembra 2018 je Združenje občin Slovenije v sodelovanju z Idealisom - Inštitutom za plače in delovna razmerja, za občine izvedlo seminar, kjer smo udeležence seznanili z novostmi, ki se obetajo pri ocenjevanju in napredovanju javnih uslužbencev, in novostmi, ki jih je prinesel dogovor s sindikati za leto 2019.

Na predavanju je mag. Edita Dobaj udeležencem na praktičen način in konkretnih primerih obrazložila, kako javnim uslužbencem pravilno določiti napredovanja v času interventnih

ukrepov v letih od 2011 do 2018, ter jih vodila skozi postopke za izvedbo napredovanj, da jih bodo odgovorni lahko pravilno izvedli za leto 2019.

Napredovanja za leto 2019 morajo namreč biti izvedena pravilno, saj morebitne napake vplivajo na pravilnost napredovanj tudi v naslednjih letih, ne glede na morebitne spremembe zakonodaje.

Predavateljica je podala tudi primere, kako pravilno izvesti postopke ocenjevanja in preverjanja izpolnjevanja pogojev za napredovanje javnih uslužbencev na podlagi veljavne zakonodaje (Zakon o sistemu plač v javnem sektorju - ZSPJS in Uredba o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede).

Portal javnih naročil - objava obvestil, odločitev o oddaji naročila, pogodb in njihovih dodatkov ter ESPD

Decembra 2018 smo za občine pripravili seminar, kjer so se udeleženci lahko seznanili s portalom javnih naročil. Predavanje sta izvedli Marjeta Erjavec Avbreht in Tanja Bratina.

Udeležencem sta najprej predstavili osnovna pravila, ki veljajo za objave in delo na portalu. Sledila je predstavitev konkretnih primerov težav in napak, ki se lahko pojavijo pri delu ter rešitve zanje.

Predavanje se je na željo slušateljev usmerilo tudi na konkretne težave, s katerimi se srečujejo na občinah. Te so s sodelovanjem vseh in na primeru dobrih praks tudi poskušali pomagati rešiti.

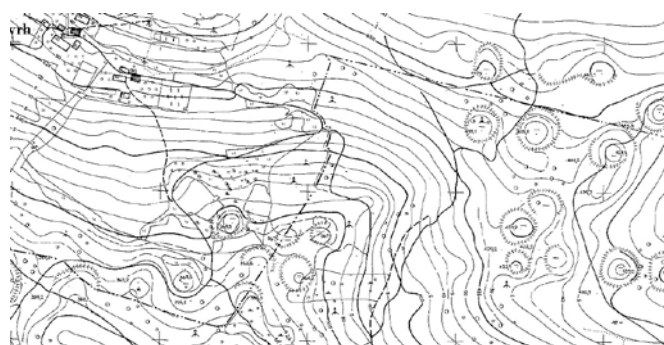
Postopek usklajevanja mej občin z mejami parcel

V dvorani Državnega sveta v Ljubljani je bila 13. 9. 2018 predstavitev postopka usklajevanja mej občin z mejami parcel. Predstavitev je Geodetska uprava Republike Slovenije ponovno izvedla na pobudo Združenja občin Slovenije, saj sta bili prvi dve predstavitvi julija, torej v času dopustov.

22. 2. 2018 je začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidentiranju nepremičnin, ZEN-A (Uradni list RS št. 7/18), ki v 27. členu določa način uskladitve poteka mej občin z mejami parcel, saj podatki o mejah parcel v zemljiškem katastru in mejah občin v registru prostorskih enot (REN) niso skladni. Občine imajo po 2. točki 27. člena tega zakona možnost vpliva na uskladitve mej z enkratnim postopkom uskladitve podatkov o mejah občin v obeh evidencah. Postopek nadaljnjega vzdrževanja skladnosti mej občine z mejami parcel pa predpisuje Pravilnik o evidentiranju podatkov v zemljiškem katastru (Uradni list RS št. 48/18), ki je začel veljati 22. 11. 2018.

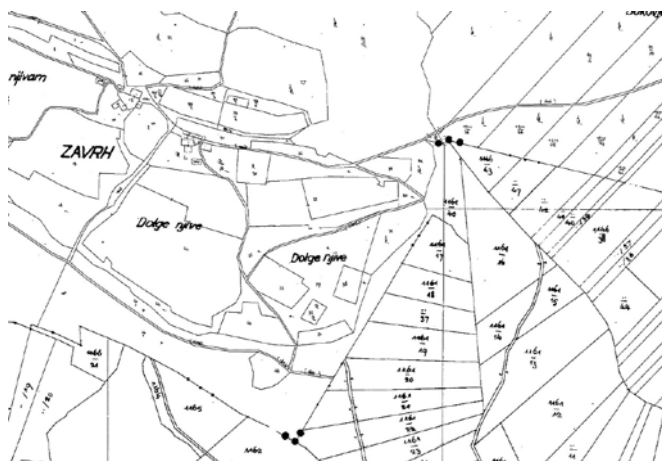
Na občinah najprej opazimo problem neskladja med mejo občine in parcelnimi mejami v občinskih pregledovalnikih prostorskih podatkov, kjer je jasno vidna razlika med mejami občine in mejami parcel. Problem je pereč predvsem pri prikazu namenske rabe parcele, kjer se lahko pojavijo praznine ali pa prekrivanja. Za vzrok nastanka tega neskladja moramo pogledati malo nazaj, v zgodovino določanja mej občin. Območje občin je bilo določeno na podlagi političnih odločitev kot meje družbenopolitičnih skupnosti, na podlagi česar so potem nastali grafični prikazi. Neskladje v grafičnih prikazih je predvsem posledica različnih izvornih podatkov za določitev mej občin in mej parcel v zemljiškem katastru. Prikaz parcel ima izvor v zemljiškokatastrskih načrtih franciscejskega katastra v merilu 1 : 2880 za večinski del Slovenije, iz časa začetka 19. stoletja. Ti načrti so bili digitalizirani in transformirani, ali bolje rečeno geolocirani v Gauss-Kruegerjev koordinatni sistem, v katerem je še vedno večina prostorskih podatkov na ravni države. Tako je sloj zemljiškega katastra kot zemljiško katastrski prikaz (ZKP), ki obstaja samo v digitalni obliki, dokaj dobro lociran na sloj ortofota, ki se največ uporablja kot osnovni sloj v spletnih pregledovalnikih. Pri izdelavi občinskih prostorskih načrtov (OPN) je bila namenska raba pri izdelavi OPN-jev fiksirana večinoma po parcelnih mejah ZKP. Ker pa se sloj ZKP po vsakem vklopu nove meritve v ZKP nekoliko spremeni, nastanejo nato zamiki med mejami namenske rabe in mejami parcel; ZKP navidezno »plava« po sloju namenske rabe. Enako se lahko zgodi tudi na mejah občin, ker lahko nastanejo praznine v sloju namenske rabe ob meji občine.

Prikaz mej občin je bil izdelan v projektu vzpostavitve registra osnovnih teritorialnih enot (ROTE) (Slika 3) in evidence hišnih števil (EHIŠ), ki sta bila začeta konec sedemdesetih in vzpostavljena v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja. ROTE in EHIŠ so sestavljale oleate v merilu 1 : 5000 v sistemu listov Temeljnih topografskih načrtov (TTN) v merilu 1 : 5000 in formata 45 x 60 cm, ki pokrivajo celotno območje Slovenije (Slika 1).

Slika 1. Izsek lista TTN 1 : 5000 (vir GURS)

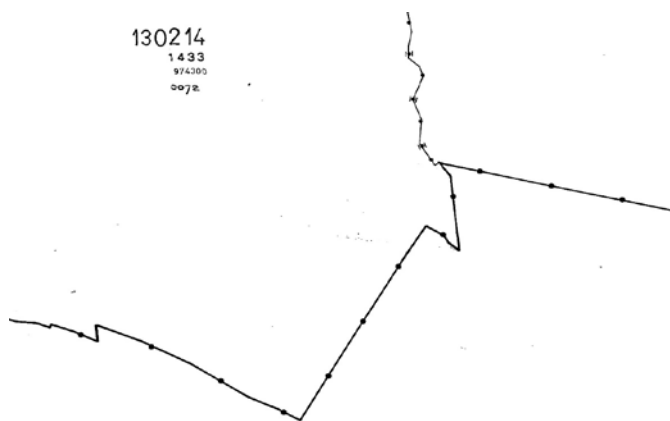
Za povezavo med TTN (Slika 1) in zemljiškim katastrom je bil izdelan pregledni katastrski načrt (PKN) v merilu 1 : 5000 (Slika 2). Tudi oleate PKN so bile izdelane v sistemu listov TTN v merilu 1 : 5000.

Slika 2. Izsek oleate PKN5 (vir: GURS)

PKN je bil izdelan na podlagi foto pomanjšav katastrskih načrtov posameznih katastrskih občin, ki so bile nato zlepljene v zvezno celoto

za celo ozemlje Republike Slovenije. Takrat so se v celoti pokazale neskladnosti mej katastrskih občin, ki so bile izmerjene kot otoki vsaka posebej. Neskladnosti med mejami katastrskih občin so bile odpravljene na analogen način. Dele posameznih katastrskih občin so preprosto obrezali, tako da so sovpadale skupaj in tako »sešili« skupaj PKN za celo Republiko Slovenijo. Tudi položajno so kose katastrskih občin »geolocirali« na analogen način. Del katastrske občine so položajno prilagodili na topografsko značilnost, prikazano na TTN, na primer na poti, ceste, cerkve, hiše, vodotoke, skratka vse, kar je bilo topografsko povezljivo med kartografsko sedanostjo in stopetdeset let starimi katastrskimi načrti. Tako prirejene meje parcel in »obrezave« so bile osnova za določitev mej občin, ki v glavnem sledijo mejam katastrskih občin, ki potekajo po mejah parcel.

Slika 3. Izsek oleate ROTE (vir: GURS)

Sistem oleat TTN, PKN, ROTE in EHIŠ je predstavljal nekakšen takratni analogni GIS, ki je omogočal sestavljeno reprodukcijo. Marsikdo se še spominja sivih ozalid kopij, ki so na občinah še največkrat ohranjene v arhivih kot grafični del prostorskih sestavin družbenih planov (Slika 4), za izdelavo katerih je bil kartografska osnova ravno pregleden katastrski načrt, ki je vsaj približno omogočal prikaz namenske rabe na parcelo natančno. Kombinacija TTN plus PKN je bil tudi neke vrste analogni predhodnik avtomobilskega GPS, saj je terenec, ki je moral priti na določeno parcelo, s pomočjo te kombinacije našel pot do nje. Geodetom pa je ta kombinacija služila tudi za določitev približne nadmorske višine prostega stojišča pri izdelavi geodetskih posnetkov za gradnjo.

Slika 4. Izsek iz Prostorskih sestavin družbenih planov (vir: PISO)

Povzetek: Meje občin so bile določene v merilu 1 : 5000 na podlagi PKN z natančnostjo mozaika katastrskih foto pomanjšav, kar je bil izvorni podatek za digitalizacijo. ZKP je bil določen z vektorizacijo in transformacijo zemljiško-katastrskih načrtov, ki so bili izvorni podatek za izdelavo ZKP. Zato meje občin in meje parcel v GIS ne sovpadajo. Na priloženih slikah je prikazano isto območje v vseh naštetih analognih prikazih. Na Sliki 5 vidimo isto območje, kot ga vidimo v občinskih spletnih pregledovalnikih prostorskih podatkov.

Slika 5. Izsek iz občinskega spletnega pregledovalnika prostorskih podatkov (vir: PISO)

GURS je pripravil predlog mej občin, usklajenih s parcelnimi mejami. Naloga občine bo pregledati potek predlagane meje občine in uskladiti to mejo s sosednjo občino. Manevrski prostor za spremembe predlogov mej občin je 200 metrov na vsako stran predlagane meje. Za ta postopek je GURS pripravil programsko opremo in navodila, kar je prejela vsaka občina na povezavi www.gis.si/mejeobcin.

Po uskladitvi mej občine bo moral vsak občinski svet potrditi predlagano mejo in poslati sklep na GURS. Če določena občina ne bo opravila predloga uskladitve, bo obveljal predlog GURS. V postopku usklajevanja mej občin z mejami parcel po pojasnilu GURS v tej fazi ne določamo hkrati tudi mej katastrskih občin.

Namenska raba prostora v OPN je največkrat vezana na mejo parcele. V postopku vzdrževanja zemljiškega katastra po Pravilniku o evidentiranju podatkov v zemljiškem katastru (Uradni list RS št. 48/18) in uskladitvi mej občin po Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidentiranju nepremičnin (ZEN-A), (Uradni list RS št. 7/18), je jasno, da se bodo meje parcel lokacijsko spreminjale, torej »plavale«, meje namenske rabe pa bodo mirovale. V olajšavo občinam je vsaj 126. člen Zakona o urejanju prostora (ZUreP-2), (Uradni list RS št. 61/2017), ki govori o postopku tehnične posodobitve grafičnega prikaza namenske rabe prostora, s katerim bo občina prilagodila grafični prikaz OPN izvedenim spremembam mej.

*Mag. Samo Jaklič
predsednik Komisije ZOS za okolje,
prostor, urbanizem, promet in komunalno infrastrukturo*

En prostor za vse - eProstor

Direktorat za prostor, graditev in stanovanja Ministrstva za okolje in prostor ter Geodetska uprava Republike Slovenije sta za potrebe usklajenega in kakovostnega upravljanja s prostorom ter učinkovitega gospodarjenja z nepremičninami v finančni perspektivi 2014–2020 pripravila program projektov eProstor (eProstor) pod sloganom »En prostor za vse«. Osnovni namen eProstora je pospešiti in izboljšati procese na področjih urejanja prostora, graditve objektov in upravljanja nepremičnin. V okviru projekta bodo podprti ukrepi za vzpostavitev enotne informacijske infrastrukture za prostorske in nepremičninske podatke v Sloveniji, vzpostavljen bo prostorski informacijski sistem za podporo upravljanja s prostorom ter omrežne storitve za prostorske in nepremičninske podatke. Izvedena bo tudi informacijska prenova nepremičninskih evidenc. Vzpostavljeno bo elektronsko poslovanje v postopkih pridobitve gradbenega dovoljenja, priprave prostorskih aktov in evidentiranja nepremičnin. Zaradi elektronskega poslovanja bodo skenirani arhivi nepremičninskih evidenc in državnih prostorskih načrtov, narejena lokacijska izboljšava grafičnega dela zemljiškega katastra in zajeti podatki o poseljenih stavbnih zemljiščih. S tem bo omogočeno brezpapirno elektronsko poslovanje, odpravljene administrativne ovire in zagotovljeni enostavno dostopni uradni podatki o nepremičninah, prostoru in graditvi.

Ministrstvo za okolje in prostor in Geodetska uprava se zavedata, da je za uresničitev celotnega programa projektov v prihodnjih dveh letih treba opraviti veliko delo za dvig zavedanja vseh akterjev o pomembnosti in uporabnosti novih sistemov. Tako sta že lani začela z aktivnim informiranjem in sodelovanjem s ključnimi akterji, vzpostavljeno je bilo spletno mesto <http://www.projekt.e-prostor.gov.si> ter izvedene številne predstavitve, delavnice, izobraževanja. Za ključne akterje vsaka dva meseca izidejo spletne novice (<http://www.projekt.e-prostor.gov.si/gradiva>). V ta namen vsako leto organizirata tudi strokovno konferenco, na kateri so predstavljeni ključni rezultati eProstora v posameznem letu.

Prostorski informacijski sistem

Direktorat za prostor, graditev in stanovanja Ministrstva za okolje in prostor bo v okviru eProstora do leta 2021 zagotovil možnost elektronskega poslovanja v postopkih na področju graditve objektov (eGraditev) in priprave prostorskih aktov

(ePlan). Poleg tega bo izdelal sistem za vodenje podatkov evidence stavbnih zemljišč. Izveden bo tudi del prve faze vzpostavitve evidence stavbnih zemljišč z zajemom poseljenih zemljišč. Pred enim letom je bila na poti k temu cilju sprejeta tudi nova prostorska in gradbena zakonodaja.

Elektronsko poslovanje na področju prostorskega načrtovanja

Glavni namen sistema ePlan je uvedba elektronskega načina poslovanja na področjih priprave, sprejemanja, uveljavljanja in uporabe prostorskih aktov. Pri tem bo vzpostavljeno informacijsko okolje, kjer bodo uporabniki glede na vlogo prek enega mesta na ustrezno podprt, enoten, pregleden in kontroliran način opravljali aktivnosti v postopkih priprave prostorskih aktov. Podatki in dokumentacija, ki jih bodo pri tem uporabniki posredovali v sistem, se bodo na organiziran način vodili v zbirki prostorskih aktov. Ti bodo prek storitev (npr. seznam prostorskih aktov, vpogled v podatke za posamezen prostorski akt, grafični pregledovalnik, iskanje) v vsakem trenutku na voljo prek enotne vstopne točke.

Predpogoj za uspešen prehod na elektronsko poslovanje je zagotavljanje dostopa do vseh podatkov, ki se nanašajo na pravno stanje v prostoru na osnovi prostorskih aktov, pravnih režimov, nepremičninskih evidenc ipd. Aktivnosti vključevanja podatkov iz državne pristojnosti v storitve prostorskega informacijskega sistema bodo zagotovljene v okviru programa projektov eProstor, za občinske podatke pa bodo morale poskrbeti občine. Vse občine, ki imajo sprejete OPN, bodo morale pred začetkom priprave prostorskih izvedbenih aktov z uporabo storitev za elektronsko poslovanje zagotoviti ustrezen zajem (prostorski podatki, digitalna dokumentacija) vseh veljavnih prostorskih izvedbenih aktov v njihovi pristojnosti.

Do vzpostavitve storitev za elektronsko poslovanje smo za javnost odprli javno spletno mesto prostorskega informacijskega sistema (www.pis.gov.si), prek katerega je mogoč vpogled v podatke o veljavnih državnih prostorskih načrtih, namenski rabi prostora iz veljavnih občinskih prostorskih načrtov in prostorskih redov občin, omejitvah v prostoru ter o izdanih gradbenih in uporabnih dovoljenjih (od 1. junija 2015 naprej).

Evidenca stavbnih zemljišč - kako do tja?

Načrtovanje in razvoj stavbnih zemljišč (urejanje parcelne in lastniške strukture ter komunalno opremljanje) je poglobljena naloga občin. Na tem področju Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2) uvaja novo evidenco, imenovano evidenca stavbnih zemljišč (ESZ). ESZ je namenjena načrtovanju namenske rabe prostora, načrtovanju komunalne opreme, izvajanju ukrepov zemljiške politike (sanacija in zagotavljanje ustrezne parcelne in lastniške strukture), za zagotavljanje cenovno dostopnih zemljišč za bivanje in delo, za gospodarjenje z zemljišči v javnem interesu, za odmero dajatev na stavbnih zemljiščih in vrednotenje stavbnih

zemljišč. Kot takšna bo omogočila izvajanje ukrepov zemljiške politike, povečala informiranost investorjev in s tem bistveno pripomogla k uspešnejšemu razvoju.

ESZ vsebuje podatke o pozidanih in nepozidanih zemljiščih z razvojnimi stopnjami, ki izkazujejo njihov razvojni potencial. ESZ torej omogoča vpogled v stanje stavbnih zemljišč. Osnova za vzpostavitev evidence je poleg poznavanja namenske rabe tudi poznavanje njene dejanske rabe. Množični zajem poseljenih zemljišč in dejanske rabe poseljenih zemljišč (množični zajem) je ena izmed aktivnosti, ki bo v kombinaciji z zajemom dejanske rabe javne cestne (JCI) in javne železniške infrastrukture (JŽI) podala dejansko rabo na stavbnih zemljiščih.

Inicialna vzpostavitev ESZ vključuje različne akterje (državo, občine in lastnike nepremičnin), katerih naloge se neprestano prepletajo. Na poti do vzpostavitve ESZ so predvidene tri ključne faze.

Faza 1: množični zajem poseljenih zemljišč ter zajem dejanske rabe JCI in JŽI

Ministrstvo za okolje in prostor izvaja množični zajem poseljenih zemljišč po terminskem planu in bo pripravilo predlog poseljenih zemljišč do 30. junija 2021. Občine pred izvedbo množičnega zajema pripravijo podatke o namenski rabi ter druge podatke za zajem. Podatki o poseljenih zemljiščih so po končanem zajemu v posamezni občini dostopni prek javnega spletnega mesta prostorskega informacijskega sistema (www.pis.gov.si) na povezavi evidenca stavbnih zemljišč - pregledovalnik podatkov). Upravljalci JCI in JŽI (državni ali občinski organ oziroma gospodarska družba, ki na podlagi zakona upravlja javno cestno oziroma javno železniško infrastrukturo) bodo zagotovili pripadajoča zemljišča in dejansko rabo JCI in JŽI.

Faza 2: verifikacija podatkov in določanje nepozidanih zemljišč z razvojnimi stopnjami

Občine se do predloga poseljenih zemljišč opredelijo (odpravijo neskladja in dodajo manjkajoča ali brišejo neobstoječa pripadajoča zemljišča) ter izvedejo verifikacijo podatkov in pripravijo dopolnjen predlog poseljenih zemljišč, ki skupaj s podatki o pripadajočih zemljiščih JCI in JŽI tvorijo pozidana zemljišča. Občine nato na podlagi grafičnega preseka vseh stavbnih zemljišč in pozidanih zemljišč določijo nepozidana zemljišča ter jih v nadaljevanju razvrstijo v ustrezne razvojne stopnje.

Faza 3: razgrnitev podatkov lastnikom

Podatkom o poseljenih zemljiščih in nepozidanih zemljiščih je treba dati pravno veljavo, za kar je treba izvesti njihovo razgrnitev. Po uspešno končani razgrnitvi dobijo podatki pravno veljavo. Te podatke skupaj s podatki o JCI in JŽI občine posredujejo v ESZ najkasneje do 1. januarja 2025.

Slika: Evidenca stavbnih zemljišč

Po končani inicialni vzpostavitvi ESZ se prične njeno življenje oziroma vzdrževanje, ki bo potekalo povezano med državo in občinami. Cilj je, tudi za potrebe širše zainteresirane javnosti, zagotoviti vzdrževanje ESZ v realnem času. Pravno veljavne podatke ESZ bodo izkazovali podatki, ki jih bodo občine razgrnile vsaj enkrat letno.

Informacijska prenova

nepremičninskih evidenc

Geodetska uprava bo v okviru eProstora do konca leta 2021 informacijsko prenovila nepremičninske evidence in s tem vzpostavila enotno informacijsko rešitev, ki bo omogočala sodobno delovanje nepremičninskega sistema in bo predstavljala enotno osnovno državno prostorsko infrastrukturo. S tem bo vzpostavljena enotna platforma, enotna vstopna točka, prek katere bo potekala komunikacija med Geodetsko upravo in gospodarstvom oz. izvajalci geodetskih storitev. Zagotovljena bo povezava z drugimi sistemi v državi prek identifikatorjev nepremičnin (PIS, eUprava, zemljiška knjiga, PRS, centralni register prebivalstva ...), omogočen bo elektronski način poslovanja ter odpravljene številne administrativne ovire.

Leta 2018 je bil zaključen prvi del programiranja nove informacijske rešitve. Z namenom odprave administrativnih ovir, pospešitve procesov ter posodobitve sistema je pripravljen tudi osnutek novega Zakona o katastru nepremičnin, ki je trenutno v usklajevanju pripomb iz strokovne obravnave in bo do pomladi 2019 posredovan v javno obravnavo.

Postopek usklajevanja mej občin z mejami parcel

V sklopu informacijske prenove nepremičninskih evidenc se, na podlagi 27. člena določb Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidentiranju nepremičnin – ZEN-A (ur.l. RS, št. 7/2018), izvaja postopek usklajevanja mej občin z mejami parcel. Projekt je priložnost za hitrejšo in celovito usklajevanje mej s sosednjimi občinami. Vse občine so v začetku avgusta 2018 prevzele uradni dopis Geodetske uprave Republike Slovenije, s katerim so bile obveščene o začetku projekta in možnostih, ki jih ta projekt prinaša za boljše vodenje podatkov o pripadnosti parcel posameznim občinam.

Ponovno vas želimo opozoriti, da je bil rok za posredovanje pripomb na predlog usklajenega poteka mej občin in mej parcel konec januarja 2019. Če občine načrtujete izvesti spremembe predlagane meje, vendar do roka niste uspele poslati sklepa občinskega sveta o spremembah, lahko na naslov mejeobcin@gis.si pošljete elektronsko prošnjo za podaljšanje roka z datumom, kdaj bo predlog posredovan - vendar najkasneje do 31. 3. 2019.

Če občina ne bo predlagala novega predloga poteka mej občin, potrjenega s strani obeh sosednjih občin, bo potek meje občin evidentiran v zemljiškem katastru in registru prostorskih enot na podlagi predloga poteka mej občin, ki ga je pripravila Geodetska uprava Republike Slovenije in je dostopen na spletni strani.

<http://www.gis.si/mejeobcin>.

Digitalen arhiv katastrskih meritev

Osnovni pogoj za prehod na elektronski način poslovanja na področju upravljanja nepremičnin predstavlja digitalen arhiv. Digitalen arhiv zemljiškega katastra in katastra stavb bo dokončan do marca 2019 in bo vseboval slabih 23 milijonov dokumentov. Omogočil bo, da ohranimo originalno gradivo, hkrati pa geodetski upravi, geodetskim podjetjem in drugim uporabnikom zagotovil lažji in hitrejši dostop in uporabo arhivskih dokumentov.

Lokacijska izboljšava grafičnega dela zemljiškega katastra

Na področju zemljiškega katastra bomo v okviru projekta izboljšali grafične podatke zemljiškega katastra oz. izboljšali pozicijsko natančnost katastrskih načrtov na območju celotne države, pri čemer je večji poudarek na območjih stavbnih zemljišč. V ta namen smo ob pomoči Oddelka za geodezijo Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, kolegov iz Nemčije ter Geodetskega inštituta Republike Slovenije izdelali sistemsko rešitev za izboljšanje pozicijske natančnosti večjih območij, ki temelji na uporabi obstoječih podatkov že izvedenih geodetskih meritev v preteklosti, dodatni določitvi in izmeri točk na terenu ter določitvi veznih točk na podlagi podatkov podob analitičnega snemanja (podatki LIdar) in digitalnega ortofota. Omenjena metoda ne posega v lastninske pravice lastnikov. Prav tako z omenjeno metodo ne bodo odmerjeni objekti, ki še niso evidentirani v zemljiškem katastru (na primer stavbe in nove ali rekonstruirane ceste). Evidentiranje takih sprememb kot tudi dokončne določitve meje parcel, ki se uredijo v postopkih ureditve meje, je možno le na osnovi zahteve in s sodelovanjem lastnikov zemljišč, ki so predmet postopkov. Z lokacijsko izboljšavo bodo izboljšani grafični podatki zemljiškega katastra, kar je bilo 2018 za območje Prekmurja in Dolenjske tudi že narejeno.

Celotni projekt se izvaja v obdobju od marca 2018 do oktobra 2020. Pri tem se bodo terenske izmere izvajale zaokroženo po posamičnih območjih katastrskih občin:

- 2018 na območju območnih geodetskih uprav oziroma geodetskih pisarn Novo mesto, Črnomelj, Kočevje Litija, Sevnica, Krško, Brežice, Trbovlje, Slovenj Gradec, Mozirje, Velenje, Slovenske Konjice in Slovenska Bistrica;
- 2019 na območju območnih geodetskih uprav oziroma geodetskih pisarn Gornja Radgona, Ljutomer, Šmarje pri Jelšah, Šentjur pri Celju, Celje, Žalec, Logatec, Grosuplje, Ljubljana, Domžale, Ptuj in Maribor;
- 2020 na območju območnih geodetskih uprav oziroma geodetskih pisarn Radovljica, Kranj, Škofja Loka, Tolmin, Idrija, Ajdovščina, Nova Gorica, Sežana, Postojna in Koper.

Pregled obstoječih podatkov na terenu in terensko izmero podatkov (koordinat točk) bodo izvajali predstavniki Geodetske uprave Republike Slovenije in geodetskih podjetij LGB, d. o.

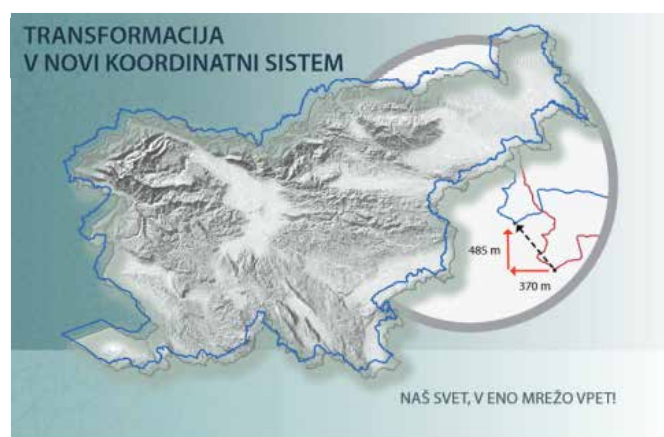
o., Digidata, d. o. o., Geodetski zavod Celje, d. o. o., Monolit, d. o. o. in Ljubljanski urbanistični zavod, d. d.

Transformacija v novi koordinatni sistem – prostorski podatki z novimi koordinatami?

Poenotenje vodenja in prikazovanja prostorskih podatkov je Evropska unija predpisala z direktivo INSPIRE. Na podlagi direktive in priporočil je Geodetska uprava v preteklem obdobju že vzpostavila nov državni horizontalni koordinatni sistem, ki temelji na evropskem horizontalnem koordinatnem sistemu (ETRS89). Prav tako je izvedla transformacijo (iz D48/GK v D96/TM) številnih zbirk prostorskih podatkov, za katere je pristojna. V okviru eProstora je januarja 2019 zagotovila zelo obsežen in strokovno zahteven prehod v nov koordinatni sistem tudi za temeljne nepremičninske evidence (zemljiški kataster, kataster stavb ipd). S tem je v celoti vključena v Evropski prostorski referenčni sistem, katerega glavni cilj je zagotavljanje poveztivosti in s tem tudi neovirana uporaba podatkov o prostoru na območju celotne EU. V prehodnem obdobju, do konca 2021, bo uporabnikom zagotavljala svoje zbirke v obeh koordinatnih sistemih.

Več o tem http://www.projekt.e-prostor.gov.si/fileadmin/user_upload/gradiva/TRANSFORMACIJA_v_nov_koord_sistem.pdf

Ob koncu bi vas želeli že zdaj povabiti na konferenco eProstora, ki bo predvidoma v začetku decembra 2019. Vprašanja, povezana z zgornjo vsebino, lahko naslovite na elektronski naslov eprostor.gurs@gov.si, vprašanja, povezana s transformacijo v novi koordinatni sistem, pa na elektronski naslov info@geovrata.si.

Krožno gospodarstvo deluje v lokalni skupnosti

Osem dolenjskih občin že tri leta zgled na svetovni ravni z namenskim zbiranjem odpadne embalaže za mleko in sokove za usmerjeno predelavo v papirnate higienske izdelke.

Na območju osmih občin: Dolenjske Toplice, Mirna peč, Straža, Šentjernej, Škocjan, Šmarješke Toplice, Žužemberk in Novo mesto so med leti 2015 in 2018 namensko predelali 105 ton odpadne kartonske embalaže za mleko, sokove in ostala tekoča živila (KEMSO), ki so jo zbrali pod okriljem Komunale Novo mesto. Zbrana embalaža je bila namensko poslana v recikliranje kot surovina za izdelavo papirnatih higienskih izdelkov, ki ga uporabljajo lokalne institucije na istem območju, kjer so to embalažo zbrali. Za izdelavo enake količine higienskega papirja, ki bi ga pridobili iz primarne celuloze, bi bilo potrebno posekati v povprečju 2.200 m² gozda. Projekt je predlani v Davosu od Svetovnega gospodarskega foruma med številnimi prijavi podjetij, institucij, mest in regij z vsega sveta prejel posebno pohvalo – HIGHLY COMMENDED – v kategoriji najboljši vladni, mestni oziroma regionalni projekt krožnega gospodarstva.

Projekt KEMSO, kot so ga poimenovali v lokalni skupnosti, je po prvih 18 mesecih pokrival okoli 30 % agregatnih potreb po higienskem papirju v javnih ustanovah in podjetjih osmih sodelujočih občin. V letu 2018 pa so z ločenim zbiranjem odpadne embalaže za mleko, sokove in ostala živila dosegli kar 50 % pokritost. Občine so vzpostavile komunalni snovni krog, ki je vzdržen in učinkovit primer krožnega gospodarstva v lokalni skupnosti, ki prinaša prihranke in s katerim ohranjajo les kot dragoceni primarni naravni vir.

Partnerstvo za prehod od linearne h krožnemu tudi v lokalni skupnosti

Kako je mogoče vzpostaviti komunalni snovni krog? Prebivalci osmih občin izpraznjeno kartonsko embalažo za

mleko, sokove in ostala živila odlagajo v rumeni zabojnik. Komunala Novo mesto prevzame rumene zabojnike in jih prepelje v sortirni center, kjer sortirajo vse zbrane vrste odpadne embalaže. Prevzamejo jih družbe za ravnanje z odpadno embalažo, v projektu KEMSO je partnerska Dinos DROE Unirec. Ta ustrezne količine odpadne kartonske embalaže za mleko, sokove in ostala živila glede na to, koliko higienskega papirja porabijo javne ustanove v osmih občinah, kontrolirano usmerijo v italijansko podjetje Lucart. Tam embalažo reciklirajo in iz reciklirane surovine izdelajo nove, kakovostne papirnate higienske izdelke, skladne z visokimi okoljskimi in zdravstvenimi standardi. Nove izdelke

podjetje Valtex kot Lucartov slovenski distributer dobavi javnim ustanovam in podjetjem v osmih občinah, ki jih pokriva novomeška komunala. »Nove higienske izdelke uporabljajo tisti, ki so uporabili in odložili vir zanje, torej kartonsko embalažo za mleko in sokove. Ustanove in prebivalci tako skrbijo za vse bolj samozadosten vir surovine za izdelek, ki ga potrebujejo,« pojasnjuje **mag. Gregor Klemenčič**, direktor Komunale Novo mesto, ki ima ključno vlogo za vzpostavitev in upravljanje projekta v lokalni skupnosti.

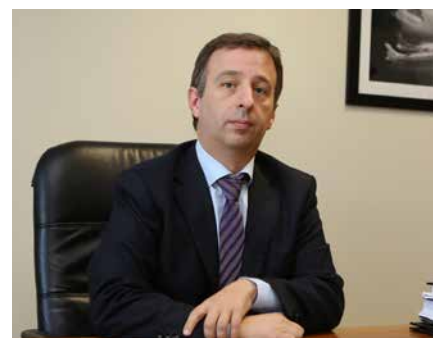
Dušan Krštinc, župan Občine Straža:

»Tri leta uspešnega delovanja komunalnega snovnega kroga KEMSO, v katerega je vključena tudi naša občina,

dokazuje, da v lokalnih skupnostih lahko oblikujemo partnerstva za trajnostno življenje. Prepričan sem, da se mnogi med nami nismo zavedali, da je odpadna kartonska embalaža za mleko, sokove in ostala živila pomemben in dragocen vir za izdelavo higienskega papirja, s čimer ohranjamo gozdove. Za to si pohvale zaslužijo ustanove ter občanke in občani vseh sodelujočih občin, saj je prav dosledno ločevanje odpadkov temelj delovanja našega kroga. In prepričan sem, da bo še rasel.«

Tommaso De Luca, direktor korporativnega komuniciranja v podjetju Lucart:

»Projekt komunalnega snovnega kroga kartonske embalaže za mleko, sokove in ostala živila v osmih občinah pod okriljem Komunale Novo mesto je otipljiv, učinkovit in trajnosten model, ki dokazuje, da krožno gospodarstvo resnično deluje. V Lucartu verjamemo v trajnostne inovacije, ki prinašajo dolgo-

ročno uspešnost. Zato kot mednarodno podjetje in eden največjih evropskih proizvajalcev higienskega papirja ta – tudi za nas – pionirski projekt in referenčni primer dobre prakse promoviramo ter spodbujamo druge države, da sledijo inovativni praksi osmih slovenskih občin.»

Občina Jezersko

V letu 2018 se je Združenju občin Slovenije priključila Občina Jezersko. Zahvaljujemo se za izkazano zaupanje in verjamemo, da bomo skupaj lahko naredili še več.

Občina Jezersko je bila ustanovljena leta 1998, novembra 2018 pa so občani vodenje občine zapali Andreju Karničarju. Občinski praznik Jezerskega je 10. september. Na ta dan leta 1919 je bila podpisana senžermenska mirovna pogodba, ki je odločila o pripadnosti Občine Jezersko Kraljevini SHS.

Na območju 68,8 km² živi 664 prebivalcev. Občina na zahodu meji na Občino Tržič, na jugu na Občino Preddvor, na jugovzhodu na Občino Kamnik ter Občino Solčava, na severu in vzhodu pa na Republiko Avstrijo. Občina ima dve naselji - Zgornje in Spodnje Jezersko.

Zgornje Jezersko je obmejno razloženo hribovsko naselje z gručastim jedrom in nekaterimi samotnimi kmetijami. Leži v dolini potoka Jezernice, v ledeniških

dolinah Ravenske in Makekove Kočne. Obsega naslednje zaselke: Center (jedro naselja), Grabnar, Kvance, Žabji trg, Stara pošta, Raven, Sibirija in Anclovo.

Spodnje Jezersko pa je razloženo naselje, ki se začne ob nekdanji kranjsko-koroški deželni meji. Sestavlja ga več zaselkov in samotnih kmetij v ozki dolini reke Kokre. Jedro naselja je gručasti zaselek Spodnji Kraj ob sotočju Kokre in Jezernice. Prvi zaselek so Zgornje Fužine,

sledi Podlog (Kanonir) ob sotočju Kokre in Reke. Višje leži Spodnji kraj (Bajte). Ostali deli so poimenovani po precej odmaknjenih velikih kmetijah, ki obsegajo tudi do 360 ha zemljišča.

Glavne gospodarske panoge so gozdarstvo, turizem in živinoreja.

Najpomembnejši projekti Občine Bovec

Občina Bovec je po velikosti ozemlja (367km²) četrta največja občina v Sloveniji, šteje pa okoli 3200 prebivalcev. Leta 2018 je Občina Bovec izvedla nekaj izjemno pomembnih projektov, uspešna pa je bila tudi pri organizaciji številnih dogodkov.

Na področju infrastrukture je Občina Bovec izvedla pomembne investicije na celotnem območju. So ena redkih občin v Sloveniji, če ne

celo edina, kjer od lani vse krajevne skupnosti koristijo čistilne naprave. Posebej velja izpostaviti investicijo, ki je imela skoraj desetletno brado, zdaj pa se lahko pohvalijo, da so jo v minulem mandatu uspešno izpeljali. Gre za gradnjo sistema daljinskega ogrevanja na lesno biomaso (DOLB). Družba DOLB Bovec, d. o. o., ki jo je ustanovila Občina Bovec in je tudi njen edini lastnik, je za investicijo, vredno 1,1 milijona evrov, prek MZI pridobila 580.000 nepovratnih evropskih kohezijskih sredstev, finančno konstrukcijo pa zaprla s kreditom SID banke. Pogodba je bila podpisana 11.

maja 2018, do začetka kurilne sezone je bila zgrajena kurilnica in celotna primarna mreža toplovoda, ob svečanem uradnem odprtju, 7. 12. 2018, pa je bilo 15 objektov že ogrevanih na lesno biomaso. Največji odjemalec je tovarna Mahle Bovec, priključilo se je tudi podjetje Kovi, v prvi fazi pa so odjemalci še vsi javni objekti, kot so vrtec, kulturni dom, osnovna šola in telovadnica, stavba Občine Bovec in Stergulčeva hiša, pridružili pa so se tudi nekateri lastniki stanovanjskih hiš in gostinskih lokalov ter župnišče. S tem jim je zagotovljena bistveno nižja cena ogrevanja, pri čemer ne gre

pozabiti, da bo DOLB dolgoročno pomenil tudi kakovostna nova delovna mesta. Pomembno je tudi dejstvo, da bo lesna biomasa dolgoročno pridobljena iz domačih gozdov, saj je več kot 60 % območja občine Bovec pokritega z gozdovi, od tega jih je skoraj 60 % v občinski lasti. Za lesno biomaso pa je seveda uporaben manj kakovosten les, kar je še dodatna prednost.

Zelo so ponosni na dosežke Sončnega Kanina, saj so po celoviti rekonstrukciji žičniških naprav, kljub izrazito slabim vremenskim razmeram, v lanske zimski sezoni prepeljali 30.000 potnikov, če temu dodamo še 24.000 potnikov, ki so se na slovensko stran pripeljali iz italijanske strani, pa je na slovenski strani povezanega smučišča Kanin – Sella Nevea smučalo 54.000 smučarjev. Tej številki prištejemo še 30.000 potnikov v poletni sezoni in pridemo do številke 84 000 uporabnikov. Zaradi tega je bila odločitev Občine Bovec, ki je 100 % lastnica Javnega zavoda Sončni Kanin in

celotne infrastrukture, da pristopi k izgradnji nove žičniške in ostale infrastrukture v zimsko-poletnem centru Kanin, skorajda samoumevna. Tudi zato, ker je vse več »zelenih zim« in imajo tudi skoraj vsa ledeniška smučišča urejeno umetno zasneževanje, je to nujno tudi na Kaninu. Letošnja sezona 2018/19 to samo potrjuje. Konec avgusta je bil za izdelavo idejnega projekta na javnem razpisu izbran izvajalec STEM INTERNATIONAL in z njim je občina podpisala pogodbo. Idejni projekt je danes pripravljen in namenjen nadaljnjim korakom oziroma v prvi vrsti izdelavi PGD.

Občina Bovec je s pomočjo domačega kulturnega doma uspešno pripravljala številne kulturne prireditve, ki jih je tudi v celoti financirala, in s tem bistveno pripomogla k dodatni

turistični ponudbi. Sicer pa skoraj ni prireditve na Bovškem, ki je občina ne bi podprla. Za nemoteno in kakovostno tehnično izvedbo vseh prireditev zato neprestano vloga tudi v tehnično opremo, številne uspešne izvedbe pa dokazujejo, da so te naložbe smiselne in upravičene.

Na področju športa je treba poudariti vlaganje v razvoj kolesarskih poti, z oddajo letališča v upravljanje pa je občina dosegla bogato dodano vrednost na področju letalstva in padalstva. Tečejo tudi aktivnosti za gradnjo krožne poti okoli letališča. Paradni konj je *Bovec maraton*, pri katerem je občina glavni sponzor, osrednja zahvala za uspešno izvedbo pa gre številnim prostovoljcem. Organizator, **Tekaško društvo Bovec**, je tudi sicer eno najuspešnejših športnih društev v občini.

Na področju zdravstva so lani s skupnimi močmi dosegli, da je začela en dan v tednu delovati ortodontska ambulanta na napotnico, občina pa se bori za zagotovitev dodatnega dneva tedensko, pa tudi za zagotavljanje zdravstvene oskrbe 24 ur dnevno in sedem dni v tednu. Glede na potrebe je to nujno in upravičeno.

Občina Bovec je lani pridobila tudi nekaj laskavih nazivov. V projektu *Moja dežela – lepa in gostoljubna* je Bovec med najbolj urejenimi in gostoljubnimi turističnimi mesti zasedel drugo mesto. Revija *Moje finance* je tudi letos pripravila neodvisno strokovno raziskavo NAJ turistična destinacija 2018, na podlagi katere podeljuje certifikat nagrajeni občini, turizmu. **Občina BOVEC je zasedla 2. mesto.**

V teku je tudi prva sprememba OPN, sprejeta je bila celovita prometna strategija (CPS), na osrednjem trgu so ukinili parkirišča in postavili hišice s pretežno domačo hrano in izdelki. Sledijo eni od prioritet države za umirjanje prometa v Julijskih Alpah, v ta namen pa sofinancirajo avtobusni liniji preko Vršiča in Predela.

Nadaljuje se odlično čezmejno sodelovanje. Marca 2018 so župani občin Bovec, Kluže in Rezija, Valter Mlekuž, Fabrizio Fuccaro in Sergio Chinese, podpisali Pismo o nameri z namenom spodbuditi sistematičnega razvoja celotnega območja kaninskega pogorja.

Jeseni je v Bovcu sledilo zgodovinsko čezmejno srečanje:

»Na moje povabilo smo se srečali zgoraj omenjeni župani, pridružil se je tudi župan občine Trbiž **Renzo Zanette**, ter podpredsednik Deželnega sveta FJK **Stefano Mazzolini**. Predstavljena jim je bila analiza potreb in predlogi za gradnjo nove krožnokabinske žičnice Kanin s celotno infrastrukturo,« pove župan občine Bovec Valter Mlekuž.

Konec leta so se predstavniki občine Bovec v Trstu srečali tudi s predsednikom vlade Furlanije Julijske Krajine (FJK) Massimilijanom Fedrigo, ki nadvse podpira čezmejni projekt gradnje žičniške in pripadajoče infrastrukture tako na hribu kot v dolini in obljublja podporo regije. FJK je samo za smučišče Sella Nevea v zadnjem obdobju namenila 40 milijonov evrov, za vsa njihova smučišča pa prek 200 milijonov, zato upravičeno pričakujejo podoben vložek tudi na slovenski strani.

»Pri tem ne gre le za izgradnjo neke infrastrukture, ki je seveda nujna in na slovenski strani nadvse pomembna za celotno regijo, temveč za zagotavljanje novih delovnih mest, zadrževanje mladih družin doma in s tem zmanjšanje demografske ogroženosti, hkrati pa tudi za omogočanje celoletnih čezmejnih športnih, kulturno-zgodovinskih aktivnosti, ki v svojem smislu krepijo evropske vrednote. Z lahkoto lahko rečemo, da na območju Kaninskega pogorja, kjer je tekla frontna linija med prvo svetovno vojno, po drugi pa železna meja, občine udeležimo osnovno evropsko idejo, zato smo tudi prepričani, da bi morali imeti tako na evropski kot na državni ravni dovolj posluha za sofinanciranje tako pomembnega projekta,« je prepričan župan občine Bovec Valter Mlekuž.

Zapisal in foto: MILAN ŠTULC

Mreža postajališč za avtodome po Sloveniji

Vseslovenski projekt Mreža postajališč za avtodome po Sloveniji vključuje slovenske občine, ki jih družijo zavest, da so popotniki z avtodomi dragoceni gostje, ki si želijo raziskovati in doživeti Slovenijo od blizu in nikakor ne le z avtocest.

Gre za edinstven način povezovanja slovenskih občin, ki je priložnost za usmerjeno promocijo lokalne skupnosti. Turizem je ustvaril nov trend, ki iz leta v leto postaja vse bolj priljubljen, zato popotniki z avtodomi predstavljajo velik in zelo pomemben del kamping turizma. Iz leta v leto se število registriranih avtodomov povečuje, Slovenija pa je tujim turistom v preteklih letih predstavljala samo tranzitno državo, ki so jo doživljali in okušali zgolj z avtocest.

S sloganom »**Stop - Rest - Experience Slovenia in a Motorhome**« nagovarjamo tujejezičnega popotnika z avtodomom in ga pozivamo, naj se v Sloveniji ustavi, si odpočije in predvsem doživi našo prelepo, raznoliko in zeleno deželo.

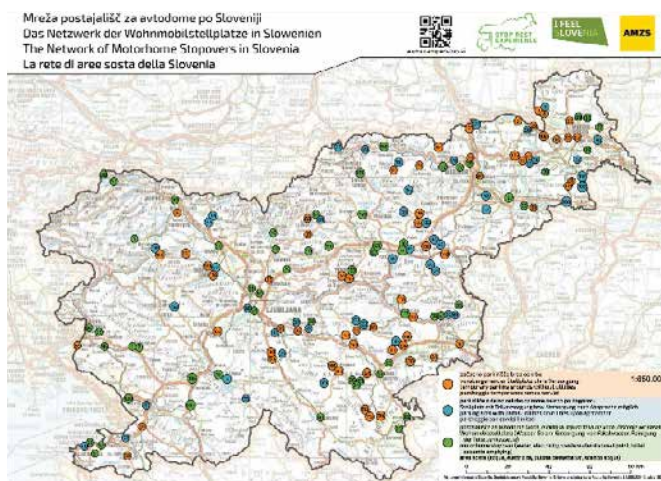
Dolgoročni cilj projekta MPZA je vsaj po ena ustrezno opremljena lokacija v vsaki občini-partnerici, kjer se popotnik z avtodomom lahko ustavi in si odpočije, saj so tuji gostje že s postajališč po Evropi vajeni, da si na lokaciji dobrodošel in svoboden: prideš, prespiš, plačaš in greš, ko želiš, obenem pa se počutiš varno. Na Občini Mirna, ki je nosilna občina projekta, se zavedamo, da je promocija na sejmi in predvsem predstavljanje Slovenije kot popotnikom z avtodomi prijazne destinacije ključnega pomena, zato se uspešno povezujemo s Slovensko turistično organizacijo s sloganom o zeleni, aktivni in zdravi Sloveniji.

Veseli smo konkretnih skupnih akcij s kampi (pod okriljem Slovenske turistične organizacije), kar dokazuje, da se lahko dogovorimo in dobro sodelujemo pri promociji Slovenije kot kamping in karavaning destinacije, kar je naš skupni cilj.

Veseli smo sodelovanja z Adrio Mobil in STO, s CCS – Caravaning Club Slovenija. Smo edino vseslovensko društvo, ki se zavzema za razvoj karavaninga v Sloveniji in skrbi za dvig prepoznavnosti mikrolokacij in njihovo urejanje. Partnerstvo z AMZS pa širi glas o projektu prek svoje mreže partnerjev, hkrati pa bdi nad informacijami o prometnih pravilih v Sloveniji. Veseli nas, da reviji Avtodom in Avto-fokus ter številni drugi slovenski mediji o projektu in naših prizadevanjih redno poročajo.

S ponosom lahko oznamimo, da smo s pomočjo 87 občin-partneric uredili 165 mikrolokacij po Sloveniji, na katerih se popotnik z avtodomom lahko ustavi in si odpočije, lokacije pa so zbrane v skupni brošuri Camperstop, s katero se uspešno predstavljamo na številnih evropskih sejmi.

Na sejmi in Nemčiji in drugod po Evropi prek slovenskega podjetja Caravan Center Ljubljana sodelujemo z nemškim Mein Platz, kjer nas najdete tudi na njihovi spletni strani www.mein-platz.com/reisemobilstellplatz/slovenien.

Zanimanje tujega gosta in želja po obisku Slovenije z našo brošuro v roki je znak, da gremo v pravo smer, saj na sejmi doživljamo pozitiven odziv in pohvale, da se je v Sloveniji na področju avtodomarskega turizma, zahvaljujoč našemu projektu, naredilo res ogromno.

Na 30. sejmu Alpe-Adria 2019 je potekala razprava o Sloveniji kot avtodomarjem prijazni deželi, kjer so sogovorniki, ki so glavni akterji v razvoju avtodomarskega turizma v Sloveniji, družno sklenili, da je **projekt MPZA spodbudil drugačen razmislek o avtodomarjih in da so se v zadnjih letih zgodili veliki premiki v lokalnih skupnostih, ki so postale bolj odprte za popotnike z avtodomi.**

V projektu Mreža postajališč za avtodome po Sloveniji trenutno sodeluje 87 občin-partneric, poleg vodilne Mirne še Ajdovščina, Apače, Bled, Brežice, Cankova, Celje, Cerkljica, Cerkljenjak, Divača, Dobropolje, Dobrovniki, Dolenjske Toplice, Domžale, Dravograd, Gornja Radgona, Gornji Grad, Grosuplje, Hrpelje-Kozina, Ivančna Gorica, Izola, Jesenice, Kamnik, Kidričevo, Kočevje, Koper, Kostanjevica na Krki, Kozje, Kranj, Kranjska Gora, Krško, Ljubljana, Ljubno, Ljutomer, Loška dolina, Lovrenc na Pohorju, Lukovica, Maribor, Markovci, Metlika, Miklavž na Dravskem polju, Miren-Kostanjevica, Mokronog-Trebelno, Moravske Toplice, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Odranci, Ormož, Pivka, Polzela, Postojna, Ptuj, Radenci, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Ruše, Selnica ob Dravi, Semič, Sevnica, Sežana, Slovenj Gradec, Slovenske Konjice, Straža, Sv. Trojica v Slovenskih Goricah, Šentilj, Šentjernej, Šentjur, Šentrupert, Škofja Loka, Šmarje pri Jelšah, Šmarješke Toplice, Trebnje, Trzin, Turnišče, Velenje, Velike Lašče, Vitanje, Vransko, Vrhnika, Zagorje ob Savi, Zreče, Žalec, Železniki, Žiri in Žužemberk.

Kdo se nam lahko pridruži?

V projekt MPZA se lahko vključi vsaka občina, ki v avtodomarskem turizmu prepozna potencial, zato vljudno vabljeni, da skupaj predstavimo vašo občino in Slovenijo kot popotnikom z avtodomi prijazno destinacijo.

Župan občine Mirna in vodja projekta MPZA

Dušan Skerbiš

PODPORNI PARTNERJI Mreže postajališč za avtodome po Sloveniji:

Dušan SKERBIŠ, župan Občine Mirna in vodja projekta MPZA S.O., dušan.skerbis@mirna.si, +386 41 310 570
Petra KJURIC LAZNIK, koordinatorica projekta MPZA S.O., info@camperstop.si, +386 31 513 462

Bum ob odprtju Muzeja Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka v Mirni Peči

Odprtje velikega, sodobno in moderno zasnovanega muzeja je bila več kot očitno prava odločitev. Od lanskega oktobra, ko je sredi Mirne Peči odprl svoja vrata, ga je namreč obiskalo več kot 3.200 obiskovalcev, kar je za slovenske razmere neverjetno visoka številka. Muzej so poimenovali po dveh velikih dolenjskih rojaki, harmonikarju Lojzetu Slaku in pesniku Tonetu Pavčku, ki sta se rodila v vasicah pri Mirni Peči in sta navdih za ustvarjanje vedno črpala iz mehkobe dolenjske pokrajine.

Lojze Slak – virtuoz na diatonični harmoniki

V Mirni Peči je na 650m² postavljena stalna razstava o dolenjskem godcu, harmonikarju Lojzetu Slaku, spomin-ska razstava o pesniku Tonetu Pavčku pa je na dislocirani enoti štiri kilometre iz Mirne Peči, v njegovi rojstni vasi v Pavčkovem domu v Šentjuriju na Dolenjskem. Z zaključkom postavitve razstave o Slaku pa se že nadaljujejo dela za postavitev stalne razstave o pesniku Pavčku v dobrih treh letih. V muzeju je prikazano življenje in delo Lojzeta Slaka s tekstovnim in slikovnim materialom, v njem so njegove originalne harmonike, na »zlati steni« visijo srebrne, zlate, diamantne in platinaste plošče, pa tudi druga priznanja. Na ogled je tudi vseh 58 nosilcev zvoka, ki jih je Ansambel Lojzeta Slaka izdal v 47 letih delovanja.

Posebnost muzeja je rekonstruirana vadbena soba ansambla z originalnim pohištvom, prinesenim iz Slakove hiše v Ljubljani. Muzej je zasnovan interaktivno, saj si obiskovalci lahko na monitorjih ogledajo izbrane videospote Ansambla Lojzeta Slaka, v mediateki pa poslušajo vse skladbe ansambla, prebirajo članke iz časopisov, si ogledajo ves preostali fotografski material, besedila pesmi in notne zapise ter pogledajo nastope ansambla.

Posebnost: na odru lahko posnamete lasten videospot; muzej prirejen tudi za ranljive skupine

Za harmonikarje je v muzeju na voljo prava poslastica, saj jih čaka Slakova harmonika, s katero lahko posnamejo svoj videospot. Na voljo je šest skladb, posnetih kot za karaoke - na platnu se

odvrti video in glasbena spremljava, harmonikar pa odigra melodijo. Ko konča, dobi na svoj elektronski naslov povezavo s posnetim videospotom. Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka je prirejen tudi za gibalno ovirane, saj je celoten razstavni prostor v isti višini, za naglušne je narejena indukcijska zanka, za slabovidne je razstava prilagojena z barvnimi kontrasti in velikimi črkami, za slepe pa imajo zloženko v Braillovi pisavi.

Naložba v muzej je veljala milijon evrov

Dela rekonstrukcije objekta, izvedbe notranje in multimedijske opreme, nadzora, izdelava dokumentacije ter dela priprave in izvedbe razstave Lojzeta Slaka so vredna dober milijon evrov. Glavnino sredstev je zagotovila Občina Mirna Peč, 95.968,04 evra pa je bilo zagotovljenih iz

sredstev CLLD, Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Ekspozite sta zagotovili družini Slak in Pavček, video material pa Radiotelevizija Slovenija.

3.200 obiskovalcev v treh mesecih

Ljubitelji Slakove glasbe prihajajo v Mirno Peč iz vse Slovenije. Navdušeni so nad modernim muzejem, ki na sodoben in interaktiven način prikazuje kulturno dediščino. Veliko se jih odloči tudi za hkraten obisk Pavčkovega doma, poskusijo pa tudi dolenjske kulinarčne dobrote v okoliških gostilnah in seveda obvezno degustirajo dolenjski cviček. Mirna Peč se tako uvršča na kulturno-turistični zemljevid Slovenije, sam muzej pa postaja kulturno središče tudi za Mirnopečane, saj muzej dopolnjujejo

tudi druge dejavnosti. V njem se vrstijo nastopi učencev glasbene šole, odvijalo se je tretje državno tekmovanje v pripravi štruktjev, z recitalom Pavčkovih pesmi se je predstavilo domače kulturno društvo, pripravlja se fotografska razstava ...

Novost: interaktivni paviljon Čebelji svet

Kot dodatna popestritev ob obisku muzeja pa je postavitven paviljon Čebelji svet, ki bo na ogled že marca. Gre za kupolo, sestavljeno iz šesterokotnih elementov, ki predstavljajo čebelje satnice. Celoten paviljon v tlorisu meri 6 m, v višino pa dobre 3 m, tako da se skozenj lahko sprehodi obiskovalec. Čebelje satnice so napolnjene z različno vsebino, ki obiskovalcu pobliže predstavi življenje čebel. Največji poudarek je na interaktivni

vsebini: s pomočjo virtualnih VR-očal bo omogočen ogled filmov iz čebeljega sveta, posnetih v tehnologiji 360°, na tabličnih računalnikih bodo najmlajši s perspektive čebele spoznavali lepote Slovenije, na vgrajenih monitorjih pa bo možen ogled različnih zanimivih posnetkov o čebelah in njihovem življenju, slovenskem čebelarstvu in Sloveniji. V paviljonu so zasajene slovenske medovite rastline. Paviljon Čebelji svet je namenjen ozaveščanju o pomembnosti čebel in ostalih oprasevalcev za trajnostno kmetijstvo. Občina Mirna Peč se je javila na razpis Čebelarstva zveze Slovenije in na njem tudi zmagala, tako da bo paviljon na ogled v Mirni Peči naslednjih pet let.

Ljudmila Bajc, Nataša Rupnik

*FOTO: Arhiv Muzeja
L. Slaka in T. Pavčka*

Projekt Erasmus + Sport »FATE – Fighting for equal access to sports and exercise«

Projekt Erasmus + Sport »FATE – Fighting for equal access to sports and exercise«, ki bi ga lahko prevedli tudi kot »boj za enakopraven dostop do športa in vadbe« je izhajal iz želje, da bi šport postal dostopen vsem. Vodilni partner Občina Trebnje in partnerji KBV Fearless Fighters (Slovenija), Victory Gym Trenčín (Slovaška), Victory Gym Novi Sad (Srbija) in Boxing Academy Diamond (Italija) so s projektom s pomenljivim imenom FATE (slovensko »usoda«) zasledovali cilj socialnega vključevanja ljudi s posebnimi potrebami s pomočjo vrhunškega športa.

Skupaj so organizirali štiri mednarodne kickboks turnirje, »FATE Fight Nights«, vsa zbrana sredstva pa namenili centrom, ki se ukvarjajo s pomočjo osebam s posebnimi potrebami, za dodatne

športne programe njihovih uporabnikov. Zbrali so 7.989,54 € za 4 organizacije, posamezni zneski pa predstavljajo med 30 in 86 % celotnega letnega proračuna za šport posamezne organizacije. S

pomočjo prejetih sredstev so v različne športne aktivnosti vključili okoli 150 oseb s posebnimi potrebami.

Udeležba na dogodkih je bila izjemna: štirje dogodki so privabili več kot

5000 obiskovalcev, vključili prek 100 prostovoljcev in okrepili mobilnost 45 trenerjev in 91 borcev, ki so izmenjavali profesionalne in amaterske izkušnje.

Projekt FATE je organiziral tudi **skupne treninge med člani partnerskih klubov boričnih veščin in člani centrov**. Rezultat je bil presenetljiv: več kot 70 oseb s posebnimi potrebami se je navdušeno udeležilo treningov, vzpostavljena pa so bila tudi nova dolgoročna sodelovanja med partnerji in centri za pomoč invalidom.

Čeprav je kickboks največkrat predstavljen kot krut in neprimeren

šport, pa so partnerji s projektom tega javnosti objektivno predstavili tudi kot popoln način vadbe in rekreacije, ki prinaša veliko fizičnih, psiholoških in socialnih koristi. V ta namen so pripravili tudi poseben video **Kickboxing for all – FATE Instructional & Training video**, ki je kot pripomoček za vadbo namenjen širši javnosti. Video in številne druge posnetke, vezane na projekt, najdete na Youtube kanalu Občine Trebnje.

Projekt FATE je konkretno vplival na sodelujoče lokalne skupnosti, sploh v smislu socialnega vključevanja, saj je neposredno vključil tiste ljudi, ki se

sami ne morejo ali se težje ukvarjajo s športom, ki pa je bistvenega pomena za dobro počutje vsakega posameznika.

Potrebujete več INFORMACIJ?

Pišite na elektronski naslov info@trebnje.si ali obiščite Facebook stran @FATEurope.

Rekordno število ponudnikov za pridobitev kolektivne blagovne znamke JERUZALEM SLOVENIJA

Občina Ormož kot vodilni partner je skupaj z ostalimi partnerji, občino Sveti Tomaž, občino Središče ob Dravi in JARA Ormož, pridobila sredstva za pripravo praktično in ciljno naravnane projekta, v okviru katerega je v pripravi Načrt razvoja gospodarstva in dviga kakovosti življenja na območju LAS UE Ormož 2017–2025. Operacijo smo prijaviли pod ukrep 2.1.1. Podpora razvoju infrastrukture in programov za izboljšanje kakovosti življenja.

Vrednost operacije je 221.756,33 €, vrednost sofinanciranja Evropskega kmetijskega sklada za razvoj

podeželja: Evropa investira v podeželje in Programa razvoja podeželja

pa 149.950,94 €, ostalo sofinancirajo občine po dogovorjenem ključu.

Projekt je v zaključni fazi.

En del projekta torej vključuje izdelavo načrta razvoja gospodarstva in dviga kakovosti življenja na območju LAS UE Ormož v sodelovanju z dejavniki lokalnega razvoja na območju LAS UE Ormož ob sodelovanju zunanjih strokovnjakov. Izvedbeni del tega projekta vključuje izdelavo **elaborata za nadgradnjo kakovosti ponudbe doživetij, načrt razvoja kolektivne blagovne znamke (KBZ) območja**

LAS in načrt razvoja celovite grafične podobe območja LAS. Vodja tega dela projekta je mag. Karmen Štumberger, vodja oddelka za gospodarske dejavnosti na Občini Ormož, glavna izvajalka pa je dr. Tanja Lešnik Stuhec iz podjetja Provital, d. o. o.

Drugi del projekta zajema ureditev postajališč za avtodome na treh lokacijah: dve lokaciji sta pri Svetem Tomažu, ena pa v Ormožu. Vodja tega dela projekta je Zinka Hartman, direktorica Občinske uprave Občine Sveti Tomaž.

V okviru tretjega dela projekta se je nabavila oprema za tržnice za prodajo lokalnih produktov, in sicer bosta občini Sveti Tomaž in Središče ob Dravi nabavili mobilno opremo, v Ormožu pa so opremili tržnico na novi lokaciji v objektu na Kerenčičevem trgu 11. Vodja tega dela projekta je Jelka Zidarič Trstenjak, direktorica Občinske uprave Občine Središče ob Dravi.

V sklopu prvega dela projekta je bil v skladu s **Pravilnikom o KBZ Jeruzalem Slovenija** objavljen razpis za podelitev pravice do uporabe KBZ Jeruzalem Slovenija. Ocenjevanje rokodelskih izdelkov ter pridelkov, prehranskih izdelkov in prireditev je bilo 8. in 10. novembra 2018. Namen ocenjevanja je bil izbrati pridelke, prehranske in rokodelske izdelke in prireditve, ki so in bodo tudi v prihodnje promotorji destinacije, saj bodo izbranim podeljeni certifikati KBZ JERUZALEM SLOVENIJA. Odziv je bil odličen, saj se je pri pridelkih in prehranskih izdelkih na javni razpis prijavilo 41 ponudnikov, ki so prijavili 156 izdelkov. Pri rokodelcih se je prijavilo 20 ponudnikov s 111 izdelki.

Za koordinatorje izvajanja aktivnosti za vzpostavitev KBZ JERUZALEM SLOVENIJA se je imenovalo predstavnice vsake občine, in sicer Blanka Kosi Raušl - TIP Sveti Tomaž, Anito Bolčević – občina Ormož in predstavnico občine Središče ob Dravi.

Imenovali smo tudi člane Strokovne skupine za vzpostavitev sistema podeljevanja KBZ JERUZALEM SLOVENIJA, ki so predstavniki različnih sektorjev. Po uspešno izvedenih delavnicah za gostince - gostilne in turistične kmetije ter vinotoče, ki ponujajo hrano, vinarje, kmetijsko svetovalno službo - dopolnilne dejavnosti, kmetije s pridelavo in predelavo, rokodelce, kmete, ponudnike doživetij naravne in kulturne dediščine, predstavnike muzejev in parkov, ponudnike zdravega načina življenja in druge

inovativnih izdelkov in doživljajskih zgodb ipd.

Vse te aktivnosti bodo pripomogle k ustvarjanju dodatnih možnosti in pogojev za povezovanje proizvajalcev oz. ponudnikov ustreznih pridelkov in prehranskih izdelkov, hrane in pijač, rokodelskih izdelkov in izdelkov unikatnega in industrijskega oblikovanja oz. organizatorjev prireditev in dogodkov, na območju destinacije JERUZALEM SLOVENIJA. Znak KBZ JERUZALEM SLOVENIJA je namreč znak oz. certifikat priznanja

ponudnike smo izvedli tudi strokovno ekskurzijo za oblikovanje doživetij v destinaciji Jeruzalem Slovenija. Ostale aktivnosti se bodo izvajale v skladu z akcijskim načrtom, s katerim bomo sledili zastavljeni viziji destinacije Jeruzalem. Nadaljevali bomo z mreženjem ponudnikov ter vzpostavili mrežo informacijskih točk, skrbeli za usposobljene lokalne turistične vodnike za vodenje po doživetjih na destinaciji, skrbeli za sodobne trženjske aktivnosti, izvajali aktivnosti za nadgradnjo sistema podeljevanja pravice do uporabe KBZ, vzpostavili sistem oblikovanja in trženja destinacijskih prireditev, vzpostavili standarde kakovostne ponudbe za projekt Dnevi odprtih vrat ponudnikov v destinaciji Jeruzalem Slovenija, spodbujali vzpostavljanje ponudbe

dosežene kakovosti in izvora-porekla, s katerim proizvajalci in ponudniki navedenih vsebin, ki so pridobili pravico do uporabe KBZ JERUZALEM SLOVENIJA oziroma njenih znakov v okviru veljavnih predpisov, pod materialno in moralno odgovornostjo zagotavljajo porabnikom izvor-poreklo in doseženo kakovost pridelkov in izdelkov ter ponudbe storitev, skladno z oznakami za KBZ JERUZALEM SLOVENIJA, skozi različne nove prodajne kanale.

*mag. Karmen Štumberger, vodja
Oddelka za gospodarske dejavnosti,
Občina Ormož, vodja projekta*

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje
Projekt sofinancira Evropska unija

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

LAS UE Ormož

Projekt AQUARES, program INTERREG EUROPE

Občina Trebnje

Občina Trebnje je bila uspešna pri partnerski prijavi projekta AQUARES na INTERREG EUROPE program, v izvajanju od 1. 6. 2018 do 1. 6. 2023. Projekt se osredotoča na razvoj ukrepov na področju ponovne uporabe vode v regijah EU.

Ponovna uporaba vode je nujnost in priložnost v EU iz dveh razlogov: a) pomanjkanje vode se v zadnjih letih povečuje in ogroža 11 % prebivalstva EU in 17 % ozemlja EU, b) svetovni trg z vodo bo do leta 2020 vreden trilijon €; rast vodnega gospodarstva v EU za zgolj 1 % lahko ustvari dodatnih 20.000 novih delovnih mest.

Projekt združuje 10 partnerjev iz devetih evropskih držav s ciljem, da bi s ponovno uporabo vode dosegli boljše upravljanje z vodnimi viri. S projektom se želi a) spodbuditi transnacionalni prenos znanja in povečati zmogljivosti javnih institucij za načrtovanje in izvajanje politik, ki bodo spodbujale inovativne tehnologije in poslovne modele ponovne uporabe

vode z namenom učinkovitega upravljanja z vodnimi viri in spodbujanjem zelenega gospodarstva; b) ozaveščati o prednostih ponovne uporabe vode in smotrne rabe vodnih virov v različnih sektorjih (kmetijstvu, gospodarstvu, turizmu itd.); c) izboljšati sodelovanje med javnimi institucijami pri pripravi ukrepov za spodbujanje ponovne uporabe vode; d) omogočiti podjetjem in potrošnikom, da pri proizvodnji ali potrošnji, opravljanju storitev itd. vključujejo tehnike in postopke ponovne uporabe vode; e) spodbuditi regionalne naložbe v projekte ponovne uporabe vode ter f) pripraviti akcijski načrt (v obliki spletnega orodja) za izboljšanje politik na področju ponovne uporabe vode na različnih ravneh (lokalni, regionalni, državni in evropski).

Prvo srečanje projektnih partnerjev je bilo 7. in 8. junija 2018 v španski Murciji. Organizirala ga je tamkajšnja Generalna direkcija za vode (General Direction of Water of the Regional Government of Murcia – MURCIA-GDW). Udeležili so se ga vsi projektni partnerji. V času projekta se želi olajšati izmenjavo izkušenj o uspešnih praksah ponovne uporabe vode med projektnimi partnerji.

Vsebinsko jedro projekta predstavljajo organizirana srečanja z zainteresiranimi akterji in deležniki v vsaki državi, izsledki teh razprav bodo uporabljeni kot prispevek za razvoj akcijskih načrtov v vseh partnerskih državah (cilj akcijskega

načrta je izboljšanje političnih instrumentov in ukrepov na področju, ki ga obravnava projekt). Vodilni partner te aktivnosti je Vodni odbor Oldenburga in Vzhodne Frizije (Water Board of Oldenburg and East Frisia), Nemčija, vsi projektni partnerji pa bodo vključeni v zbiranje podatkov prek delavnic s ključnimi akterji in deležniki.

Prvo srečanje ključnih deležnikov na področju ponovne uporabe vode v Sloveniji je bilo 30. 11. 2018 v prostorih sejne sobe Občine Trebnje. Srečanja so se udeležili predstavniki pristojnih ministrstev (Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano), Komunale Trebnje in Komunale Novo mesto, Razvojnega centra Novo mesto in dveh fakultet Univerze v Ljubljani (Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo, in Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo). Navkljub temu, da je vode v Sloveniji zaenkrat še dovolj, so vsi udeleženci pokazali veliko zanimanje za projekt, saj že v sosednjih državah voda ni tako zelo samoumevna in izvajajo številne ukrepe ponovne uporabe vode, temu pa mora slediti tudi Slovenija.

Skupna vrednost projekta znaša 1.835.000 evrov, delež občine Trebnje pa je 138.500,00 evrov, od česar bo občina pridobila 117.800,00 evrov sofinanciranja iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Na delovnem obisku v Sloveniji 25 članska delegacija Združenja županov regije Pinzgau

V začetku avgusta se je na strokovni ekskurziji v Sloveniji mudila delegacija 25 županov, deželnih svetnikov in predstavnikov razvojnih agencij Združenja županov regije Pinzgau. Sestali so se tudi s predstavniki Združenja občin Slovenije. Na srečanju je bila prisotna tudi veleposlanica Republike Avstrije v Republiki Sloveniji mag. Sigrid Berka.

Avstrijska delegacija Združenja županov regije Pinzgau je med dvodnevni obiskom poleg Mestne občine Ljubljana obiskala tudi občine Bled, Škofja Loka, Postojna in Kobarid, kjer so jim predstavili in pokazali primere dobrih praks na področju gospodarstva in turizma, lokalne produkte in njihovo trženje doma in v tujini. Velik poudarek delovnega obiska je bil dan tudi mreženju, izmenjavi mnenj in izkušenj ter iskanju novih poslovnih priložnosti.

Skupina županov je izrazila tudi posebno željo za srečanje s predstavniki Združenja občin Slovenije in vabilu smo se z veseljem odzvali. Na srečanju

z avstrijskimi kolegi, ki je tekel v prijetnem vzdušju, smo predstavili delovanje, naloge in cilje združenja, v nadaljevanju pa so predstavniki med pogovorom več

rekli tudi o možnostih sodelovanja in povezovanja. Avstrijske kolege so predvsem zanimale določene ureditve našega volilnega sistema. V pogovorih in izmenjavi mnenj so ugotovili, da imajo vsi na področju lokalne samouprave podobne težave s financiranjem, z dvigom stroškov za socialo, vrtce, pri skrbi za starejše ipd.

Ob koncu srečanja, ki je bilo po mnenju vseh prekratko, predvsem pa zelo zanimivo in poučno, so nas prijazno povabili na obisk v svojo regijo, kjer nam bodo z veseljem predstavili in pokazali tudi kakšno svojo dobro prakso.

PLENARNA ZASEDANJA ODBORA REGIJ 2018

Od zadnje izdaje časopisa Glas občin so bila štiri zasedanja Odbora regij. Vsa so bila v Bruslju, redno pa se jih je udeleževala tudi slovenska delegacija pod vodstvom dr. Ivana Žagarja.

129. PLENARNO ZASEDANJE ODBORA REGIJ

Na 129. zasedanju OR maja 2018 je bilo med drugim prejetih osem mnenj:

- Vmesni pregled gozdarske strategije EU, poročevalec Ossi Martikainen (FI / ALDE),
- Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR) po letu 2020 - Vlaganje v

evropske obalne skupnosti, poročevalec Alberto Nuñez Feijoo (ES / EPP),

- Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev), poročevalec Mark Weinmeister (DE / EPP),
- Pregled mehanizma EU za civilno zaščito, poročevalec Adam Banaszak (PL / ECR),
- Krepitev inovacij v evropskih regijah: strategije za odporno, vključujočo in trajnostno rast, poročevalec Mikel Irujo Amezaga (ES / EA),
- Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/73 / ES o skupnih pravilih za notranji trg z zemeljskim plinom, poročevalec Mauro D'Attis (IT / EPP),
- Krepitev evropske identitete z izobraževanjem in kulturo, poročevalka Tanya Hristova (BG / EPP),

- Kulturna dediščina kot strateški vir za bolj povezane in trajnostne regije v EU, poročevalka Babette Winter (DE / PES).

Prvi dan zasedanja je komisar za proračun in človeške vire Guenther Oettinger razpravljal o naslednjem večletnem finančnem okviru s člani OR. Lokalni in regionalni politiki in evropski komisar za proračun so se zavzeli za sprejetje dogovora o novem večletnem finančnem okviru še pred volitvami v Evropski parlament. Tako bi namreč zagotovili nadaljevanje podpore EU za državljane in podjetja. Večletni finančni okvir določa letne omejitve sredstev za vse politike EU v obdobju 2021–2027.

Lokalni in regionalni voditelji EU podpirajo prizadevanja Evropske komisije za povečanje naložb na področju izobraževanja, raziskav, mladih in migracij ter predlagane ukrepe, s katerimi bi postal proračun EU manj odvisen od finančnih prispevkov

držav članic. Predstavniki regij in mest so hkrati poudarili, da bo predlagano 10 % zmanjšanje sredstev za kohezijsko politiko ogrozilo njihove možnosti za premagovanje razlik in širjenje inovacij v lokalnih skupnostih EU. Poleg zadostnega financiranja so lokalni in regionalni voditelji opozorili tudi na to, da je treba ustrezno opredeliti vlogo regij in mest pri uresničevanju naslednje generacije vseh politik EU, da bi se povečala sinergija in učinek teh politik.

Lokalne in regionalne oblasti v Evropski uniji ne smejo biti prepuščene same sebi pri soočanju z izzivi, ki jih prinaša izstop Združenega kraljestva iz EU. To je stališče, ki ga je Evropski odbor regij izrazil v resoluciji 17. 5. 2018 in navedel, da ga skrbi prepočasen napredek v pogovorih med Združenim kraljestvom in EU. V resoluciji, ki je bila sprejeta soglasno, je odbor opozoril, da na otoku ne sme priti do neprepustne meje. Po njegovem mnenju bi morala EU za ublažitev negativnih posledic izstopa za regionalna gospodarstva ohraniti trdno politiko regionalnega razvoja. Poleg tega bi morala v ta namen izkoristiti svojo kmetijsko in ribiško politiko, mogoče pa bo potrebovala tudi prožnejša pravila o državni pomoči. OR je tako pozval Evropsko komisijo, naj oceni, ali »je potreben stabilizacijski sklad za regije, ki jih bo izstop Združenega kraljestva iz EU najbolj prizadel«. OR sicer nima formalne vloge v pogajanjih, vendar bodo nekateri njegovi člani in organi, ki jih zastopajo, sprejeli uradna stališča ob upoštevanju svojih zakonodajnih okvirov, tudi stališča o trgovini.

130. PLENARNO ZASEDANJE ODBORA REGIJ

Razprave julijskega zasedanja OR so bile namenjene skrbi in upanju za prihodnost Evrope in podnebju, razglašeni pa so bili tudi prejemniki nagrad Evropska podjetniška regija 2018.

Članom OR so se na prvem dnevu plenarnega zasedanja pridružili voditelji nacionalnih združenj lokalnih in regionalnih oblasti s predlogi, kako oblikovati trajnostno, vključujočo in inovativno Evropo. Dan pozneje, nedolgo za tem, ko je EU zvišala svoje cilje na področju energije in podnebja za leto 2030, so razpravo o nadaljnjih ukrepih EU za uresničitev zavez glede podnebja iz Pariškega sporazuma vodili evropski komisar za podnebne ukrepe in energijo Miguel Arias Cañete, posebni poljski predstavnik za podnebne

spremembe, ter predstavnika mest Bonn (gostitelj podnebne konference COP 23) in Katowice (gostitelj COP 24).

Razglašeni so bili tudi prejemniki nagrade Evropska podjetniška regija za leto 2019, s katero se nagradijo regije z najuspešnejšimi podjetniškimi strategijami v Evropi. Člani OR so se osredotočili tudi na dve najbolj pereči lokalni in regionalni vprašanji, in sicer migracije v EU in regionalno politiko.

Člani OR so med drugim obravnavali in sprejeli tudi naslednja mnenja:

- Predlogi reforme ekonomske in monetarne unije, poročevalec: Christophe Rouillon (FR/PES), župan mesta Coulaines,
- Ocena izvajanja agende EU za mesta, poročevalec: Kieran McCarthy (IE/EA), član Mestnega sveta Corka,
- Pregledni in predvidljivi delovni pogoji v Evropski uniji, poročevalka: Isolde Ries (DE/PES), poslanka Deželnega zbora, Posarje,
- Akcijski načrt za podporo pri varovanju javnih prostorov, poročevalec: Jean-François Barnier (FR/ALDE), župan občine Chambon-Feugerolles,
- Spodbujanje rasti in kohezije v obmejnih regijah EU, poročevalec: János Ádám Karácsony (HU/EPP), predstavnik skupnosti Tahitótalu,
- Sveženj o javnih naročilih, poročevalec: Adrian Ovidiu Teban (RO/EPP), župan Cugirja,
- Lokalne in regionalne spodbude za zdravo in trajnostno prehrano, poročevalec: Nikolaos Chiotakis (EL/EPP), član Sveta občine Kifissia,
- Nepoštena trgovinske prakse v odnosih med podjetji v verigi preskrbe s hrano, glavni poročevalec: Jacques Blanc (FR/EPP), župan La Canourgue,
- Cilji vzhodnega partnerstva za leto 2020: prispevek lokalnih in regionalnih oblasti, poročevalec: Sören Herbst (DE/EPP), član Sveta mesta Magdeburg.

131. PLENARNO ZASEDANJE OR IN 16. EVROPSKI TEDEN REGIJ IN MEST

8. oktobra 2018 so člani Odbora regij sodelovali na otvoritvenem zasedanju 16.

EVROPSKA UNIJA

Odbor regij

Evropskega tedna regij in mest na temo Prihodnost Evrope je kohezija.

Med razpravo o migracijah so bili predstavljeni primeri dejavnosti, ki jih opravljajo lokalne in regionalne oblasti. Med drugim je Maria

Angeles Elorza Zubiria predstavila novo pobudo za vključevanje, ki so jo začeli izvajati v Baskiji, Basilio Horta je predstavil načrte mesta Sintra za sprejemanje migrantov in njihovo vključevanje, Luc Van den Brande s Flandrije pa je izpostavil pomen vzpostavljanja partnerstev med evropskimi in afriškimi lokalnimi oblastmi kot prispevka k upravljanju migracij.

Člani so sprejeli 19 mnenj, med drugimi tudi:

- Razmislek o Evropi: prispevek lokalnih in regionalnih oblasti k ponovni vzpostavitvi zaupanja v Evropsko unijo, poročevalca Karl-Heinz Lambertz in Markku Markkula,
- Sveženj večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, poročevalec Nikola Dobroslavic,
- Povezovanje Evrope (CEF), poročevalka Isabelle Boudineau,
- Čista pristanišča, čisto morje - pristaniške sprejemne zmogljivosti za dobavo odpadkov z ladij, poročevalec Spyros Spyridon,
- Program za okolje in podnebne ukrepe (LIFE), poročevalec Marco Dus,
- Prispevek EU mestom in regijam dovoliti CBD COP14 in strategije za biotsko raznovrstnost EU po letu 2020, poročevalec Roby Biwer (LU/PES),
- Evropska strategija za plastiko v krožnem gospodarstvu, poročevalec André van de Nadort,
- Predlog direktive za enkratno uporabo plastike, poročevalec Sirpa Hertell.

Med drugim je poročilo predstavil tudi član slovenske delegacije Peter Bossman, ki je poročal o tem, da mora EU nameniti več sredstev za vključevanje priseljencev. Evropski lokalni in regionalni voditelji so opozorili na neravnovesje v načrtih EU za financiranje nadzora meja in upravljanja migracij.

Regionalni in lokalni voditelji so Evropsko unijo pozvali, naj v obdobju 2021–2027 poveča obseg Sklada za azil in migracije za skoraj šest milijard evrov. Nosilce odločanja na ravni EU so opozorili, naj ne dajejo

pretiranega poudarka nadzoru meja, in pozvali, naj se približno tretjina sredstev nameni za upravljanje zakonitih migracij in vključevanje, pri čemer naj se določen znesek obvezno porabi za vključevanje. OR je med drugimi priporočili pozval tudi, naj imajo regije in mesta neposreden dostop do sredstev EU v času kriz, da bi bila ta hitro na voljo oblastem, ki se soočajo z določenimi izzivi. Odbor v okviru svoje promocije celovite evropske migracijske politike pravi, da bi bilo treba od držav članic, ki ne upoštevajo smernic glede izdatkov, zahtevati natančno pojasnilo, »kako nameravajo zagotoviti, da takšna odločitev ne bo ogrozila uresničevanja ciljev Sklada za azil in migracije«.

Sredstva iz Sklada za azil in migracije se trenutno namenjajo za izboljšanje storitev nastanitve in sprejemanja prosilcev za azil, pomoč ranljivim osebam, izmenjavo informacij in sodelovanje med državami EU ter informacijske kampanje v državah, ki niso članice EU.

132. PLENARNO ZASEDANJE OR

Člani Evropskega odbora regij so imeli na dnevnem redu decembrskega zasedanja 21 mnenj, med drugim tudi:

- Uredbo o skupnih določbah, poročevalca: Catiuscia Marini (IT / PES) in Michael Schneider (DE / EPP),
- Predlog uredbe o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu, poročevalec: Michiel Rijsberman (NL / ALDE),
- Predlog uredbe o posebnih določbah za cilj evropskega teritorialnega sodelovanja (Interreg), poročevalec: Marie-Antoinette Maupertuis (FR / EA),
- Predlog uredbe o Evropskem socialnem skladu Plus, poročevalec: Susana Díaz Pacheco (ES / PES),
- Uredbo o čezmejnem mehanizmu, poročevalec: Bouke Arends (NL / PES),
- Reformo SKP, glavni poročevalec: Guillaume Cros (FR / PES),
- Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji, glavni poročevalec: Ximo Puig (ES / PES),
- Modele lokalnega energetskega lastništva in vloga lokalnih energetskih skupnosti v energetske prehod v Evropi, poročevalec: Mariana Gâju (RO / PES),
- Predlog uredbe o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode, poročevalec: Oldřich Vlasák (CZ / ECR),

- Vesoljski program EU in Agencija EU za vesoljski program, poročevalec: Andres Jaadla (EE / ALDE),
- Financiranje trajnostne rasti, poročevalec: Tilo Gundlack (DE / PES),
- Program enotnega trga, poročevalec: Deirdre Forde (IE / EPP),
- Obdavčitev digitalnega gospodarstva, poročevalec: Jean-Luc Vanraes (BE / ALDE),
- Evropska solidarnostna enota in nova strategija EU za mlade, poročevalec: Matteo Luigi Bianchi (IT / ECR),
- Program za digitalno Evropo (2021 do 2027), poročevalec: Markku Markkula (FI / EPP),
- Paket širitve, poročevalec: Franco Iacop (IT / PES),
- Sosedstvo in svet, glavni poročevalec: Hans Janssen (NL / EPP),
- Reformo EU in podporo za stabilizacijo, poročevalka: Olga Zrihen (BE / PES),
- Program InvestEU, poročevalec: Konstantinos Agorastos (EL / EPP),
- Resolucijo o prednostnih nalogah delovnega programa Evropske komisije za leto 2019.

V razpravo o zmanjšanju razlik in za več priložnosti za vse evropske državljane je OR pozval k enostavnejši in bolj prilagodljivi kohezijski politiki, ki se ne uporablja kot sankcija ali spodbuda za doseganje drugih ciljev, temveč zgolj za spodbujanje vključujočega trajnostnega razvoja.

Lokalni in regionalni voditelji so sprejeli štiri mnenja, v katerih predlagajo izboljšanja in spremembe zakonodajnih predlogov Evropske komisije za kohezijsko politiko v obdobju 2021–2027.

Kohezijska politika s proračunom v višini 365 milijard evrov do leta 2020 je in bo tudi v naslednjem desetletju ostala glavni instrument EU za spodbujanje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije za vključevanje lokalnih akterjev v skupne strategije za rast ter za to, da bodo dejavnosti EU prepoznavne v vseh skupnostih. Lokalni voditelji so znova izrazili nasprotovanje 10 % zmanjšanju sredstev, ki ga predlaga komisija, in podali konkretne predloge za učinkovitejšo kohezijsko politiko.

Lokalni in regionalni voditelji so ocenili zakonodajne predloge za obdobje 2021–2027, ki jih je Evropska komisija predstavila maja, in podali stališče o tem, kako izboljšati splošne določbe, ki urejajo upravljanje glavnih skladov EU (Uredba o skupnih določbah),

t. j. Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada in sredstev za teritorialno sodelovanje.

Člani OR so v razpravi o Evropskem skladu za regionalni razvoj (ESRR), ki je trenutno najmočnejši enotni naložbeni sklad EU (s približno 200 milijardami evrov za obdobje 7 let), in Kohezijskem skladu, namenjenem državam z BDP na prebivalca, nižjim od 90 % povprečja EU, poudarili, da morata ostati še naprej osredotočena na ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo.

Lokalni in regionalni voditelji so pozvali Evropsko unijo, naj sprejme ukrepe, ki bodo ublažili posledice izstopa Združenega kraljestva iz EU, ter proračun EU, ki bo spodbudil regionalna gospodarstva.

Člani OR so pozvali k odpravi ovir, ki onemogočajo popoln razvoj lokalnih energetskih skupnosti v Evropi. Lokalne in regionalne oblasti imajo ključno vlogo pri uresničevanju evropskih energetskih in podnebnih ciljev. Proizvodnja energije na lokalni ravni je bistvenega pomena za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov, širjenje demokracije na področju energije in zmanjšanje energetske revščine. Ogrevanje je trenutno problem za približno 50 milijonov gospodinjstev v Evropi

(EPOV). Da bi dosegli pariške cilje EU za leto 2030, vključno s 40 % zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov (v primerjavi z letom 1990), bi potrebovali za približno 180 milijard evrov dodatnih naložb na leto.

Različni vidiki svežnja o čisti energiji postopoma dobivajo obliko in dva tedna po objavi strategije Evropske komisije za ogljično nevtralnost do leta 2050 je evropski Odbor regij sprejel mnenje s priporočili za popolno uvedbo lokalnih energetskih skupnosti, vključno z energetskimi zadrugami.

Voditelji lokalnih in regionalnih oblasti so sprejeli mnenje o skupni kmetijski politiki (SKP), v katerem so pozvali, naj bo SKP pravična, trajnostna in solidarna ter služi kmetom, regijam, potrošnikom in državljanom. Zakonodajni predlog o prihodnji SKP v sedanji obliki ogroža neodvisnost evropskih regij pri upravljanju te politike. Poleg tega je predlog za 28 % zmanjšanje sredstev za potrebe razvoja podeželja v nasprotju s ciljem teritorialne kohezije EU. Nova SKP bi morala reševati okoljske in podnebne izzive ter kmetom zagotavljati pošten dohodek. Glede na proračunske reze in instrumente, ki jih predlaga Evropska komisija, bo to težko doseči.

35. zasedanje Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope

35. zasedanje Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope - 35. zasedanja Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope so se udeležili tudi člani slovenske delegacije mag. Bernardka Krnc, županja občine Šmarješke Toplice, župan Občine Kočevje dr. Vladimir Prebilič in Breda Pečan, članica Občinskega sveta Občine Izola.

Leta 2018 je bila v Sloveniji delegacija Sveta Evrope in opravila monitoring, ki ga kongres opravlja v vseh 47 državah članicah. To je bil tretji monitoring, ki so ga opravili v Sloveniji, predhodna dva so opravili 2001 in 2011. Kongres je ugotovil, da Slovenija izpolnjuje določbe Evropske listine o lokalni samoupravi (MELLS), da se nadaljuje modernizacija lokalne samouprave s postopnim izvajanjem Strategije razvoja lokalne samouprave 2020 (SRLS 2020), ki predstavlja pomemben strateški dokument pri krepitvi lokalne demokracije. Kongres je posebej izpostavil

prispevale k posredovanju političnega sporočila kongresa. Izpostavila je področje enakosti spolov ter pozvala člane kongresa, naj nadaljujejo boj za enakost spolov in izrazila upanje, da bo v prihodnje postalo običajno, da odbore izmenoma vodijo tako moški kot ženske.

V zanimivi in aktualni razpravi o migracijah, v kateri so aktivno sodelovale tudi občine držav članic, je bilo povedano, da migracije ostajajo ključno vprašanje za vse ravni upravljanja v državah članicah Sveta

regionalne oblasti z zagotavljanjem ustreznih finančnih sredstev in jim omogočijo dostop do evropskih sredstev.

Kongres je sprejel tudi priporočilo, ki je vsebovalo več predlogov za reformo političnega delovanja. Cilj je utrditi svojo institucionalno vlogo kot porok za lokalno in regionalno demokracijo v okviru Sveta Evrope, hkrati pa okrepiti njeno zmogljivost za večjo prožnost.

V razpravi o varovanju integritete lokalnih in regionalnih izvoljenih predstavnikov so

vlogo slovenskega Ustavnega sodišča pri utrjevanju lokalne demokracije kot primera dobre prakse za vse države Sveta Evrope.

Na zasedanju so bile izvedene tudi volitve predsednika in sedmih podpredsednikov. Tako so za predsednika izvolili Andersa Knapa, za predsednico Zbornice regij je bila izvoljena Gunna Marita Helgesena in Xavier Cadoret za predsednika Zbornice lokalnih oblasti. Volitve so potekale tudi v treh kongresnih odborih, pri čemer sta bili Gabriele Neff in Leendert Verbeek ponovno izvoljena; prva za predsednico Odbora za tekoče zadeve, drugi za predsednika Nadzornega odbora, medtem ko je bil Robert Grūman izvoljen za predsednika Odbora za upravljanje.

Obravnavano je bilo tudi poročilo o dosežkih zadnjih dveh let, v sklopu katerega je Gurdun Mosler-Törnström spregovorila o visoki kakovosti dela in razprav, ki so

Evrope. Na podlagi tega je Kongres lokalnih in regionalnih oblasti 6. novembra 2018 razpravljal o »obmejnih regijah, ki se soočajo s pojavom migracij«. Poročilo, ki ga je sprejel kongres, zagovarja »celovit pristop«, ki ustrezno vključuje vlade, nevladne organizacije in partnerje v izvornih in tranzitnih državah. Ta pristop mora upoštevati porazdelitev bremena ne le med obmejnimi regijami in regijami zaledja, temveč tudi med različnimi evropskimi državami. Kongres je pozval k pojasnitvi pravnih okvirov za boljše porazdelitev odgovornosti med različnimi ravni upravljanja. Prav tako poziva k povezovanju interesnih skupin v mreže, da bi izmenjali dobre prakse, ki prispevajo k sprejemu in vključevanju migrantov ter razvoju vključujoče družbe. Poleg tega kongres priporoča, da lokalne in regionalne oblasti uvedejo politike, ki migrantom zagotavljajo boljše priložnosti na trgu dela. Države članice se bile pozvane, da podprejo lokalne in

bila sprejeta štiri poročila o teh vprašanjih. Tako Evropski kodeks ravnanja za vse osebe, vključene v lokalno in regionalno upravljanje, določa načela, ki morajo usmerjati dejavnosti tistih, ki so vključeni v lokalno in regionalno upravljanje, ter poudarja potrebo po mehanizmi omogočiti izvajanje teh načel. V sprejeti resoluciji kongres poziva lokalne in regionalne oblasti, naj sprejmejo kodeks in so v razpravi tudi same sprejele kodeks ravnanja za svoje člane. Prav tako poziva k oblikovanju izobraževalnih programov za opredelitev potencialnih področij etičnega tveganja, zlasti konflikta interesov. Ta besedila so del načrta dejavnosti za preprečevanje korupcije in spodbujanje javne etike na lokalni in regionalni ravni. Cilj je zagotoviti vrsto odgovorov in orodij za pomoč lokalnim in regionalnim oblastem pri spopadanju z izzivi, s katerimi se soočajo v smislu integritete in javne etike.

Slovensko-avstrijski turistični projekt AS-IT-IC

Turist trenutno težko pridobi vse želene turistične informacije na enem mestu. Pri svojem poizvedovanju se mora opreti tako na predloge znancev, informacije delavcev v turističnih pisarnah, knjige, rezultate internetnih iskalnikov, informacije s spletnih strani, ki opisujejo neko turistično znamenitost, itd. Dodatno se kompleksnost poveča, če želi načrtovati ogled večih znamenitosti, saj je potrebno nato sestaviti načrt izleta. Običajno se zato turisti odločijo za vnaprej pripravljen program, ki so ga sestavili strokovni delavci. V tem primeru mnoge zanimive točke ne dobijo takega obiska, kot si ga zaslužijo, turisti pa ne obiščejo znamenitosti, ki bi jih lahko prijetno presenetile.

Projekt Avstrijsko-Slovenski Inteligentni Turistično Informacijski Center (AS-IT-IC, <https://as-it-ic.ijs.si>) je v okviru sodelovanja

Interreg V-A Slovenija-Avstrija sofinanciran iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Projekt se izvaja od 1. 7. 2016 in se bo zaključil 30. 6. 2019. Pri projektu sodeluje 5 partnerjev iz čezmejne območja Slovenija-Avstrija in sicer Institut Jožef Stefan kot vodilni partner ter dodatno projektni partnerji: Tehniška univerza v Gradcu – Institut za programske tehnologije, Javni zavod za turizem, šport, mladinske in socialne programe SPOTUR Slovenj Gradec, Združenje občin Slovenije in Graz Tourismus und Stadtmarketing GmbH. Partnerji enakovredno sodelujejo in bodo omogočili sodelovanje vseh zainteresiranih slovenskih občin.

Cilj projekta je vzpostavitev avstrijsko-slovenskega centra, ki bo preko informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) povezoval turiste s ponudniki turističnih storitev, turistično-informacijskih pisarn, občin. Center bo iskalcem turističnih informacij s pomočjo ponudnikov informacij ter IKT podprtimi

orodji na enostaven način zagotavljal želene informacije na enem mestu. IKT podporna orodja so:

- **Komunikacijska platforma** – ta spletna aplikacija omogoča instantno pošiljanje sporočil med turisti, virtualnimi asistenti, informacijskimi delavci v turističnih in lokalnih skupnostih, inštitucijami in zainteresiranimi občani. Razvit je tudi pogovorni vmesnik, ki ga je mogoče na enostaven način vključiti na poljubno spletno stran, kjer bodo ponudniki turističnih informacij potrebovali direkten stik z obiskovalci spletne strani (ang. livechat).
- **Virtualni asistent** – pogovorni robot, ki v interakciji z uporabnikom poskuša poiškati informacije o znamenitostih, takrat ko ni prisotnih človeških operaterjev, ter obogati pogovor med turistom in ponudnikom turističnih informacij, ko so slednji prisotni. Asistent tudi priporoča ogled znamenitosti glede na preference turista ter predlaga relevantne interesne točke.

- **Sistem za vnos, urejanje in hrambo podatkov o znamenitostih** – ta predstavlja bazo znanja za virtualnega asistenta. Baza znanja vključuje tako prosto dostopne podatke o naravni in kulturni dediščini kot interesne točke, ki jih turistični delavci vnašajo na portalu slovenske turistične organizacije – <https://www.slovenia.info>. Sistem omogoča tudi vnos novih interesnih točk ter urejanje obstoječih.
- **Sistem za načrtovanje poti**, ki izračuna optimalno pot za obisk izbranih interesnih točk ter omogoča navigacijo preko storitve Google Zemljevidi.

Sistemi so že razviti, trenutno poteka testiranje in izboljševanje. Ponudniki informacij dobijo brezplačno storitev za direktno interakcijo z obiskovalci njihovih spletnih strani, ki bo dodatno obogatena s predlogi virtualnega asistenta, nekatere informacije pa bo virtualni asistent zagotavljal turistom sam tudi izven delovnega časa. Ker bodo odzivi

na turistično povpraševanje, ki ga bodo turisti vnašali preko sistema, prihajali neposredno od lokalnih turističnih ponudnikov in morda samih domačinov, bodo ti odzivi bolj kakovostni, turisti pa bodo dobili priložnost za obisk različnih lokacij naravne in kulturne dediščine, ki bi jih sicer spregledali. Povečanje obiska in priljubljenosti manj znanih znamenitosti naravne in kulturne dediščine bo predstavljalo dodaten vir sredstev za ohranjanje teh območij. Sistem bo turistom pomagal pri načrtovanju njihovih obiskov, jih spodbujal k odkrivanju manj znanih zanimivosti in jim omogočal kvalitetnejše izpolnjevanje želja kot obstoječi sistemi. Pomembna je odprtost sistema, saj bodo občine dobile možnost samostojnega vpisovanja svojih turističnih zanimivosti v podatkovno bazo.

Partnerji projekta AS-IT-IC želimo, da bodo rezultati projekta živeli še dolgo po zaključku projekta, zato iščemo povezave tako s ponudniki turističnih informacij kot s tehnološkimi podjetji, ki bi jih razvita tehnologija utegnila zanimati in bi lahko na trgu predstavili še izboljšane različice ter zagotavljali ustrezno podporo uporabnikom. V kolikor vas to zanima in bi radi izvedeli več, poiščite kontakt na spletni strani projekta <https://as-it-ic.ijs.si>.

Spletna aplikacije, ki jih razvijamo tekom projekta, bodo prosto dostopne za vse uporabnike in bodo na voljo v treh jezikih – angleščini, nemščini in slovenščini. Sistem bo omogočal občinam in njihovim turističnim službam tako vpisovanje kot komuniciranje s turisti in turističnimi delavci. Tako bodo lahko občine dodale manj znane znamenitosti, ki se izmuznejo pozornostim globalnih turističnih agencij. Poleg tega bodo lahko same neposredno sodelovale pri informiranju turistov.

Sistem bo v roku pol leta dan v uporabo, trenutno pa so informacije na voljo pri Združenju občin Slovenije.

Matjaž Gams-IJS, Jernej Zupančič-IJS, Katarina Čoklc-ZOS

Izdajatelj glasila je Združenje občin Slovenije. Glasilo prejemajo brezplačno slovenske občine in posamezni državni organi. Glasilo izhaja v nakladi 1000 izvodov.

odgovorna urednica:	Polona Drogenik
lektoriranje:	Mateja Faletič
grafična priprava in tisk:	ART32 d.o.o., Špes, grafični studio
uredništvo glasila:	Združenje občin Slovenije
naslov uredništva:	Glas občin, Dunajska cesta 156, 1000 Ljubljana

